

ΙΛΙΣΟΣ

ΕΡΕΥΝΑ-ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ-ΤΕΧΝΗ

Ἡ μεγαλύτερη
ἀποκάλυψις
εἶναι ἡ γαλήνη.

ΛΑΟ - ΤΣΕ

ΕΤΟΣ 19ον

ΤΕΥΧΟΣ 103

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1974

ΤΙΜΟΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΒΙΒΛΙΩΝ

ΠΩΛΟΥΜΕΝΩΝ ΕΙΣ ΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΤΟΥ «ΙΛΙΣΟΥ» (Δραγοτσανίου 6)

(Δευτέρα - Τετάρτη - Παρασκευή 10 - 12)

H. P. Blavatsky	Τό Κλειδί τῆς Θεοσοφίας	δδ 80, δεμ.	120
»	Στή χώρα τῶν Γαλάζιων Βουνῶν		30
Annie Besant	Μελέτη ἐπί τῆς Συνειδήσεως	δεμ	100
»	Καρμα		25
C. Leadbeater	Σ' ἐκείνους ποῦ πενθοῦν		10
Besant - Leadbeater	Ἡ Ἀπρᾶσις τοῦ Ἀποκρυφισμοῦ		150
C. Jinarajadasa	Ἀπόκρυφος ἐξέλιξις Ἀνθρωπότητος		100
N. Sri Ram	Προσέγγισις πρὸς τὴν Πραγματικότητα		30
»	Αἱ βαθύτεραι ὄψεις τῆς Ζωῆς		30
»	Εἰς ἀναζήτησιν τῆς Σοφίας		50
Ed. Arnold	Τό Φῶς τῆς Ἀσίας		40
❖	Φῶς στήν Ἀπρᾶσι		30
Krishnamurti	Στά ποδια τοῦ Διδασκάλου (εκδ. 1966)		25
»	Στοχασμοί πάνω στή Ζωή (Α σειρά)		140
»	Ἐλευθερία, ἀρχή καί τέλος		140
»	Ἐκπαίδευσις καί σημασία ζωῆς		80
Ἄντ. Ἀδριανόπουλος	Ὁ ἄνθρωπος καί ἡ Ζωή		100
»	Ἀρχαῖοι Ἑλληνες Φιλόσοφοι δδ. 150 δεμ.		170
K. Κιπρινιάρης	Ἀπολλώνιος ὁ Τυανεύς		50
Γεώργ. Μαλτέζος	Τά Ἐλευσίνια Μυστήρια		50
K. Μελισσαρόπουλος	Ἀποκρυφισμός καί Μυστικισμός δδ. 40, δεμ. 70		
»	Μελετήματα δδ. 90, δεμ. 120		
»	Εἰσαγωγή στή Θεοσοφία δδ 100, δεμ. 140		
»	Τά βήματα τῆς Φιλοσοφίας δδ. 70, δεμ. 100		
»	ΜΗΤΙΣ (Τό βιβλίον τῆς σοφίας) δεμ. 120		
»	Ἐκλογαί ἀπὸ τὸν Κρισναμούρτι δδ 70, δεμ 120		
»	Ὁ Ἰησοῦς		60
»	Ὁ Καμήτης (Θέστρο Ἰδεῶν)		40
»	Ἄγνωση Θεῶ		10
«ΙΛΙΣΟΣ»,	Ἐπιλογή ἐτῶν 1956 - 58 καί 1959 - 61, ἐκδόση χρυσῶδ.		120
	Διὰ τοὺς συνδρομητὰς ἐσωτερικοῦ τοῦ «ΙΛΙΣΟΥ»		100
Περιοδικὸν «Ι Λ Ι Σ Ο Σ»	Τόμοι εἰς τεύχη 1958 - 70	δρχ.	80
	» χαρτόδετοι 1971 - 73	δρχ.	100

Ἀποστέλλετε τὸ ἀντίτιμον, διὰ νὰ τὰ λάβετε ταχυδρομικῶς.

ΤΙΜΗ ΤΕΥΧΟΥΣ «ΙΛΙΣΟΥ» Δρχ. 20

ΣΥΝΔΡΟΜΗ «ΙΛΙΣΟΥ» Δρχ. 100 Ἐξωτερ. \$5

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α ΧΕΙΜΑΡΑΣ

ΙΛΙΣΟΣ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΕΛΕΥΘΕΡΑΣ ΣΚΕΨΕΩΣ

3Π
*
1974

ΔΕΚΑΤΟΝ ΕΝΑΤΟΝ ΕΤΟΣ

*
ΕΝ ΤΟ ΠΑΝ * ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ
ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΟΤΗΤΟΣ
ΑΝΕΥ ΔΙΑΚΡΙΣΕΩΣ ΦΥΛΗΣ
ΠΙΣΤΕΩΣ ΤΑΞΕΩΣ ΓΕΝΟΥΣ
ΧΡΩΜΑΤΟΣ * ΟΥΔΕΜΙΑ ΘΡΗ-
ΣΚΕΙΑ ΑΝΩΤΕΡΑ ΤΗΣ ΑΛΗ-
ΘΕΙΑΣ * ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΣΚΕΨΕΩΣ
ΑΝΤΙ ΦΑΝΑΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΒΙΑΣ

*
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΚΩΣΤΗΣ ΜΕΛΙΣΣΑΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΣ ΥΛΗΣ
ΧΡΙΣΤΟΣ ΡΙΖΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΛΕΥΘΕΡΑΣ ΣΚΕΨΕΩΣ
Δραγατσανίου 6 (Πλ. Κλαυδμῶνος), ΑΘΗΝΑΙ - 122

Διευθυντής ΚΩΣΤΗΣ ΜΕΛΙΣ ΣΑΡΟΠΟΤΑΟΣ
Ἐπιμελητής ὅλης ΧΡΙΣΤΟΣ ΡΙΖΟΠΟΤΑΟΣ

ΕΤΟΣ 19ον * Ἰανουάριος — Φεβρουάριος 1974 * ΤΕΥΧΟΣ 103

Στοχασμοὶ Πρωτοχρονιάς

Τῆς HELENA PETROVNA BLAVATSKY

Ἐντὶ εὐχῶν πρὸς τοὺς ἀναγνώστας γιὰ ἓνα ἀξιὸν καὶ εὐτυχεὲς Νέον Ἔτος, νομίζω ὅτι θὰ ἦταν πρὸ καλὰ νὰ τοὺς παρακαλέσωμε, τὸν καινούργιο χρόνο νὰ τὸν κάμουν οἱ ἴδιοι ἀξιόλογον. Τοῦτο μποροῦν νὰ τὸ ἐπιτύχουν οἱ θαρραλεοὶ καὶ ἀποφασιστικοί. Ὁ ἀμερικανὸς συγγραφεὺς Χένρυ Τορῶ (1817—1862) ἔλεγε ὅτι ἐντὶ τῆς ζωῆς ὑπάρχουν καλλιτέχναι, πρόσωπα ἀπλά, ποὺ μποροῦν ν' ἀλλάξουν τὸ χρῶμα μιᾶς ἡμέρας καὶ νὰ τὴν κάμουν ὁμορφὴ σ' ὄσους ἔρχονται εἰς ἐπαφὴ μαζί των. Δὲν εἶναι αὐτὴ ἡ πρὸ μεγάλη τῶν τεχνῶν, αὐτὴ ποὺ ἐπηρεάζει τὴν ἀτμόσφαιρα τῆς ζωῆς μας;

Κάθε ἀνθρώπος ἐπιδρᾷ ἐντὶ νοητικὴ καὶ ἠθικὴ ἀτμόσφαιρα τῆς ζωῆς τῶν γύρω του, ἐπομένως βοηθεῖ ἐντὶν χρωματισμῶ τῆς ἡμέρας. Ὅσοι δὲν βοηθοῦν ἐντὶν ἐξύψωσι τῶν σκέψεων καὶ τοῦ θίου τῶν ἄλλων, κατ' ἀνάγκην ἢ ἐπενεργοῦν παραλυτικὰ διὰ τῆς ἀδιαφορίας των ἢ ἐνεργῶς ἐπιδρῶν ἐντὶν ὑποβίθασμῶ τῆς ἀτμοσφαιράς. Ἐντὶν πραγματικότητι, δὲν μένει κανεὶς ἐντελῶς ἀδρανῆς. Ὁ καθένας ἀκέπτεται, ὁμιλεῖ, ζῆ. Ἐὰν ὅλοι οἱ διεπόμενοι

από τόν πόθο νά γίνη ή ζωή όχι μόνον ωραία, αλλά και θεία, δέν άφηναν νά κληθούν από άμφιβολία για την πραγματοποίησι αυτού του θαύματος και άρχιζαν τó ήράκλειον έργον πάραυτα, τότε τó Νέον "Έτος θά μπορούσε νά γίνη ένα καινούργιο έτος.

Ούτε ή εύτυχία ούτε ή εύδαιμονία είναι τά καλύτερα θάθηρα για τούς ύποσκαπτυγμένους θνητούς, διότι σπανίως συνοδεύονται από την ειρήνη, ή όποια είναι ή μόνη διαρκής χαρά. 'Η ιδέα της ειρήνης συνδέεται συνήθως με τó πέρμα της ζωής και με μιά θρησκευτική κατάσταση του νοϋ. 'Η ζωή θά μπορούσε ν' άποθῆ ένα ύπέροχο πράγμα δίχως καμμιά συνδρομή από περιστάσεις ή έξωθεν πηγές ήδονής και εύτυχίας. 'Αλλά έκαστος άνθρωπος όφείλει μονάχος του νά ανακαλύψη τó γεγονός αυτό για τόν έαυτό του. 'Ο στωικός κατέστη ύπέροχος διότι άνεγνώρισε την ίδια του εύθύνη και δέν έπεχείρησε νά την άποφύγη. 'Η ζωή του ανθρώπου είναι στα ίδια του τά χέρια, ή μοίρα του διατάσσεται από τόν ίδιον.

Γιατί τó Νέον "Έτος νά μήν άποθῆ έτος μεγαλυτέρας πνευματικής άναπτύξεως; 'Από έμάς έξαρτάται!

ΕΛΕΝΑ ΠΕΤΡΟΒΝΑ ΜΠΛΑΒΑΤΣΚΥ

("Άρθρο του 'Ιανουαρίου 1888)

Ὁ Πλάτων περὶ τοῦ Ἄγαθοῦ

Ἐπὶ τῇ 2400ῇ ἐπετείῳ τῆς γεν-
νήσεώς του (427 π.Χ.-1973 μ.Χ.)

ὑπὸ ΕΥΑΓΓ. Σ. ΣΤΑΜΑΤΗ
Μέλους τῆς Διεθνoῦς Ἀκαδημίας
τῆς Ἱστορίας τῶν Ἐπιστημῶν
τῶν Παρισίων

Εἰς τὴν Πολιτείαν τοῦ Πλάτωνος (526E) διαβάζομεν, ὅτι διὰ τὰς πρακτικὰς ἀνάγκας τοῦ ἀνθρώπου ὀλίγη γεωμετρία καὶ ὀλίγη ἀριθμητικὴ εἶναι ἀρκετά, τὸ πολὺ ὅμως αὐτῶν χρειάζεται διὰ νὰ μὴ βαρῆσθαι εἰς τὸ νὰ πλησιάζωμεν εὐκολώτερον, εἰς τὴν κατανόησιν τῆς ἰδέας τοῦ θεοῦ. Τὸν θεὸν τὸν ἀποκαλεῖ πολλάκις, τὸσον εἰς τὴν Πολιτείαν, ὅσον καὶ εἰς ἄλλους διαλόγους «Ἄγαθόν» [πρὸς μὲν τὰ τοιαῦτα βραχὺ τι ἂν ἐξαρκοῖ γεωμετρίας τε καὶ λογιωμῶν μόνον· τὸ δὲ πολὺ αὐτῆς καὶ πορρωτέρω προῖόν σκοπεῖσθαι δεῖ, εἰ τε πρὸς ἐκεῖνο τείνει, πρὸς τὸ ποιεῖν ἴρῃον καταδεῖν τὴν τοῦ ἀγαθοῦ ἰδέαν]. Θὰ ἦτο λογικὸν νὰ περιμένωμεν ἓνα διάλογον τοῦ Πλάτωνος περὶ τοῦ ἀγαθοῦ. Τοιοῦτος ἄρα διάλογος δὲν ἐγράφη. Ἐκ τῆς μελέτης τῶν Πλατωνικῶν διαλόγων καὶ τῶν ἐπιστολῶν αὐτοῦ συνάγεται τὸ συμπέρασμα, ὅτι ὁ Πλάτων δὲν κατέγραψεν ὅλα ἐκεῖνα, ὅσα διελογίζετο. Τοῦτο αἰτιολογεῖται ἐκ τοῦ κωνεῖου, τὸ ὁποῖον κατεδικάσθη νὰ πῆ ὁ Σωκράτης, κωνεῖου, τὸ ὁποῖον πολλοὺς φιλοσόφους κατέστησε προσεκτικούς εἰς τὴν διατύπωσιν τῶν ἰδεῶν των. Παρὰ τὸν φόβον αὐτόν, φαίνεται, ὅτι ὁ Πλάτων εἰς μερικὰς διαλέξεις του ὑπερέβαινε τὰ ὅρια τῶν φιλοσοφικῶν θεωρήσεών του, τῶν περιεχομένων εἰς τοὺς δημοσιευθέντας διαλόγους του, χωρὶς βέβαια νὰ προσκροῖται εἰς τὰς θρησκευτικὰς πεποιθήσεις τοῦ θρησκοκλήπτου κοινοῦ τῶν Ἀθηνῶν.

Ἄλλο σημεῖον, τὸ ὁποῖον ἐπέβαλλε σωφροσύνην καὶ προ-

σοχήν εἰς τὴν διατύπωσιν τῶν στοχασμῶν του, ἦτο ὅτι ὁ Πλάτων ἦτο μεμνημένος εἰς τὰ Ἐλευσίνα μαρτύρια καὶ ἦτο δεσμευμένος δι' ὄρκου, νὰ μὴ ἐκθέσῃ δημοσίᾳ τὰς συναφεῖς μυστηριακὰς ἀντιλήψεις. Τό ὅτι ἦτο μύστης τῶν Ἐλευσινίων Μυστηρίων συνάγεται ἐξ ὀποσπασμάτων τινῶν, τὰ ὁποῖα ἔχει κατασπείρει εἰς μερικοὺς διαλόγους του, ὅπως π.χ.:

Ἐκ τοῦ μυεῖν καὶ ἐποπτεύειν (Ἐπιστολή Ζ', 333 E).

Εὐδαίμονα φάσματα μυούμενοί τε καὶ ἐποπτεύοντες (Φαῖδρος 250 C).

Ὅτι τὰ μεγάλα (μυστήρια) μεμύησαι πρὶν τὰ μικρὰ (Γοργίας 497 C).

Μεμνημένος ἀληθῶς τε καὶ ὄντως (Ἐπινομίς 986 D).

Ὡσπερ λέγεται κατὰ τῶν μεμνημένων (Φαίδων 81 E).

Ἐνταῦθα τοῖς μεμνημένοις ἔστι τις προσδρία (Ἀξίσοχος 371 D).

Ἐκ τῶν στοχασμῶν τοὺς ὁποίους διετύπωνεν ὁ Πλάτων προφορικῶς, εἰς τὰς διαλέξεις του, ἐντύπωσιν μεγάλην εἶχε προκαλέσει κατὰ τὴν ἀρχαιότητα ἢ δι' ἀλέξεις περὶ τοῦ ἀγαθοῦ. Πληροφορίας περὶ τοῦ περιεχομένου τῆς διαλέξεως αὐτῆς λαμβάνομεν παρὰ τοῦ Ἀριστοτέλους, ὅστις παρηκολούθησεν αὐτήν, παρὰ τοῦ Ἀριστοξένου, μαθητοῦ τοῦ Ἀριστοτέλους, παρὰ τοῦ Φιλοπόπου, τοῦ Ἀλεξάνδρου τοῦ Ἀφροδισιεύς, καὶ ἄλλων μεταγενεστέρων συγγραφέων. Ὅλοι οἱ μετὰ τὸν Ἀριστοτέλη συγγραφεῖς ἀντλοῦν τὰς συναφεῖς πληροφορίας τῶν ἀπὸ τὴν σχετικὴν περιγραφὴν τοῦ Ἀριστοτέλους, τῆς ὁποίας δισωδῶθησαν ἐλάχιστα στοιχεῖα. Πολύ ἐπιγραμματικῶς γράφει διὰ τὴν διάλεξιν αὐτὴν τοῦ Πλάτωνος ὁ Ἀριστοξένος ὡς ἐξῆς:

«Ὅπως ὁ Ἀριστοτέλης διηγείτο πάντοτε, ὅτι ἐπαθον οἱ πλείστοι ἐξ ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι παρηκολούθησαν τὴν διάλεξιν τοῦ Πλάτωνος περὶ τοῦ ἀγαθοῦ. Διότι ἕκαστος τῶν ἀκροατῶν προσήρχετο νομίζων ὅτι θὰ ἀκούσῃ κάτι, τὸ ὁποῖον θὰ τοῦ ἦτο χρησίμων, ἐκ τῶν ἀνθρωπίνων ἀγαθῶν, ὅπως πλοῦτον, ὑγείαν, ἰσχύν, καὶ θαυμασπὴν τινα εὐδαιμονίαν. Ὅταν ὅμως ὁ Πλάτων ἤρχισε νὰ ὀμιλῇ καὶ νὰ ἀναφέρεται εἰς τὴν θεωρίαν τῶν ἀριθμῶν καὶ τὴν γεωμετρίαν καὶ τὴν ἀστρονομίαν καὶ ὅτι τέλος τούτων τῶν ἐπιστημῶν εἶναι τὸ ἀγαθόν, ἐφαίνετο τοῦτο εἰς τὸ πλείστον τῶν ἀκροατῶν, παράδοξον καὶ ἄλλοι μὲν ἐξέφραζον μαμφήν, ἄλλοι δὲ ἐδυσφόρουσαν καὶ ἐφευγον».

Ὁ Ἀλέξανδρος ὁ Ἀφροδισιεύς (3ου αἰ μ.Χ. καταγόμενος ἐκ τῆς Ἀφροδισίας, πόλεως τῆς Καρίας, Μ. Ἀσίας) ἀναφέρει ἐκ τοῦ Ἀριστοτέλους τὰ ἐξῆς, ὡς μνημονεύει αὐτὰ ὁ σχολιαστὴς ἔργων τοῦ Ἀριστοτέλους Σιμπλικίος (6ος αἰ.): «Καὶ ὁ Ἀλέξανδρος δὲ (ὁ Ἀφροδισιεύς) ἀναφέρει τὰ ἀκόλουθα ἐκ τῆς διαλέξεως τοῦ Πλάτωνος περὶ τοῦ ἀγαθοῦ, παραλα-

βών αὐτὰ ἐκ τοῦ Ἀριστοτέλους: Διότι ἀναζητῶν τὰς ἀρχὰς τῶν ὄντων ὁ Πλάτων ἐνόμιζεν, ὅτι ὁ ἀριθμὸς εἶναι ἀρχὴ τῶν ὄντων, ἐπειδὴ ὁ ἀριθμὸς κατὰ τὴν φύσιν του προηγείται τῶν ἄλλων πραγμάτων καὶ διότι τὰ πέρατα τῆς γραμμῆς εἶναι σημεῖα, τὰ δὲ σημεῖα εἶναι μονάδες ἔχουσαι θέσιν, καὶ ἀνευ γραμμῆς δὲν ὑπάρχει οὔτε ἐπιφάνεια, οὔτε στερεόν (δηλ. χωρὸς), ἐν ᾧ χωρὶς αὐτὰ ὁ ἀριθμὸς εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρχη. Πρῶτος δὲ ἀριθμὸς εἶναι ἡ δυάς. (σημ. ἡ μονὰς ὡς δημιουργοῦσα τοὺς ἀριθμοὺς, δὲν κατελογίζετο εἰς τοὺς ἀριθμοὺς.) Ἐλεγε δὲ ὁ Πλάτων, ὅτι ἀρχαὶ τῆς δυάδος εἶναι τὸ ἕν, καὶ τὸ μέγα καὶ τὸ μικρόν. Διότι ἡ δυάς εἶναι πλῆθος καὶ ἔχει ὀλιγότητα· εἰς αὐτὴν ὑπάρχει τὸ διπλάσιον καὶ ἐπομένως αὕτη ἐκφράζει τὸ πλῆθος, ἔχει ὅμως αὕτη καὶ ἡμισυ καὶ ἐπομένως ὀλιγότητα. Ἐλεγεν ἐπομένως αὕτην ὑπεροχὴν καὶ ἄλλειψιν καὶ μέγα καὶ μικρόν καὶ ἐπομένως ἀρχαὶ τῆς δυάδος εἶναι τὸ μέγα καὶ τὸ μικρόν. Τὴν ἔλεγε δὲ καὶ ἀόριστον δυάδα ἐπειδὴ αὕτη μετεῖχε τοῦ μεγάλου καὶ τοῦ μικροῦ, ἦτοι τοῦ μεγαλύτερου καὶ τοῦ μικροτέρου. Ἐπειδὴ λοιπὸν πρῶτος ἐκ τῶν ἀριθμῶν εἶναι ἡ δυάς, ἀρχαὶ δὲ αὐτῆς εἶναι τὸ ἕν καὶ τὸ μέγα καὶ τὸ μικρόν, εἶναι ἀνάγκη, ὅπως καὶ τῶν ἄλλων ἀριθμῶν αὐτὰ νὰ εἶναι ἀρχαί. Οἱ δὲ ἀριθμοὶ εἶναι στοιχεῖα ὄλων τῶν πραγμάτων. Ἐπομένως καὶ ὄλων τῶν πραγμάτων, γινομένων κατὰ ταῦτα ἐκ τῆς δυάδος, στοιχεῖα καὶ ἀρχαὶ εἶναι οἱ ἀριθμοί, δηλ. ἡ ἀόριστος δυάς. Ἐλεγε δὲ ὁ Πλάτων ὅτι καὶ αἱ ἰδέαι εἶναι ἀριθμοί».

Καὶ συνεχίζει ὁ Συμπλεκτικός: «Λέγει δὲ ὁ Ἀλέξανδρος, κατὰ τὸν Πλάτωνα, ὅτι ἀρχαὶ καὶ αὐτῶν τῶν ιδεῶν εἶναι τὸ ἕν καὶ ἡ ἀόριστος δυάς, τὴν ὁποῖαν ὠνόμαζε μέγα καὶ μικρόν, ὅπως μνημονεύει ὁ Ἀριστοτέλης εἰς τὴν διάλεξιν τοῦ Πλάτωνος περὶ τοῦ ἀγαθοῦ. Αὐτὰ ὅμως τὰ λέγουν καὶ ἄλλοι παρειαυθέντες εἰς τὴν διάλεξιν, ὅπως ὁ Σπεύσιππος, καὶ ὁ Ξενοκράτης. Διότι ὅλοι ἔγραψαν σχετικῶς καὶ διέσωσαν τὰς ἀντιλήψεις του (σημ. αἱ ὁποῖαι κατόπιν ἀπωλέσθησαν). Φαίνεται δέ, ὅτι εἰς πολλὰ σημεῖα ὁ Πλάτων ἀκολουθεῖ τοὺς Πυθαγορείους καὶ ὅτι λέγων ἀρχὰς καὶ στοιχεῖα τῶν ὄντων τὴν ἀόριστον δυάδα, ἐνόει τὴν ὕλην, λέγων τοῦτο σαφῶς εἰς τὸν Τίμαιον, τὰ ρηθέντα δὲ κατὰ τὴν διάλεξιν Περὶ τοῦ ἀγαθοῦ, οἱ παρειαυθέντες κατ' αὐτὴν, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὁ Ἀριστοτέλης, ὁ Ἡρακλείδης, ὁ Ἐστικαῖος καὶ ἄλλοι τὰ ἔγραψαν αἰνιγματωδῶς».

Οἱ Πυθαγόρειοι ὅσον καὶ ὁ Πλάτων ἐκάλυπτον τὰς συναφεῖς ἰδέας αὐτῶν διὰ πετασμάτων, ἅτινα προσφύλασσον αὐτοὺς ἐκ τῶν κοινῶν εἰς τοὺς πολλοὺς ἀντιλήψεων.

ΘΘΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

ΤΑ 4 ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΚΑΙ ΑΙ ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

Ἐξαιρετικοῦ ἐνδιαφέροντος μελέτη τοῦ ἀληθινοῦ
ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΔΡΑΚΟΥΛΗ

Ὁ Ἰησοῦς οὐδὲν ἔγραψεν. Ἄπαξ μόνον διὰ τοῦ δακτύλου Του ἔγραψεν εἰς τὴν γῆν τὸ ἀθάνατον ἐκεῖνο «ὁ ἀναμάρτητος πρῶτον τὸν λίθον θαλέτω». Δὲν ἦτο σκοπὸς του νὰ ἰδρῦσῃ νέον σύστημα φιλοσοφίας. Σκοπὸς Του ἦτο νὰ θεμελιώσῃ νέαν Ζωὴν διὰ τὸ Ἀνθρώπινον Γένος. Ἐξυπηρέτει τὸν σκοπὸν τοῦτον ἢ διὰ τοῦ προφορικοῦ λόγου διδασχὴ καὶ ἡ προσωπικὴ συναφεία. Διὰ τῆς διδασχῆς καὶ συναφείας ταύτης ἐθλάσθησεν εἰς τὰς καρδίας πολλῶν ἀσθημα πιστεως πρὸς Αὐτόν, ἐλπιδος καὶ ἀγάπης. Ὅμοιαι τῶν πιστῶν τούτων ἀνεφάνη ἕν πρῶτον εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ. Τοιαῦται ὁμάδες προέκυψαν θαθμηδὸν καὶ ἀλλοχοῦ. Μετ' οὐ πολὺ ἠδραοῶθη ὠριαμένη ἀλληλεγγύη μεταξὺ τῶν ὁμάδων τούτων, στεναὶ σχέσεις πρὸς ἀλλήλας ἐπαγιάθησαν καὶ οἱ πρῶτοι ἐμπνευσθέντες, οἱ ἰπόστολοι, καθιέρωσαν περιοδικὰς ἐπισκέψεις πρὸς αὐτάς, ἀποκα-

λουμένας ἤδη ἐκκλησίας. Ἐπὶ τριάκοντα ἔτη καὶ πλέον ὄλαι αἱ ἀφηγήσεις περὶ τοῦ Χριστοῦ ἐγίνοντο προφορικῶς. Ἐν μέρει τοῦτο ἀποδοτέον εἰς τὴν ἐπικρατοῦσαν πεποίθησιν ὅτι ὁ Χριστὸς θὰ ἐπανήρχετο ὄσον οὐπω. Βραδύτερον ὄμως ἐκρίθη ἐπανάγκης νὰ γράφωνται. Πλείστα τότε συγγράμματα ἀνεφάνησαν συνταχθέντα ὑπὸ τῶν πρῶτων Χριστιανῶν καὶ διαπιστοῦντα τὴν ἤδη προκύψασαν Διεθνή Ἐκκλησίαν. Ὁ Χριστιανισμὸς οὕτω διεβίδετο, ἀλλ' ὁ ἀνεκτίμητος παράγων τῆς διαδόσεως του ὑπήρξεν ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα. Ὅντων οὐδεμία ἄλλη γλῶσσα πλὴν τῆς Ἑλληνικῆς ἠδύνατο νὰ χρησιμεύσῃ ὡς μέσον διαδόσεως τοῦ Κηρύγματος τῆς Καινῆς Διαθήκης. Τὸ ὄνομα «Χριστιανὸς» ἐδόθη κατὰ πρῶτον ἐν Ἀντιοχείᾳ ἦτις ἦτο ἑλληνοσιατικὴ μεγαλόπολις. Ἐν αὐτῇ εἶχον προστατευθῆ οἱ ἐξ Ἱερουσαλήμ πρόσφυγες, οἱ ὄπο-

στάντες διωγμούς και μαρτύρια ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ. Οἱ πρόσφυγες οὗτοι ἀπετέλεσαν τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἀντιοχείας. Εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ταύτην πρῶτοι κήρυκες τοῦ Χριστιανισμοῦ ὑπῆρξαν ὁ Παῦλος καὶ ὁ Κύπριος Βαρνάβας. Ὁ Παῦλος εἶχε πρὸ ὀλίγου ἐγκολπωθῆ τὸν Χριστιανισμόν, κατόπιν τῆς ὀπτασίας του μεταξύ Ἱερουσαλὴμ καὶ Δαμασκοῦ καὶ ἔγραψε πλείστας ἐπιστολάς ἐκ τῶν ὁποίων ὀλίγα σώζονται καὶ θεωροῦνται ὡς τὸ σπουδαιότερον μέρος τῆς Καινῆς Διαθήκης. Ὅντως ἡ ἐξάπλωσις τοῦ Χριστιανισμοῦ ὀφείλεται εἰς τὸν Ἑλληνισμόν.

Τὸ παράδειγμα τοῦ Παύλου ἠκολούθησαν πολλοὶ ἄλλοι, γράψαντες ἀφηγήσεις περὶ τοῦ βίου καὶ τοῦ θανάτου τοῦ Ἰησοῦ ἐπὶ τῇ θάσει προσωπικῶν ἀναμνήσεων. Ἄλλ' ἦτο μέγα τὸ πλήθος τῶν ἀφηγήσεων τούτων καὶ κατέστη ἀνάγκη συστηματικοῦσέως αὐτῶν εἰς θετικὸν κείμενον. Τοιοῦτον κείμενον, ἀναμφισβητήτου ἐμπνεύσεως, ἐξάρσεως καὶ ἐπιβολῆς ἀποτελοῦν τὰ τρία συνοπτικὰ λεγόμενα Εὐαγγέλια, τὰ ἀναγνωρισθέντα ὡς ὑπέρτατος ὑπογραμμὸς ἀνθρωπίνου βίου, ἦτοι τὰ κατὰ Ματθαῖον, κατὰ Μάρκον καὶ κατὰ Λουκᾶν Εὐαγγέλια. Αἱ μεταξύ αὐτῶν ὁμοιότητες ἀποτελοῦν τὸ λεγόμενον **Σ υ ν ο π τ ι κ ὸ ν Π ρ ὀ β λ ῆ μ α**. Μετὰ καιρὸν ἐγράφη τὸ κατὰ Ἰωάννην, ὅπερ συναριθμοῦμενον μετὰ τῶν τριῶν συνοπτικῶν ἀπαρτί-

ζει τὴν Εὐαγγελικὴν Τετρακτύν. Ἐπὶ διακόσια περίπου ἔτη ἐξηκολούθουν ν' ἀναγινώσκονται τακτικῶς τὰ βιβλία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ὄχι μόνον εἰς τὰς Συναγωγὰς ἀλλὰ πιθανώτατα καὶ μεταξύ τῶν Χριστιανῶν εἰς τὰς Συνελεύσεις των, ἀφοῦ ἴδεν ὑπῆρχαν ἄλλα ἱερὰ βιβλία τοῦ Χριστιανισμοῦ. Αἱ ἐπιστολαὶ τῶν Ἀποστόλων δὲν εἶχον ἀκόμη προσλάβει τὸν ἱερὸν χαρακτήρα ὅστις τὰς ἐσφράγισε θραδύτερον. Οἱ Χριστιανοὶ ἐλάμβαναν τὰς ἐπιστολάς ταύτας μὲ ἐνθουσιασμόν καὶ τὰς ἀνεγίνωσκον μὲ ζῆλον, φυλάσσοντες αὐτάς ὡς προσφιλεῖ καὶ ἱερὰ κειμήλια. Ἦσαν οὕτω ἱερὰ χρονικά καὶ κατέστησαν τόσον περιζήτητα, ὥστε ταχύτατα αἱ ἐπιστολαὶ τῶν ἀποστόλων ἀνεγράφησαν κυκλοφοροῦσαι μεταξύ τῶν ἐκκλησιῶν, χωρὶς ὅμως ἀκόμη νὰ θεωρηθῆ ἐπάναγκιες νὰ γίνῃ μόνιμος συλλογὴ αὐτῶν χάριτος αἰετος. Παρήλθε καιρὸς πρὶν ἢ ὁ σχηματισμὸς τοιαύτης συλλογῆς ἐπιβληθῆ ὡς ἐκ τῆς διαδόσεως διαφόρων θεωριῶν καὶ ἐρμηνειῶν, τεινουσῶν νὰ φέρουν τοιαύτην σύγχυσιν ὥστε νὰ μὴ διακρίνονται οἱ ἀπόστολοι τοῦ Χριστιανισμοῦ ἀπὸ τοὺς Προφῆτας τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Ζῶνται συζητήσεις διεξήχθησαν κατὰ τὰ τέλη τοῦ δευτέρου αἰῶνος πρὸς καθορισμὸν τῶν παραδεκτέων κειμένων διὰ τὴν συλλογὴν καὶ ἀποκλεισμὸν τῶν μὴ ἀναγνωριζομένων ὡς γραφέντων

κατ' ἔμπνευσιν. Εἶναι θεβαίως ἀδύνατον ν' ἀποφανθῆ τις ὅτι δὲν ἀπεικλείσθησαν πολύτιμα κείμενα.

Ἡ Καινὴ Διαθήκη συναπτετελέσθη ὀλίγον κατ' ὀλίγον καὶ διὰ μέσου πολλῶν μεταπτώσεων. Συναπτετελέσθη κατὰ συμμόρφωσιν πρὸς τὸ κοινὸν πνεῦμα τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου, τὰς ἀντιλήψεις τοῦ ὁποῦ αἱ συγκροτούμενοι Σύνοδοι ἐπεκύρουν. Αἱ ἀντιλήψεις τοῦ λαοῦ διεμορφώθησαν ὑπὸ τῆς ἀνατειλάσης νέας συνειδήσεως, ἥτις παρήγαγε σύστημα θίου διαλάμπαν ὑπὸ τὸ φῶς τῆς νέας Ἡθικῆς. Σύμφωνα πρὸς αὐτὸ ἐγένετο αὐτομάτως ἡ ἐπιλογὴ καὶ συναρμολόγησις τῶν χρονικῶν, τῶν ἐγγράφων καὶ τῶν ἀπομνημονευμάτων καὶ οὐδεὶς δύναται νὰ εἴπῃ ὅτι ἔλειπεν ἀπὸ τὴν ἐργασίαν ταύτην ἡ ἐπιβλεψὶς τοῦ πνεύματος τῆς Ἀληθείας. Δυστυχῶς δὲν σώζεται ἰδιόχειρον κείμενον, δηλαδὴ αὐτόγραφον οἰουδὴποτε θιβλίου τῆς Καινῆς Διαθήκης. Γνωστὸν εἶναι ὅτι ὁ διωγμὸς τῶν χριστιανῶν ἐπεξετείνετο καὶ εἰς τὰ χειρόγραφα τῶν καὶ μάλιστα δὲν ἀναφέρεται κἀν ὑπὸ τῶν ἀρχαίων συγγραφέων οἰουδὴποτε πρωτότυπον χειρόγραφον. Ἀντίγραφα διεσώθησαν ὑπὲρ τὰ τρισχίλια, συλλεγέτα εἰς κώδικας ἐξ ὧν διασημότερος εἶναι ὁ Σιναιτικὸς τοῦ 4ου αἰῶνος, ὁ Βατικανὸς τοῦ 5ου αἰῶνος καὶ ὁ Ἀλεξανδρινὸς τοῦ 6ου αἰῶνος.

Κατὰ τὴν ἀντιγραφὴν τρισ-

χιλίων κειμένων θεβαίως θὰ προέκυψαν παλυάριθμοι ἀνακρίθειαι καὶ λάθη, ἀλλ' οὐδὲως ταῦτα ἐπέδρασαν εἰς τὰ θεμελιώδη τῆς χριστιανικῆς ἀληθείας.

ΤΟ ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

Ὁ Ματθαῖος ἦτο τελῶνης τὸ ἐπάγγελμα. Ὄνομάζετο πρὶν Ἀευῆ, ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς τὸν μετωνόμασε Ματθαῖον ὅταν τὸν προσεκάλεσε. Πλήρης ἐνθουσιασμοῦ ὁ Ματθαῖος ἐπελήφθη τοῦ νέου τοῦ ἔργου. Ἐδέχθη ἀσιμένως τὸ νέον τοῦ ὄνομα («Δῶρον Θεοῦ») καὶ ἀπεχαιρέτησε τὸν κόσμον, δηλώσας ἐνώπιον ὀμηγύρεως συνδαιτυμόνων ὅτι ἐφεξῆς ἀφιερουτο εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Ὅχι πλέον τελῶνης, ἀλλ' ἀπόστολος. Σημειωτέον ὅτι τελῶναι ἦσαν οἱ ἔργον ἔχοντες νὰ εἰσπράττουν τοὺς φόρους τοῦ Ρωμαϊκοῦ κράτους. Αὕτη δὲ ἦτο ἡ αἰτία ἔνεκα τῆς ὁποίας ἐπεριφρονουῖτο γενικῶς οἱ ἀσκούντες τὸ ἐπάγγελμα τοῦτο. Δὲν μᾶς λέγει πολλὰ ἡ παράδοσις περὶ τοῦ ὑπολοίπου θίου τοῦ Ματθαίου. Ἀναγράφεται ὡς μάρτυς, τοῦτο ὅμως δὲν εἶναι θεβαίον, ἐφ' ὅσον ὁ Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς, ἰσχυριζόμενος ὅτι δοξάζονται καὶ μὴ μάρτυρες, ἀναφέρει ὡς παραδειγματα τὸν Ματθαῖον, τὸν Φίλιππον καὶ τὸν Θωμᾶν. Τὰ τρία πρῶτα Εὐαγγέλια, τὰ ὁποία συνήθως ὀνομάζονται συνοπτικὰ ἐκ τοῦ ὅτι ἐκθέτουν

την γενικήν άποψιν τών γεγυνότων, δέν είναι πράγματι Έργα τοϋ Ματθαίου, τοϋ Μάρκου, τοϋ Λουκά, άλλ' αντίγραφα προηγούμενων κειμένων. Τό κατά Ματθαίον δέν είναι τό άρχαιότερον τών περισωθέντων. Τό άρχαιότερον είναι τό κατά Μάρκον. Τό κατά Ματθαίον κρίνεται ως έργασία άγνωστου έραμιστοϋ, άρυσθέντος τά στοιχεία του ή από πλήρες Έργον τοϋ Ματθαίου άπολεσθέν, ή από συλλογήν τών άποφθεγμάτων τοϋ Ίησού, άτινα ό Παπίας (συγγραφεύς τών άρχών τοϋ δευτέρου αιώνος) αναφέρει ως «λόγια τοϋ Ίησού» έν περικοπή περισωθειση υπό τοϋ Εύσεβίου. Είναι προφανής ή σπουδαιότης της τυχαίως περισωθεισης περικοπής ταύτης, διότι και εάν έτι δέν είναι ό Ματθαίος ό συγγραφεύς τοϋ Εύαγγελίου, ή περικοπή δικαιοί πληρέστατα τόν άνέκαθεν χαρακτηρισμόν του «Κατά Ματθαίον». Είναι δέ έναργής ό σκοπός του αποθλέπων εις δύο τινά: α) νά κατοχυρώση εις την νέαν πίστιν των τούς έκχριστιανισθέντας Ίσραηλίτας και β) νά προσελκύση εις τόν Χριστιανισμόν τούς μήπω προσελθόντας.

Δέν είναι άκριβώς γνωστόν ποτε έγράφη τό κατά Ματθαίον Εύαγγέλιον, άλλ' εικάζεται βασίμως ότι θά έγράφη περί τό έτος 80. Ή έν αὐτῷ αφήγησις τών γεγονότων δέν είναι χρονολογική, διότι ή πρόθεσις τοϋ γράμαντος ήτο απλῶς νά διδάξῃ. Ή έμπνευσις της διδά-

χής είναι άναμφισβήτητος και άρκεί νά αναφέρωμεν ότι ό Ρενάν εξέφρασε τόν θαυμασμόν του, ειπών ότι είναι «τό σπουδαιότερον θιβλιον έξ ὄσων ποτέ έγράφησαν».

Έξ αὐτοϋ τό πρώτον μᾶς γίνεταί γνωστή ή φράσις «πτωχοί τῷ πνεύματι», ή ὁποία άπλούστατα αινίσκεται εκείνους οἷτινες δέν γνωρίζουν, άλλά γνωρίζουν ότι δέν γνωρίζουν. Έπίσης διαφωτιζόμεθα περί τοϋ νοήματος της γεένης, ένθυμούμενοι ότι έν Ίερουσαλήμ διετηρείτο διηλεκές μέγα πῦρ πρὸς καισιν τών άπορριμμάτων και περί τοϋ νοήματος της φράσεως «μή εισενέγκῃς ήμᾶς εις πειρασμόν» ὃ έστι «μή μᾶς εγκαταλείψῃς έν ώρα κινδύνου άλλά προάσπισέ μας». Άέγων ὃ Ίησους «τό φῶς τό έν σοῦ» ὕπονοι την συνειδησιν. Περὶ δέ της αγάπης τών έχθρῶν ή γενομένη έιθελεχής έρευνα άποδίδει την έννοιαν ότι ή έχθρότης είναι κατωτερότης καθ' ής δέν χωρεί μίσος. Ή έντολή «μή μεριμνάτε περί της αύριου» είναι καταδίκη τοϋ χρηματισμοϋ τοϋ έξοβελίζοντος την συναίσθησιν της παντοπαρουσίας τοϋ Θείου πρὸς ήν είναι άσυμβίβαστος ὃ έρωσ τοϋ χρήματος, ως άποτελῶν φραγμόν κατά της ψυχικής γαλήνης.

ΤΟ ΚΑΤΑ ΜΑΡΚΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

Έκ τών τριῶν συνοπτικῶν τό κατά Μάρκον είναι τό συν-

τομώτερον καὶ τὸ ἀρχαιώτερον. Ὁ Μάρκος πρὶν ὠνομάζετο Ἰωάννης καὶ ἦτο ἐξάδελφος τοῦ Βαρνάβα. Ἐν Ἱερουσαλὴμ διέμενεν εἰς τὴν οἰκίαν τῆς μητρὸς τοῦ Μαρίας. Ἐκεῖ συνητῶντο οἱ πρῶτοι Χριστιανοί, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ὁ ἀπόστολος Πέτρος, ὅστις ἐπέπρωτο νὰ γίνῃ ὁ ἀτίας ἵνα ὁ Μάρκος ἀσπασθῇ τὸν Χριστιανισμόν, γενόμενος σύντροφος καὶ διερμηνεύς του. Κατὰ τὸν Παπλίαν (συγγραφέα τῶν ἀρχῶν τοῦ δευτέρου αἰῶνος) δυνάμεθα νὰ θεωρήσωμεν τὸ κατὰ Μάρκον Εὐαγγέλιον ὡς ὑπαγορευθὲν ὑπὸ τοῦ Πέτρου. Ὁ Ὁ Μάρκος λοιπὸν συνέταξε μὲν αὐτὸς τὸ Εὐαγγέλιον, καθὰ ἐγένετο ἀνεκαθὲν παραδεκτόν, ἀλλὰ τὸ περιεχόμενον ἐχορηγήθη ὑπὸ τοῦ Πέτρου, ὃν ὄχι ὀλόκληρον, θεαίως τὸ πλεῖστον, διότι πιθανολογεῖται ὅτι ὑπῆρξε καὶ προγενέστερον συντομώτερον Εὐαγγέλιον, τὸ γνωστὸν ὡς «Πρῶτον τοῦ Μάρκου». Γνωρίζομεν οὕτω τὰς πηγὰς τοῦ κατὰ Μάρκον Εὐαγγελίου, δηλαδὴ τὰς πληροφορίας ἀπὸ τὰ χεῖλη τοῦ Πέτρου.

Ἐπάρχουν τεκμήρια ὅτι τὸ κατὰ Μάρκον Εὐαγγέλιον κυρίως ἀπημύθητο πρὸς τοὺς Ῥωμαίους, διότι κάμνει μεγάλης χρῆσιν λατινικῶν τύπων τοὺς ὁποίους δὲν εὐρίσκομεν εἰς τὰ ἄλλα Εὐαγγέλια. Καταβάλλει προσέτι ἐπιμέλειαν ὅπως ἐξηγῇ Ἰουδαϊκοὺς ὄρους καὶ παραλείπει πᾶσαν μνείαν τοῦ μωσαϊκοῦ νόμου. Ἡ ὁμοφωνία τῶν κριτικῶν εἶναι ὅτι

τὸ κατὰ Μάρκον ἐγράφη περὶ τὸ ἔτος 65, κατὰ τὴν γνώμην δὲ τοῦ Κλήμεντος, τοῦ Εὐσεβίου, τοῦ Ἱερωνύμου καὶ τοῦ Ἐπιφανίου, ἐγράφη ἐν Ῥώμῃ.

Ἡ μνεία τοῦ ἀγνωστού νεανίσκου (κεφ. 14, 51) ὅστις ἐπειβεβλημένος σινδῶνα παρεκκόλουθαι τὰς σκηνάς τῆς συλλήψεως τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἀμέσως ἔφυγε, γίνεται μόνον ὑπὸ τοῦ Μάρκου. Πιθανολογεῖται ὅτι ἦτο αὐτὸς οὗτος ὁ Μάρκος, ἢ ἴσως ὁ ἐκ Ταρσοῦ Σαῦλος, ὁ θραδύτερον γνωσθεὶς ὡς ἀπόστολος Παῦλος.

ΤΟ ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΑΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

Ὁ Λουκάς ἦτο ἰατρός, κατήγετο δὲ ἀπὸ εἰδωλοάτρας, ἀλλ' εἶναι ἀβέβαιον πότε ἠσπίασθη τὸν Χριστιανισμόν. Ὑποτίθεται ὅτι συνωδοιπόρησεν εἰς Ἐμμαοὺς μετὰ τοῦ ἀναστάνατος Χριστοῦ. Ἡ παράδοσις καθ' ἣν ἦτο ζωγράφος εἶναι ἀμφίβολος. Ὁ Εὐσέβιος τὸν θεωρεῖ γεννηθέντα ἐν Ἀντιοχείᾳ. Ὁ Παῦλος τὸν συνήνησεν εἰς τὴν Τρωάδα κατὰ τὸ δεῦτερον ἀποστολικόν του ταξεῖδι καὶ τὸν κατέστησε μαθητὴν του, παραλαβὼν αὐτὸν εἰς τὴν Εὐρώπην. Βραδύτερον ὁ Λουκάς συνητήθη μὲ τὸν Παῦλον εἰς τὸ τρίτον ἀποστολικόν του ταξεῖδι καὶ μετ' αὐτοῦ διέτριψεν εἰς τὴν Καισάρειαν καὶ εἰς τὴν Ῥώμην. Ὁ Παῦλος γράφων εἰς τοὺς Κολοσσαεῖς λέγει «ἀσπάζεταιται ὑμᾶς Λουκάς ὁ ἰατρός ὁ ἀγαπητός»,

πρός τὸν Τιμόθεον δὲ ἀπαριθμῶν τοὺς ἐγκαταλειψάντας αὐτὸν γράφει «ὁ Λουκάς ἀπέμεινε μόνος μετ' ἐμοῦ». Ὁ Παῦλος θεωρεῖται ἐμπνεύσας τὸν Λουκᾶν, ἀλλὰ τὸ Εὐαγγέλιον τοῦτο ἀνεγνωρίσθη πάντοτε ὡς ἔργον τοῦ Λουκᾶ, ὅπως καὶ αἱ «Πράξεις τῶν Ἀποστόλων». Ὁ Λουκάς γράφει πρωτίστως πρὸς πληροφορίαν τοῦ φίλου του Θεοφίλου, προσώπου τὸ ὁποῖον εἶναι ἐντελῶς ἀγνωστον εἰς ἡμᾶς. Μόνη ὑπάρχουσα μνεία τοῦ ὀνόματος τούτου εἶναι ἡ τοῦ Κλήμεντος ὅτι ὁ Θεόφιλος ἦτο μεγιστάν τῆς Ἀντιοχείας ἄρτι ἀσπασθεὶς τὸν Χριστιανισμόν. Ὁ Λουκάς πραγματεύεται τὸ θέμα του ἱστορικῶς, μετὰ μεγάλης ἰκανότητος, ἐκλέξας τὰς πηγὰς του καὶ ἐρευνήσας πολλὰ ἔγγραφα, ἐπιμελῶς δὲ κατατάξας τὴν ὕλην του. Τὸ ἐντεῦθεν ἀποτέλεσμα εἶναι ὅτι τὸ κατὰ Λουκᾶν εἶναι πολὺ πλουσιώτερον τῶν δύο ἄλλων (τοῦ κατὰ Ματθαῖον καὶ τοῦ κατὰ Μάρκον). Ἀμφότερα ταῦτα ὁ Λουκάς ἐχρησιμοποίησεν ἀφθόνως ἀρυσθεὶς ἐξ αὐτῶν τὰς ἀφηγήσεις ὡς πρὸς τὸ ἔργον καὶ τοὺς λόγους τοῦ Ἰησοῦ. Πιστεῖται μάλιστα ὅτι ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ προφορικῶς διηγῆθη τὰ πλεῖστα εἰς τὸν Λουκᾶν, ὅστις οὕτω ἠδυνήθη ἢ ἀναγράψῃ δεκαοκτῶ παραβολὰς καὶ ἕξ θαύματα μὴ ἀναγραφόμενα εἰς τὰ ἄλλα δύο εὐαγγέλια. Μᾶς δίδει οὕτω νέαν ὕλην κατὰ τὸ ἐν τρίτον καὶ πλέον. Τὸ εὐαγγέλιόν του ἐθεωρήθη πάντοτε ὡς ἐμπνευσθὲν

ὑπὸ τοῦ Παύλου καὶ μάλιστα εἰς τοὺς πρώτους χρόνους ἡ Ἐκκλησία τὸ ἀπεκάλει «Εὐαγγέλιον κατὰ Παῦλον». Καὶ θεολογικῶς δικαιολογεῖται ἀρκετὰ ἡ ἀντιληψὶς αὕτη, ὅταν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὴν στενὴν συνάφειαν μεταξὺ Λουκᾶ καὶ Παύλου. Τὸ κατὰ Λουκᾶν ἐγρᾶφη κατ' ἐμπνευσιν τοῦ Παύλου ὅπως τὸ κατὰ Μάρκον ἐγρᾶφη κατ' ἐμπνευσιν τοῦ Πέτρου. Ἡ κεντρικὴ ἀντιληψὶς τοῦ κατὰ Λουκᾶν εἶναι ἀντιληψὶς τοῦ Παύλου, τάσσουσα τὸν Ἰησοῦν ὡς Μεσσίαν ὄχι μόνον τοῦ Ἰσραήλ, ἀλλὰ τοῦ ὅλου ἀνθρωπίνου Γένους.

Εἶναι δύσκολον νὰ θεολογήσωμεν τὸν χρόνον καθ' ὃν ἐγρᾶφη. Ὑπῆρξε πάντοτε ἀμφισβήτησις ἀν ἐγρᾶφη πρὸ ἢ κατόπιν τῆς καταστροφῆς τῆς Ἱερουσαλῆμ. Ἀλλ' ἐπικρατεῖ ἡ γνώμη ὅτι ἐγρᾶφη περὶ τὸ ἔτος 80. Ἐπίσης δύσκολον εἶναι νὰ ἐξακριβώσωμεν τὸν τόπον ἐνθα ἐγρᾶφη, ἀλλὰ μίαν σπουδαίαν ἐνδειξὴν εἶναι τὸ Ἑλληνικὸν ἕφος του, τὸ ὁποῖον εἶναι καθαρῶτερον παρὰ εἰς τὰ ἄλλα δύο Συνοπτικά. Ἡ ἐντεῦθεν ἐνδειξὴν εἶναι ὅτι ἐγρᾶφη εἰς ἑλληνικὸν κέντρον. Ὁ Λουκάς ἐξησεν εἰς βαθὺ γῆρας, ἀλλὰ δὲν ἐξηκριβώθη ἀν ὑπέστη μαρτυρικὸν θάνατον.

Πολύτιμα διδάγματα ἀπορρέουν ἀπὸ τὰς παραβολὰς. Στιγματίζεται ἡ ἐπὶ ὑπολογισμοῦ θασιζομένη ἀγαθοεργία. Ὁ ὑπολογισμὸς τὴν ἐκμηδενίζει. Ἀναδεικνύεται περιφάνης ἡ φιλοστοργία τοῦ Θεοῦ ἐκ τῆς

παραβολής, τοῦ ἀπολωλὸτος προβάτου καὶ ἐκ τῆς παραβολῆς τῆς παραπαρούσης δραχμῆς. Περαιτέρω ἡ παμμεγίστη δύναμις τῆς εὐκρινείας καταδηλοῦται ἐκ τῆς φράσεως τοῦ Ἰησοῦ πρὸς τὴν ἁμαρτωλὴν «ἡ πίστις σου σὲ ἔσωσε». Αἱ ἁμαρτίαι τῶν θνητῶν δυνατὸν νὰ εἶναι πολλαὶ καὶ μεγάλαι. Ἐν τούτοις μία εὐκρινῆς λύπη δι' αὐτάς, ἀρκεῖ νὰ τὰς ἐξ-αλείψῃ.

ΤΟ ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

Ὁ Ἰωάννης ἦτο ἀλιεύς· υἱὸς τοῦ Ζεβεδαίου, ἀλιέως ἐπίσης. Ἡ μήτηρ του Σαλώμη ἦτο μία ἐκ τῶν γυναικῶν αἱ ὁποῖα ἠκολούθουν τὸν Ἰησοῦν ἀπὸ τὴν Γαλιλαίαν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ τὸν ἐβόηθουν ἐκ τῆς περιουσίας των. Ὁ Ἰωάννης ἐγενε μαθητῆς τοῦ Βαπτιστοῦ καὶ ἐξ αὐτοῦ ἤχθη ν' ἀναγνωρίσῃ τὸν Ἰησοῦν ὡς τὸν Μεσσίαν. Τὸ θαῦμα εἰς τὸν γάμον τοῦ Κανᾶ ἐπεσφράγισε τὴν πίστιν του καὶ ἠκολούθησε τὸν Ἰησοῦν εἰς Ἱερουσαλήμ, Σαμάρειαν καὶ Γαλιλαίαν, γενόμενος ὀριστικῶς μαθητῆς Του καὶ θραυτέρων εἰς τῶν δώδεκα ἀποστόλων.

Ἐπάρχει μεγάλη ὁμιφισότησις ἀν τὸ ἔγραψε πράγματι ὁ Ἰωάννης τὸ Εὐαγγέλιον τοῦτο. Ἐπὶ δέκα ἑξ αἰῶνας, ἀπὸ τοῦ δευτέρου μέχρι τοῦ δεκάτου ὀγδοῦ, ὅλοι παρεδέχοντο αὐτὸ ὡς ἔργον τοῦ Ἰωάννου, ἀλλ' ἐπὶ τὸ 1792 ἀφ' ἐνὸς ἀνεφάνη-

σαν πολλοὶ, κριτικοὶ προβάλλοντες ἰσχυρὰ ἐπιχειρήματα κατὰ τῆς γνησιότητος τοῦ ἔργου, ἀφ' ἑτέρου δὲ πολλοὶ ἐρευνηταὶ ἀντέταξαν ἐξ Ἰσοῦ ἰσχυρὰ ἐπιχειρήματα ὑπὲρ αὐτῆς καὶ μετὰ τούτων συμφωνεῖ ἡ σημερινὴ γενικὴ ὁμολογία, οἱ δὲ ἀντίθετοι ἀρκοῦνται εἰς τὸν ἰσχυρισμὸν ὅτι «ὐπὸ μίαν ἔπαμιν τὸ εὐαγγέλιον εἶναι τοῦ Ἰωάννου» — ὑπὸ τὴν ἔπαμιν ὁτι ἔγραψεν κατὰ τὰς ἀντιλήψεις του — ἀντιλήψεις αἱ ὁποῖαι ἐδημιούργησαν σχολὴν — τὴν σχολὴν τοῦ Ἰωάννου. Ἐν τοσοῦτῳ τὸ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγέλιον εἶναι θιβλίον μοναδικὸν ἐν τῇ χριστιανικῇ λογογραφίᾳ, διότι ἔχει ἰδιάζοντα χαρακτηριστικά. Συμπληροῖ τὰ ἄλλα τρία εὐαγγέλια καίτοι ἀναμφισβόλως διαφέρει αὐτῶν οὐκ ὀλίγον. Δὲν εἶναι ὅμως ἀνάγκη νὰ θεωρήσωμεν σπουδαίας πὰς διαφορὰς ταύτας, ἀφοῦ δὲν ἰλέγει τίποτε ἀναιροῦν τὰ ὑπὸ τῶν ἄλλων τριῶν θεβαιούμενα περὶ τοῦ χαρακτηῆρος τοῦ Χριστοῦ, ὅσον καὶ ἂν θεωροῦν τινες ὅτι ὁ κατὰ Ἰωάννην Χριστός, εἶναι ὀλιγώτερον ἀνθρώπινος, τοῦτέστι περισσότερο μυστηριώδης καὶ ὑψηπέτης παρὰ ὃ κατὰ τοὺς ἄλλους τρεῖς Εὐαγγελιστάς. Ὁ Ἰωάννης μᾶς παρουσιάζει τὸν Χριστὸν ὡς ἀκριβῶς ἀναδεικνύεται ὑπὸ τῆς ὄλης Καινῆς Διαθήκης. Ὅτι ὁ Ἰωάννης δὲν ἀναφέρει τὰ λόγια τοῦ Ἰησοῦ αὐτολεξεί· ὅτι εἰς ἡμᾶς τὰ λόγια Του ταῦτα φθάνουν ὡς ἐπήχησις διὰ μέσου τῆς ἀραμαί-

κῆς γλώσσης εἰς ἦν, ὠμίλει ὁ Ἰησοῦς, καὶ διὰ μέσου τῆς ἑλληνικῆς εἰς ἦν μετεφράσθησαν, αὐτὸ δυνάμεθα νὰ τὸ παραδεχθῶμεν. Ὅ,τι δὲν δυνάμεθα νὰ παραδεχθῶμεν εἶναι ὁ ἰσχυρισμὸς ὅτι δὲν τὰ εἶπεν αὐτὰ ὁ Ἰησοῦς, ἀλλ' ὅτι εἶναι φαντασία τοῦ γράφοντος.

Ἐπιπῆρχε βαθεῖα ἀγάπη μετὰ τοῦ Ἰησοῦ καὶ τοῦ Ἰωάννου καὶ ἀπὸ τὴν ἀτμοσφαῖραν τῆς ὑπερφουοῦς ταύτης ἀγάπης ἀνέθωρον ἡ διαίσθησις περὶ τῆς μεγάλης μορφῆς τοῦ Σωτῆρος τοῦ Κόσμου. Τὸν σκοπὸν τοῦ Ἰωαννεῖου Εὐαγγελίου ἐκφράζουν ἐναργῶς αἱ λέξεις τοῦ τριακοστοῦ πρώτου ἐδαφίου τοῦ εἰκοστοῦ κεφαλαίου «ταῦτα γέγραπται ἵνα πιστεύσητε ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἐστὶν ὁ Χριστός, ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, καὶ ἵνα πιστεύοντες ζωὴν ἔχετε ἐν ὀνόματι Αὐτοῦ».

Δὲν ἐξηκριβώθη πότε ἐγράφη τὸ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγέλιον. Ἦσως νὰ ἐγράφη τὸ ἔτος 90. Κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἐγράφη ἐν Ἐφέσῳ τῇ αἰτήσει τῶν ἐκεῖ Χριστιανῶν.

Εἰς τὸ προοίμιον τοῦ Εὐαγγελίου συγκεντρῶνται παγκόσμιος σκέψις. Ἔχει πολλὰς ἐκδοχὰς ἡ ἑλληνικὴ λέξις λογος καὶ ἡ μεταφρασθεῖσα ἐκδοχὴ δὲν ἀποδίδει ὀλόκληρον τὸ νόημα τῆς ἑλληνικῆς λέξεως. Εἶναι ἑβραϊκὴ παράδοσις ἡ προσωποποίησις τοῦ Ἰωάννου καὶ αἱ λέξεις Μεμρα καὶ Δεβρα σημαίνουν τὸν λατρευόμενον Ἰωάννον ὡς τὸν Θεόν. Ἡ ἑλληνικὴ δια-

νόησις συνέτρεξεν εἰς τὴν ὑψηλὴν ἀντίληψιν τῶν λειτουργικῶν τοῦ λόγου, οὗ τὴν δημιουργικότητα καὶ γονιμότητα γινούσας ὁ Χριστιανισμὸς ἐκήρυξε τὸν Λόγον ὡς αὐτουργὸν τοῦ Κόσμου καὶ σωτῆρα τοῦ Γένους. Συνέπραξαν οὕτω ἡ ἑβραϊκὴ παράδοσις καὶ ἡ ἑλληνικὴ διανόησις.

ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

Συγγραφεὺς τοῦ βιβλίου τούτου εἶναι ὁ Λουκάς ἀφιερῶν αὐτὸ πρὸς τὸν Θεόφιλον πρὸς τὸν ὅποιον ἀφιεροῖ καὶ τὸ τρίτον Εὐαγγέλιον. Ὁ τίτλος ὅμως δὲν εἶναι τοῦ Λουκά· οὔτε εἶναι ἀκριβῆς διότι μόνον τὰς πράξεις τοῦ Πέτρου καὶ τοῦ Παύλου ἀφηγεῖται καὶ ὄχι τῶν ἄλλων. Ἐπεκράτησεν ὁ τίτλος κατὰ παράδοσιν μεταγενεστέραν τῆς συγγραφῆς τοῦ βιβλίου. Ὁ Λουκάς ἀπλῶς ἀπέβλεπε νὰ ἐξεικονίσῃ τὰς διαδοχικὰς ἐπιτυχίας τῆς ἀρχηγίου τοῦ Ἐκκλησίας καὶ συγχρόνως τὴν θραυεῖαν καὶ προοδευτικὴν χειραφέτησιν τοῦ Χριστιανισμοῦ ἀπὸ τὴν Συναγωγὴν εἰς τοὺς κόλπους τῆς ὁποίας ὁ Λουκάς ἐγεννήθη. Εἰς τοὺς πρώτους χρόνους τὸ βιβλίον τούτο («Πράξεις τῶν Ἀποστόλων») δὲν ἦτο πολὺ γνωστόν, οὔτε ἐδιαβάζετο ὅσον τὰ ἄλλα βιβλία τῆς Καινῆς Διαθήκης. Εἰς τὰς Ἐκκλησίας ἐδιαβάζοντο τὰ Εὐαγγέλια καὶ αἱ Ἐπιστολαί, ἀμελουμένων τῶν Πράξεων.

ω ν. Ὁ Χρυσόστομος τὸν τέταρτον αἰῶνα διεμαρτυρήθη διὰ τὴν κάμελειαν ταύτην ἐκφράσας τὴν λύπην του.

Σκοπὸς τοῦ ἔργου εἶναι νὰ καταδείξῃ ὅτι τὸ Παγκόσμιον Χριστιανικὸν κήρυγμα εἶναι ἐν ἀρμονίᾳ πρὸς τὸ σχέδιον καὶ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Τὸ βιβλίον τοῦτο θεωρεῖται ὁ δεύτερος Τόμος τοῦ Λουκᾶ, πρῶτος τόμος τοῦ ὁποίου εἶναι τὸ κατὰ Λουκᾶν Εὐαγγέλιον καὶ ἂν τὸ Εὐαγγέλιον (ὁ πρῶτος τόμος) ἐγράφη περὶ τὸ ἔτος 80, αἱ Π ρ ὶ ξ ε ι ς (ὁ δεύτερος τόμος) θὰ ἐγράφη πρὸ τοῦ ἔτους 90. Εἶναι ὅμως ἀβεβαία ἡ χρονολογία αὕτη, ὑπαρχουσῶν πολλῶν διχογνωμιῶν, καὶ καθιστᾷ αὐτὴν ἔτι ἀβεβαιοτέραν τὸ γεγονός ὅτι ἡ ἀφήγησις τερματίζεται ἀποτόμως καὶ ἀπροσδοκῆτως χωρὶς νὰ δίδεται οὐδεμίαν ἐξήγησις τοῦ αἰφνιδίου τερματισμοῦ. Δὲν γνωρίζομεν θετικῶς ποῦ ἔγραψεν ὁ Λουκᾶς τὸ βιβλίον τοῦτο. Ἡ ἐπικρατεστέρα γνώμη ἀρχαίων καὶ νεωτέρων εἶναι ὅτι τὸ ἔγραψεν ἐν Ρώμῃ.

Τὸ πέμπτον κεφάλαιον τοῦ

κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγελίου περιέχει τὴν θαυμασίαν ὁμιλίαν τοῦ Ἰησοῦ, κατακλείς τῆς ὁποίας εἶναι ὅτι πᾶσα δράσις εἶναι ματαία ἐὰν ἀποθιλήτῃ εἰς ἔπαινον προερχόμενον ἀπὸ ἀνθρώπου· «δόξαν παρ' ἀλλήλων λαμβάνετε καὶ τὴν δόξαν τὴν παρὰ τοῦ Θεοῦ οὐ ζητεῖτε».

Κατωτέρω (κεφ. 6, ἐδ. 63) τονίζει ὅτι «τὸ πνεῦμα ἐστὶ τὸ ζωοποιούν», οὐθεμία δὲ ἔρμηνεία ἀξίζει ἢ πνευματικὴ ἔρμηνεία, καὶ ἡ ἐλευθερία δὲν εἶναι πραγματικὴ ἐνόσω εἶναι δουλοπρεπεῖς αἱ ἀντιλήψεις μας. Τὸ φιλοσοφεῖν περὶ τῆς γενέσεως τοῦ κακοῦ εἶναι μάταιον. Πρωτίστως ὑπάρχει ἀνάγκη δράσεως καὶ ἀρκεῖ ὅτι τὸ κακὸν μᾶς διακεντᾷ εἰς δράσιν.

Εἶναι ἄξιον μνείας ὅτι παντοῦ εἰς τὴν Καινὴν Διαθήκην ἢ Ἑλλάς ὀνομάζεται Ἀχαΐα, μόνον δὲ ἄπαξ, ὀνομάζεται Ἑλλάς εἰς τὸ δεύτερον ἐδάφιον τοῦ εἰκοστοῦ κεφαλαίου τῶν «Πράξεων».

Εἰς τὸ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: Τὸ β' μέρος.

“ Ι Λ Ι Σ Ο Σ ”

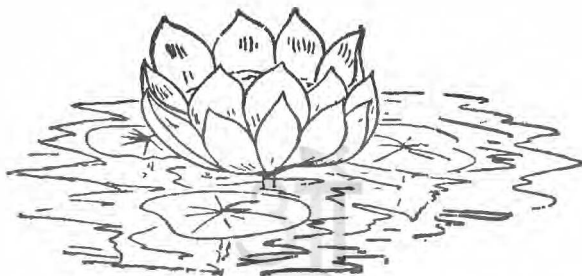
ΕΠΙΛΟΓΗ Α' ΤΡΙΕΤΙΑΣ 1956 - 1957 - 1958

ΕΠΙΛΟΓΗ Β' ΤΡΙΕΤΙΑΣ 1959 - 1960 - 1961

Ἐκαστος χρυσοπανόδετος τόμος Δρχ. 120

Διὰ τοὺς συνδρομητὰς ἐσωτερικοῦ » 100

Διὰ τοὺς συνδρομητὰς ἐξωτερικοῦ \$ 5

‘Ο ‘Αντίμα και ὁ ‘Εφα

ΜΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΒΕΔΕΣ

Μιά νύχτο με Εσπεριά και μέ παναέλινο, ο μεγάλος και σοφος Βισνου, ὁ συντηρητής τοῦ Κόσμου, επесе σέ βαθειά συλλογη και εἶπε

‘Εως τώρα ἐνόμιζα, ὅτι ὁ Αντίμα εἶναι τὸ ῥωϊότερο πλάσμα τῆς Δημιουργίας, ἀλλὰ φανεται ὅτι δέν εἶναι εἰσι Να, ενα ὄνθος λωτοῦ κάτω ἄπο τὴν νυχτερινή αὔρα Τι ἔρωϊο πού εἶναι! Τὰ πέταλο του εχουν ανοίξει κάτω ἀπο τὸ σαμπέριο φῶς τῆς σελήνης, και δέν μπορῶ να ξεκολλησω ὀπό πανω του τα μάτια μου Και ἐξασκολουθησε παλι σε λιγο. Δεν θά μπορούσο ὀμως εγω, ὁ παντοδύναμος Θεός, μέ τὴν ἰαχυρή μου θέλῃσι να φέρω στὸν κοσμο ενα ἀνθρώπινο πλάσμα ῥωϊοτερο ἄπο τὸν ‘Αντίμα, Και ἐπῆρε ὀμεσως τὴν ἔποφασί του Λωτε, πορε τὴν μορφὴ μιᾶς παρθένας και ελο μπροστά μου. ‘Αμεσως τὸ νερό ρυτιδῶθηκε ελαφρό, ὀσν νά τὸ ἀγγίξῃσι πτερα χελιδονιοῦ Η νύχτο ἐγινε ἀκομη πιό Εἴαστερη, ἡ Σελήνη ελαμψε ὀκάμη πιό εντονα, και τὰ πωλια κελόιδῃσαν πιό δυναπὸ ‘Ο Λωτός, ὕπακούοντος στὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, πῆρε μορφὴ γυναικας και στάθηκε μπροστά στὸν Βισνού. ‘Ακόμη κι’ ὁ ἴδιος ὁ Θεός εμεινε θαμκωμένος ἄπο τὴν ὀμορφιά τῆς ‘Εως τώρα, τῆς εἶπε, ἤσουν τὸ ἄνθος τῆς λῆνης ‘Από ἐδῶ και περα θά εἶσαι τὸ ἄνθος τῆς Δημιουργίας Μίλησε

να σ’ ἄκούσω! ‘Η Εφα ἀρχιασε τότε να ψιθυριζει, ἀλλὰ τοσο σιγο, ὀσο σιγο ψιθυριζουσι τα λευκα πεταλο τοῦ λωτοῦ, ὀταν τα φιλεῖ ὁ καλοκαιρινός Ζεφυρος. — Κυριε, εἶπε στὸν Βισνού, εὐδοκησε και με μεταμόρφωσες σε πλάσμα με ψυχη Πού με διατάζεισι νά ζῶ και να περῶ ἄπο δῶ και περα τὸν καιρο μου; Θυμήσου κύριε, πως, ὀταν ἤρουν λουλουδι, τρεμούλιαζα και μαζεουσι τὰ φύλλα μου σε κάθε φυσσημα τοῦ ὄνεμου Φοβομουσι τῆς θυελλες και τῆς καταιγιδες, τῆς ἀστραπες και τοσι κεραυνουσι Φοβομουσι ὀκομη και τῆς καυτερές ὀκτινες τοῦ Ηλιου Με διετοῦξες νά γινῶ ἡ προσωποισα τοῦ λωτοῦ, ἀλλὰ διετηρησε τὴν προηγουμενη μου φύση Και τώρα Κύριε φοβῶμαι τὴ Γῆ, καθῶς και το κάθετι, πού βριασκειται πάνω σ’ αὐτὴ Πού με διαταζεισι νά Ζῆσω;

‘Ο Βισνού ὕψωσε τα μάτια του πρὸς τὰ ἀστρα, σκέφθηκε λιγο και ρωτησε τὴν Εφα

— Θέλεισι νά Ζῆσισι πανω σιτις κορυφές τῶν ὀρέων;

— ‘Υπάρχουν χιόνια ἐκεῖ ψηλά Κύριε, κάνει κρύο και φοβῶμαι

— Θέλεισι νά σου χτίσω ενα κρυστάλλινο παλάτι στὸν βυθὸ τῆς θάλασσας,

— Στὸν βυθο τῆς θαλάσσας Ζοῦσι ἐρπετά και τερατα Φοβῶμαι Κύριε

— Θέλεις τότε να σέ στείλω στις
ἀπέραντες ερημούς,

— "Ω Κύριε! Τι απέραντες ερη-
μούς τις θερίζουν θεύλλες και κα-
ταιγίδες, καθώς και κοπαδια ἀγρίων
θηρίων.

— Τι νά σέ κάνω ἐνσαρκό λουλού-
δι; Θέλεις νά ζήσης μέσα σέ καμιά
ἀπό τις σπηλιές μακριά μαπο τόν
κόσμο;

— Οἱ σπηλιές εἶναι ακατεινές,
Κύριε. Φοβάμαι νά καθίσω ἐκεῖ με-
σα

Ο Βιονού τότε ἰκοῦμνησε σέ μια
πέτρο, και ἔβαλε το χέρι του ἀνά-
νω στο κεφάλι του. Ἡ Ἐφα στε-
κάτανε μπροστά του, ορθία, περι-
φοβη και τρεμοντας.

Ἐν τῷ μεταξύ ἡ αὐγή εἶχε ἀρχι-
σει να ροδιζη ἀπο το μέρος τῆς ἀνα-
τολῆς χρυσοίζοντας τὰ νερά τῆς λί-
μνης, τις φοινικίες και τις κολαμιές.
Ὀλόγυρα ἄρχισαν ν' ἀντηχοῦν οι
φωνες τῶν γερανῶν και τῶν κύκνων
πάνω ἀπ' τὰ νερά και τῶν παγωνιῶν
ἀπό τὰ δαση. Καί τήν ἴδιον στιγμή
ἠκούστηκε και ὁ θλιβερός ἦχος μιᾶς
λύρας, πού τόν συνωδεύε ἕνα ἄν-
θρώπινο τραγουδι. — Ὁ Βιονού συ-
νῆλθε σιγά - σιγά ἀπό τις θλιβερές
σκέψεις του και εἶπε·

— Ὁ Ἀντίμα χαιρετίζει τήν ἀ-
νατολή τοῦ Ἡλίου μέ τὸ τραγουδι
και τῆ λύρα του.

Ἐνα παραπέτασμα ἀπό πορφύρα
λουλούδια ἄνοιξε και ὁ Ἀντίμα πα-
ρουσιάστηκε στήν ἄκρη τῆς λίμνης.
Μόλις εἶδε τόν λωτό πού εἶχε με-
ταμορφωθῆ σέ γυναίκα, ἔπαψε νά
τραγουδᾷ, ἡ λύρα κύλησε ἀπαλά ἀπό
τό χέρι του στό χῶμα, τὰ χέρια του
κρεμάστηκαν κάτω και ἔμεινε ὑπά-
λευτος ἄν νά εἶχε μεταμορφωθῆ
ἀπό τόν μεγάλο Βιονού σέ δένδρο.
Ὁ Βιονού χόρηκε γιά τήν ἰσότομη
ἐκσπαση μπροστά στό πλάσμα του
και τοῦ εἶπε·

— Μίλα, Ἀντίμα

Κι' ὁ Ἀντίμα μίλησε·

— Τήν ἀγαπῶ, εἶπε.

Δέν θυμότανε παρὸ μονάχα αὐτῆ
τῆ λέξη, κα' αὐτῆ μόνο μπόρεσε νά
βγάλη ἀπό τό στόμα του. Ἡ ὄψη
τοῦ Βιονού ἔξαφνα ἰσκινοβόλησε
και πῆρε ἀμέσως τήν ἀπόφασί του.

— Κόρη ἀεκιολάτρευτη, εἶπε στή
Ἐφα, βρῆκα τήν θέσι παῦ σου· ται-
ριάζει. Θά ζήσης μέσα στήν καρδιά
αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου.

Ἡ νέα κόρη, γαλήνια σάν ἡμέρα
καλακαιρινή, ἤρεμη σάν τὰ νερά τοῦ
Γάγγη, ἀνεβηκε στόν ναό, πού τήν
ἀρίστηκε γιά κατοικία. Ἀλλά ὅταν
ἔβριξε μέσα του ἕνα βλέμμα προ-
σεκτικό, μέ μιᾶς χλώμιασε και τήν
ἐτύλιξε ὁ φόβος, ὁμοιος μέ τήν πα-
γερή σιωπή τοῦ χειμῶνα

Ὁ Βιονού τότε τήν ρώτησε μέ
ἀπορία:

— Ἐνσαρκό λουλούδι, μήπως φο-
βάσαι και τήν καρδιά τοῦ Ἀντίμα,

— Κύριε, τοῦ ἀπάντησε ἡ Ἐφα
ταρογμένη, πού μέ βάζεις νά ζήσω,
Μέσα σ' αὐτῆ τήν καρδιά βλέπω και
τις χιονισμένες βουνοκορφές, και
τούς ἀπάτητους βυθοῦς τοῦς γεμό-
τους τέρατα και τις ερήμους μέ τις
θεύλλες και τις καταιγίδες και τήν
λύσσα τῶν ἀγρίων θηρίων και τις
ἄλοσκοτεινες σπηλιές Φοβάμαι. Κύ-
ριε, φοβάμαι πολύ.

Ἀλλά ὁ σοφός Βιονού τῆς ἀπο-
κρίθηκε.

— Ἄν ὑπάρχουν χιονισμένες κο-
ρυφές στήν καρδιά τοῦ Ἀντίμα, ἐσύ
νά γίνης ἡ ἀνοιξιότικη πνοή πού θά
διαλύση τὰ χιόνια. Ἄν ὑπάρχουν ὀ-
βυσσοι, ἐκεῖ μέσα ἐσύ νά γίνης τό
μαργαριτῶρι τους. Ἄν ὑπάρχουν ἄ-
πέραντες χέρσες ἐκτάσεις ἀπειρε-
τις μέ τὰ λουλούδια τῆς εὐδαιμονίας.
Ἄν ὑπάρχη ἡ λύσσα τῶν ἀγρίων θη-
ρίων, γλύκωσε τήν μέ τις θωπιείες
και τὰ φιλά σου. Ἄν ὑπάρχουν κα-
τασκότεινες σπηλιές, ἐσύ νά γίνης
ἡ ἀκτίδα τοῦ Ἡλίου πού σκορπίζει
τὰ σκοτάδια

Μετάφρ. ΧΡ. ΙΩΑΝΝΟΥ

Ὁ Ἡλιος ὡς σύμβολον διὰ τοὺς ἀνθρώπους

Τοῦ **Ι. Δ. ΣΤΑΥΡΟΠΟΔΗ**
Ὁμιλία εἰς κοινὰς ἐργασίας ἐν
Βόλῳ τριῶν Φιλοσοφικῶν Ὁμίλων

Τὸ πυκνὸ μυστήριον τὸ ὁποῖον ἐκάλυπτεν ἐπὶ χιλάδας ἐτῶν τὸν Ἡλίον καὶ ἠνάγκαζε οὓς ἀνθρώπους νὰ τὸν θεοποιοῦν, ἔχει σήμερον διαλευκανθεῖ. Τὰ τῆς γενέσεως τοῦ Ἡλίου εἶναι γνωστά, ὅπως καὶ ἡ μᾶζα καὶ ἡ ἐνέργειά του, καθὼς καὶ πῶς δημιουργεῖται καὶ φθάνει ἕως τὴν Γῆν. Εἶναι γνωστόν, περαιτέρω, ὅτι ὁ Ἡλιος εἶναι ἓνας ἀστὴρ σχετικῶς ἀσήμαντος εἰς τὸ Σύμπαν καὶ ὅτι ὑπάρχουν ἑκατομμύρια ἄλλοι Ἡλιοὶ ἀπέριως μεγαλύτεροι καὶ λαμπρότεροι τοῦ Ἡλίου μας, ὁ ὁποῖος εἶναι καταδικασμένος νὰ ἀποθάνῃ κάποτε. Οὕτω, ἡ ἐπιστημονικὴ ἔρευνα ἀπέβαλεν ἐξ αὐτοῦ τὸν χιτῶνα τοῦ παντοδυνάμου θεοῦ ὅπως τὸν θεωροῦσαν οἱ Αἰγύπτιοι, οἱ Βαβυλώνιοι, οἱ Κινέζοι, οἱ Ἰνδοὶ καὶ οἱ Ἰνκας. Ὡστόσο, τὸ καταπληκτικὸ εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν εἶναι ὅτι μὲ τὰ συμπεράσματα τῶν τελευταίων ἐτῶν ἀποδεικνύεται

ὅτι ὁ Ἡλιος ἐδημιούργησε τὴν ζωὴν, αὐτὸς τὴν συντηρεῖ καὶ ἀπὸ αὐτὸν ἐξαρτᾶται τὸ μέλλον της. Αὐτὴ αὐτὴ ἡ Ἐπιστήμη, λοιπόν, ἡ ὁποία κατηγορεῖται ὡς «δολοφόνος» τοῦ Ἡλίου - θεοῦ τὸν ἀποκαθιστᾷ καὶ πάλιν εἰς τὸν θρόνον του. Ἡ Ἐπιστήμη ἔρχεται τώρα μὲ τὰ τελευταῖα συμπεράσματά της νὰ μᾶς ἐμπνεύσῃ ἓνα ἄλλο δέος, πλεον μεταφυσικόν καὶ ἱλιγγιδες ἀπὸ τὸ πρῶτον.

Ἀπὸ κοσμογονικῆς ἀπόψεως, ὁ Ἡλιος, ὡς ἀστείρευτος πηγὴ ἐνεργείας, διὰ τῆς ὀπίσθιας γεννᾶται καὶ συντηρεῖται ἡ ζωὴ εἰς τὴν φύσιν, συμβολίζει τὴν ἄρρητα δημιουργικὴν ἀρχὴν τῶν κόσμων, τὴν δημιουργικὴν ἰδέαν, τὴν ἐνεργητικὴν ἔκφασιν τῆς θεότητος ἀενάως ἐνεργοῦσης ἀφ' ἑαυτῆς διὰ τὴν δημιουργίαν τῶν κόσμων. Ὁ Ἡλιος, ἄρα, μετὰ τῆς Σελήνης, ἐκπροσωποῦν τὰς δύο ἐκφάνσεις τοῦ αἰτίου τῶν κόσμων, τὴν δωδὰ τῶν Πυθα-

γορείων, χάρις εις την ὁποίαν συλλαμβάνεται, ἀναπτύσσεται καὶ συντηρεῖται ὅ,τι μέλλει νὰ γεννηθῆ, νὰ ζήσῃ νὰ διατηρηθῆ καὶ νὰ ἐκπληρώσῃ τὸν προορισμὸν του.

Συνταυτίζεται ἀκόμη πρὸς τὸν Ὁσίριν τῶν Αἰγυπτιακῶν μυστηρίων, θεὸν τοῦ φωτὸς συζευγνύμενον μετὰ τῆς Ἰσιδος, τῆς παγκοσμίας μητρὸς ἐκπροσωποῦσης τὴν φύσιν καὶ ἀδιαλείπτως γονιμοποιουμένης ὑπὸ τὴν γονιμοποιὸν ἐπίδρασιν τοῦ Ὁσίριδος.

Ἀποκρυφιστικῶς, ὁ Ἥλιος ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸ θεῖον τῶν ἀλχημιστῶν, στοιχεῖόν γενεσιουργὸν τοῦ ἐρυθροῦ χρώματος τὸ ὁποῖον συνδέεται μετὰ τὴν ἔννοιαν τῆς πρὸς ἀναπαραγωγὴν ἐνεργείας τῆς ζωτικότητος τοῦ αἵματος, τῆς θερμότητος καὶ τοῦ φωτὸς.

Ἡ θεοποίησις τοῦ Ἥλιου ἀπὸ ὄλας σχεδὸν τὰς ἀρχαίας θρησκείας δὲν εἶναι τυχαῖον γεγονός οὔτε ὀφειλόμενον εἰς ἀλληλεπιδράσεις. Πιθανὸν νὰ ὑπῆρχε κάποια ἐπαφή μεταξὺ Κινέζων καὶ Ἰνδῶν ἢ μεταξὺ Βαβυλωνίων καὶ Αἰγυπτίων, ἢ ὅποια, ὅμως, δὲν δικαιολογεῖ μεταφορὰν τῆς λατρείας τοῦ Ἥλιου εἰς τὴν Ἀμερικὴν εἰς τοὺς λαοὺς τῶν Ἰνκας, Μάγυας καὶ Ἀζτέκων ὅπου ὁ Ἥλιος λατρεύεται ὡς παντοδύναμος θεὸς μετὰ τὰς αὐτὰς περιπτώτου ἰδιότητος τὰς ὁποίας τοῦ ἀπέδιδον καὶ οἱ ἄλλοι λαοί.

Ἡ ταυτότης αὕτη, φαίνεται λοιπὸν ὅτι, στηρίζεται εἰς τὸ γεγονός τῆς κοινῆς ἐμπειρίας

καὶ μόνον. Οἱ ἄνθρωποι ἐπρόσεξαν ὅτι τὸ λαμπρὸν ἄστρον τῆς ἡμέρας ἐξαφανιζόμενον ὑπὸ τὸν ὀρίζοντα ἀφῆκε παντοῦ κυρίαρχον τὴν φοβερὴν νύκτα, ἐπανερχόμενον καὶ πάλιν τὴν ἐπομένῃν μετὰ τὴν αὐτὴν πάντοτε ἀκρίθειαν. Ἐπρόσεξαν τοὺς κύκλους τῶν ἐποχῶν καὶ γενικῶς τῆς φυτικῆς ζωῆς. Ἐπρόσεξαν ὅτι ὁ Ἥλιος ἐδιώχνη τὸν φόβον. Ἀπὸ τὸ σημεῖον αὐτὸ ἕως τὴν ἰδέαν ὅτι ἡ παρουσία του σχετίζεται καὶ μετὰ τὴν ζῶν τῶν ἀνθρώπων, ἢ ἀπόστασις δὲν εἶναι μεγάλη.

Γενικῶς ὁ ἄνθρωπος εἶχε — καὶ ἔχει ἴσως ἀκόμη — τὴν τάσιν θεοποιήσεως οἰουδήποτε μεγαλυτέρου τῶν δυνάμεων καὶ δυνατοτήτων του. Ἦτο συνεπῶς ἀδύνατον νὰ μὴν ἐντυπωσιασθῆ ἀπὸ τὸ λαμπρὸν μεγαλεῖον τοῦ Ἥλιου καὶ νὰ μὴ τὸν θεοποιήσῃ, τὴν στιγμὴν πού ἔχει κάμει τὸ ἴδιον διὰ τὸν ἄνεμον, τὴν βροχὴν ἢ διὰ μεγάλα ζῶα, μεγάλους βράχους, κ.ἄ. (Garden of the Gods Κολοράδο, Monument Valley Ἀριζόνας).

Διὰ τοὺς λαοὺς τῆς Μεσοποταμίας — οἱ ὁποῖοι μᾶς ἀφῆσαν καὶ τὰ πρῶτα γραπτὰ μνημεῖα τῆς ἱστορίας — ὁ Ἥλιος εἶναι ὁ θεὸς Σχαμάχ. Ἡ δύναμις του δὲν εὐρίσκεται μόνον εἰς τὴν ἀκτινοβολίαν του. Ἐχει καὶ ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς ἠθικῆς. Αἱ ἀκτῖνες του διαπεροῦν τὸ σκότος, οὐσιαστικῶς καὶ μεταφορικῶς, ἀποτελοῦν δὲ ἕν εἶδος φωτεινῆς ἀράχνης ἀπὸ τὴν ὁποίαν συλλαμβάνονται ὁ-

λοι ὄσοι σκέπτονται τὸ κακὸν Δίδει ἐπίσης καὶ ἐνδείξεις προ-
 θλέψεως τοῦ μέλλοντος. Ἐνε-
 κα τούτου δὲ προσπαθοῦν οἱ
 θνητοὶ νὰ ἀποσπάσουν τὰ μυ-
 στικά ὄλων τῶν ἄλλων θεῶν ἀ-
 πὸ τὰς μετακινήσεις τοῦ Ἡλί-
 ου καὶ τὴν θέσιν του ἐν σχέσει
 πρὸς τοὺς ἄλλους ἀστέρας.

Οὕτω, ἐδημιουργήθη θραδέ-
 ως ἡ ἀστρολογία. Κατ' ἀρχάς,
 προορισμός της ἦτο νὰ πληρο-
 φορῆ κυρίως τοὺς βασιλεῖς διὰ
 τὸ μέλλον, ἀργότερον ὅμως, διὰ
 τῆς ἐκκλαϊκέυσεως, μετεβλήθη
 εἰς εἶδος θρησκευτικῆς λατρεί-
 ας μὲ καθορισμένον τυπικόν.

Ἦδη, οἱ Χαλδαῖοι ἦσαν εἰς
 θέσιν νὰ διακρίνουν τοὺς πλα-
 νήτας ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἀστέ-
 ρας, εἶχον δὲ καθορίσει τὴν
 τροχίαν τοῦ Ἡλίου προβλέπον-
 τες τὰς ἐκλείψεις. Ἐκτιζαν εἰ-
 δικοὺς πύργους, σωστά ἀστρο-
 νομικά- παρατηρητήρια, καὶ ἐ-
 πενόησαν ἀπλᾶ ἀλλὰ σημαντι-
 κά ὄργανα μετρήσεων, ὅπως
 τὸν γνόμονα, μικρὸν ξύλινον
 πάσσαλον τοποθετούμενον κα-
 τακορύφως εἰς τὸ ἔδαφος. Ἡ
 μικροτέρα σκιά αὐτοῦ κατὰ
 τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους ἐδεί-
 κνυε τὸ ἀφῆλιον τοῦ θέρους.
 Ἀκόμη, ἐπενόησαν τὸν πόλον,
 δηλαδὴ ἕν κοῦλον ἡμισφαίριον
 ἐντὸς τοῦ ὁποῦ ἡ σκιά αἰω-
 ρομένης μικρῆς σφαίρας διέ-
 γραφε τὴν κίνησιν τοῦ Ἡλίου.

Οἱ Αἰγύπτιοι ἀντιθέτως, παρ'
 ὄλας τὰς καταπληκτικὰς προό-
 δους των εἰς τὴν γεωμετρίαν,
 μαθηματικὰ καὶ ἀρχιτεκτονι-
 κήν, δὲν ἐπέτυχον σημαντικὰς
 προόδους περὶ τὴν μελέτην τῶν

οὐρανίων φαινομένων, διότι ἡ
 θρησκεία των εἶχε λύσει ὄλα
 τὰ αἰνίγματα καὶ εἶχε στερε-
 ῶσει διὰ τὸ Σύμπαν μίαν ἀφε-
 λειστάτην ἰδέαν, ἀλλὰ θαυύτα-
 τα ριζωμένη εἰς τὸν λαόν. Συμ-
 φώνως μὲ τὴν ἀντίληψιν αὐτήν,
 τὸ Σύμπαν ἦτο κατασκευασμέ-
 νον κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν
 τῆς Αἰγύπτου, ἐν ὀρθογώνιον
 δηλαδὴ, ἐπιμηκυνόμενον εἰς τὰ
 δύο του ἄκρα. Τὸ κάτω μέρος
 αὐτοῦ, ὁ πυθμὴν, καταλαμβάνε-
 ται ἀπὸ τὸ ἔδαφος τῆς Αἰγύ-
 πτου ἄλλος κόσμος δὲν ὑ-
 πῆρχε — καὶ τὸ ἐπάνω ὁ οὐρα-
 νὸς δηλαδὴ, ἀποτελεῖται ἀπὸ
 ἕν εἶδος μεταλλικοῦ διατρήτου
 καλύμματος ἀπὸ τὸ ὁποῖον
 κρέμονται οἱ ἀστέρες.

Ὀλιος αὐτὸς ὁ κόσμος ἐ-
 δημιουργήθη ἀπὸ τὸν θεὸν Ρᾶ,
 δηλαδὴ τὸν Ἡλίον, ὁ ὁποῖος
 ἐπέρασε τὴν πρώτην του ζωὴν
 ἐπὶ τῆς Γῆς καὶ συγκεκριμέ-
 νως εἰς τὴν ἱεράν πρωτεύουσαν
 Ἡλιούπολιν. Ἀργότερον, δυση-
 ρεσημένος ἀπὸ τοὺς ὑπηκόους
 του, ἐπροτίμησεν ὡς κατοικίαν
 τὸν οὐρανόν, ἀναθέσας τὰ κα-
 θήκοντά του ἐπὶ τῆς Γῆς εἰς
 ἕνα τοποτηρητήν, δηλαδὴ τὸν
 Φαραῶ, ἐνσάρκωσιν τοῦ θεοῦ-
 Ἡλίου.

Τὸ ἴδιο ἀσημαντὴ διὰ τὴν ἀ-
 στρονομίαν εἶναι καὶ ἡ συμβο-
 λή τῶν Ἑβραίων, διότι ἡ θρη-
 σκεία των εἶχεν ἐπίσης λύσει
 ὄλα τὰ προβλήματα καὶ ἐξη-
 γοῦσε τὰ οὐράνια φαινόμενα
 δι' ἀφελειστάτου δογματισμοῦ
 ὁ ὁποῖος, ὡστόσον, ἦτο παρα-
 δεκτὸς ἀπὸ τοὺς πάντας. Εἰς
 τὴν Ἑβραϊκὴν θρησκείαν μᾶ-

λιστα, ὃ Ἥλιος δὲν ἔχει καμμίαν θέσιν. Δὲν εἶναι κἀν ὁ φωτοδότης, διότι κατὰ τὴν Γένεσιν «ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν Οὐρανὸν καὶ τὴν Γῆν» ἢ ὁποῖα ὅμως ἦτο ἔρημος, ἀμορφος καὶ σκοτεινὴ, μόνον δὲ κατὰ τὴν τετάρτην ἡμέραν τῆς δημιουργίας κατεσκεύασε τοὺς δύο «φωστήρας», τὸν μέγαν (Ἥλιον) «διὰ τὸ νὰ ἐξουσιάζῃ ἐπὶ τῆς ἡμέρας» καὶ τὸν μικρὸν (Σελήνην) «διὰ τὸ νὰ ἐξουσιάζῃ ἐπὶ τῆς νυκτός». Τὸ φῶς εἶχε δημιουργηθεῖ πολὺ ἐνωρίτερον, κατὰ τὴν πρώτην ἡμέραν τῆς δημιουργίας, ἀνεξαρτήτως τοῦ Ἥλιου, καὶ μετὰ τὴν ἐπιταγὴν τοῦ Κυρίου «Γεννηθήτω Φῶς!».

Οἱ Ἰνδοί, ἀπὸ τὸ 1500 περίπου π.Χ. ὅπου σημειώνεται ἡ ἐπιδρομὴ τῶν Ἀρείων, χωρὶς νὰ ἔχουν ἔλθει εἰς οὐδεμίαν ἐπαφὴν μετὰ τὸν δυτικὸν κόσμον, ἐλάτρευαν τὸν θεὸν - Ἥλιον, ἀποδίδοντες εἰς αὐτὸν τὰς ἰδίας σχεδὸν ἰδιότητας μετὰ τοὺς Αἰγυπτίους καὶ ἄλλους λαοὺς, παρ' ὅλον ὅτι εἰς τὸ μυθολογικὸν μέρος παρουσιάζονται μεγάλαι διαφοραί.

Ποιητικώτεροι ἀπὸ ὄλους οἱ Ἰνδοί, ἐπίστευον πῶς ὁ Ἥλιος («Μίτρα» διὰ τὴν στρατιωτικὴν κάσταν καὶ «Ζούρια» διὰ τοὺς κληρικοὺς) εἶναι ἀνθρωπόμορφος καὶ κατακόκκινος μετὰ τρεῖς ὀφθαλμοὺς καὶ τέσσαρας χεῖρας. Ἐξῆ καὶ αὐτὸς κάποτε ἐπὶ τῆς Γῆς καὶ μάλιστα μετὰ τὴν σύζυγόν του, ἢ ὁποῖα λόγῳ τῆς μεγάλης λαμπρότητός του τὸν ἀντεπάθησε δεῖξασα τὴν προτίμησίν της πρὸς τὸν

Σάγρια (Ἥσκιον). Τελικῶς, ὁ Ἥλιος ἐδέχθη νὰ ἀπωλέσῃ τὸ 1)8 τῆς λαμπρότητός του καὶ ἐκέρδισε καὶ πάλιν τὴν συμπάθειαν τῆς συζύγου του, δίδων οὕτω τὸ παράδειγμα τῆς ὑποχωρητικότητος ἢ ὁποῖα διευκολύνει τὴν συμβίωσιν καὶ ἀποτελεῖ τὸν θεμέλιον λίθον τῆς Ἰνδικῆς φιλοσοφίας.

Διὰ τοὺς Κινέζους ὁ Ἥλιος ἦτο ἡ ἐνσάρκωσις τοῦ Καλοῦ, τοῦ Ὁραίου καὶ τῆς Ἀληθείας, ἕνας θεὸς εὐρισκόμενος εἰς ἀδιάκοπον πάλην μετὰ τοὺς δράκοντας ἐκπροσώπους τοῦ Κακοῦ. Ἡ ἀντίληψις αὕτη δὲν τοὺς ἠμπόδισε νὰ μελετήσουν τὰ οὐράνια φαινόμενα, διὰ λόγους θρησκευτικῶν φυσικῶν, καὶ νὰ ἀποκτήσουν ἀρκετάς γνώσεις εἰς ὄλους τοὺς τομεῖς. Οὕτω, ἡ Κίνα, ἀπὸ τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος, γίνεται ἡ πλέον ἀνεπτυγμένη χώρα τοῦ κόσμου. Ὁ Ἥλιος ὅμως δὲν εἶναι ἐδῶ ἡ παντοδύναμος θεότης ἢ κυβερνώσα τὰς τύχας τοῦ κόσμου. Εἶναι ἕνας θεὸς 2ας ἢ ἴσως 3ης τάξεως.

Εἰς τοὺς Ἰάπωνας, ἀντιθέτως, ἡ θεὰ τοῦ Ἥλιου Ἀματεράζου εἶναι πηγὴ κάθε ζωῆς καὶ δυνάμεως. Ὁ ἀδελφός της Σουσάνο ἐπολέμησε καὶ κατενίκησε τὸ κακὸν εἰς ὄλας του τὰς ἐκδηλώσεις, εἰς τὴν ἐπικὴν δὲ αὐτὴν πάλιν ἐκέρδισεν ἕν ξίφος διὰ τοῦ ὁποῖου ἠδύνατο νὰ σκοτῶνῃ ὄλους τοὺς δράκοντας. Ὁ πρωτότοκος υἱὸς τοῦ Ἥλιου εἶναι ὁ πρῶτος αὐτοκράτωρ τῶν Ἰαπώνων καὶ ἐξ αὐτοῦ κατάγεται —διὰ τοὺς

ἀφελεστέρους σήμεραν Ἰάπωνας— καὶ ὁ σημερινὸς αὐτοκράτωρ Χιροχίτο.

Εἰς τὸν παράξενον καὶ ἀντιφατικὸν πολιτισμὸν τὸν ὁποῖον ἀνέπτυξαν οἱ Μάγους, οἱ Ἴνκας καὶ οἱ Ἀζτέκοι εἰς τὴν Ἀμερικανικὴν Ἠπειρον, ὁ Ἡλιος εἶναι τὸ Μεγάλον Πνεῦμα, ὁ ἀπόλυτος «Κύριος τῆς Ζωῆς», ὁ δημιουργὸς καὶ ὁ συντηρητὴς τῆς. -Οἱ Ἴνκας ἀγωνίζοντες μὴ χάσουν τὸν εὐεργέτην τῶν, προσπαθοῦν νὰ ἀσφίξουν τὰς σχέσεις τῶν μαζῶν τοῦ ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερον. (1) Οὕτω, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, προβαίνουν ἕκαστον ἔτος εἰς ἀνθρωποθυσίας πρὸς τιμὴν του. Πρόκειται περὶ νεαρῶν παρθένων, γόνων τῶν καλυτέρων οἰκογενειῶν αἱ ὁποῖαι ἀνατρέφονται μὲ κάθε δυνατὴν φροντίδα εἰς «εἰδικὰς» οὕτως εἰπεῖν «μονάδας». Ὅσα ἐξ αὐτῶν δὲν ἀποτελέσουν τὴν πρὸς τὸν Ἡλιον θοράν, ἢ παραμένουν κλεισμένα ἐφ' ὄρου ζωῆς διὰ τὴν συντήρησιν τοῦ Ἱεροῦ Πυρός» ἢ ἀφῆ τοῦ ὁποίου ἔγινε κατ' εὐθείαν ἀπὸ τὸν Ἡλιον τῆ ἑορταστικῆς κατόπτρου, ἢ ὑμνεύονται πλουσίως ἀρχοντας τοῦ τόπου.

Αἱ ἀνθρωποθυσίαι εἶναι πλέον συχναί εἰς τοὺς Ἀζτέκους, δεδομένου ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν

θυμάτων τοῦ Ἡλίου κατ' ἔτος ἔχει σήμεραν ὑπολογισθεῖ εἰς 20.000, προσερχομένων κυρίως ἀπὸ τὰς τάξεις τῶν αἰχμαλώτων. Εἶναι δὲ βέβαιον ὅτι ὁ κύριος λόγος τῶν πολέμων τῶν Ἀζτέκων ἦτο αὕτη ἡ ἰκανοποίησις τῆς αἰμοβορίας τοῦ θεοῦ Ἡλίου. Ὁ ἐπιλεγόμενος εἰς ἐκάστην κοινότητα ὑποψήφιος ἐκλείνεται εἰς εἰδικὸν «σχολεῖον» ὅπου ἐμάνθανε τοὺς καλοὺς τρόπους, τὰς καλὰς τέχνας, κ.ἄ. Ἐκεῖ τοῦ ἐπεδαφιλεῦσαν πολλὰς τιμὰς καὶ ἀπολαύσεις, 20 δὲ ἡμέρας πρὸ τῆς ἐκτελέσεώς του ἐνυμνεύετο 4 παρθένους, «ἀντιπροσώπους» ἰσριθμῶν θεοτήτων.

Τὴν ἡμέραν τῆς θυσίας, ὁ ὑποψήφιος μετεφέρετο ἐν πομπῇ καὶ μὲ χοροὺς καὶ ψαλμωδίας ἐκτὸς κατωκημένης περιοχῆς πλησίον πυραμίδος κατασκευασθείσης πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν εἰδικῶς. Τὸ θῦμα ἀνήρχετο θραδέως τὰς 360 ἀν δι' ἐκάστην ἡμέραν τοῦ χρόνου— βαθμίδας συμβολίζων οὕτω τὴν πορείαν τοῦ Ἡλίου, ὁ δὲ ἀναμένων αὐτὸν εἰς τὴν κορυφὴν τῆς πυραμίδος ἀρχιερεὺς ὤρμουσε ἐναντίον του καὶ μὲ ἓν μόνον κτύπημα τοῦ ξίφους του, τοῦ ἀνοίγει τὸ στήθος, καὶ ἀφαιροῦσε τὴν καρδίαν του διὰ νὰ τὴν παρουσιάσῃ ἀσπαύρουσαν ἀκόμη εἰς τὸν Ἡλιον. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐξευμενίζετο ὁ θεὸς - Ἡλιος καὶ δὲν ὑπῆρχε πλέον φόβος νὰ ἐξαφανισθῇ καὶ νὰ παύσῃ νὰ προστατεύῃ τοὺς ἀνθρώπους.

1 Κατὰ θάθος, ὁ φόβος τῶν εἶναι ὀλιγώτερον ἀπλοϊκὸς ἀπὸ ὅσον φαίνεται ἐκ πρώτης ὄψεως. Ἐάν ἡ «καῦσις» τῆς μαζῆς τοῦ Ἡλίου ἐγίνετο κατὰ τὸν γνωστὸν κλασσικὸν τρόπον, ἡ μάζα του θὰ εἶχε πρὸ πολλοῦ ἐξαντληθῇ καὶ ὁ Ἡλιος ἐξαφανισθῇ.

Ἄνάλογον θέσιν κατέχει ὁ Ἥλιος καὶ εἰς τὰς θρησκευτικὰς δοξασίας τῶν Μάγυας, οἱ ὅποιοι μάλιστα, ἐν τῇ προσπαθείᾳ των νὰ ἀποσπάσουν τὰ μυστικά τοῦ θεοῦ, κατέκτησαν ὅπως οἱ Χαλδαῖοι, σημαντικώτατας ἀστρονομικὰς γνώσεις. Τὸ ἡμερολόγιον αὐτῶν λ.χ. εἶναι ἀπολύτου ἀκριβείας καὶ δὲν διαφέρει εἰς τίποτε σχεδὸν ἀπὸ τὸ ἡμερολόγιον τὸ ὁποῖον χρησιμοποιοῦμεν σήμερον.

Τὸ ἐπιστημονικὸν ὅμως ἐνδι-αφέρον καὶ πνεῦμα μόνον εἰς τὴν Ἑλλάδα κατέστη δυνατὸν νὰ ἀναπτυχθῆ. Οἱ λόγοι εἶναι πολλοὶ καὶ διάφοροι, ὁ κυριώτερος ὅμως πρέπει νὰ εἶναι τὸ γεγονός ὅτι ἡ θρησκεία οὐδέποτε κατεπίεσε τὸ ἑλληνικὸν πνεῦμα τὸ ὁποῖον ἀφέθη νὰ ἀναπτυχθῆ ἐλευθέρως, νὰ κρίνῃ, νὰ συγκρίνῃ, νὰ παρατηρήσῃ. Οἱ ἀρχαῖοι ἡμῶν πρόγονοι εἶχον θεοαίως καὶ αὐτοὶ τοὺς θεοὺς των, ἀλλὰ μίαι προσεκτικώτερα ἐξέτασις τοῦ πράγματος, μᾶς πείθει ὅτι οἱ θεοὶ αὐτοὶ δὲν ἔχαιρον καὶ μεγάλῃς ἐκτίμησεως ἐκ μέρους τῶν πιστῶν των. «Ὁ Ὀμηρὸς καὶ ὁ Ἡσίοδος» λέγει ὁ Ξενοφῶν, «ἀπέδωσαν εἰς τοὺς θεοὺς κάθε κακὴν ἀνθρωπίνην ἰδιότητα. Ὄθεν καὶ ἔλειπεν ἀπὸ τὴν θρησκείαν τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων τὸ δέος, ἡ τρομώδης στάσις τοῦ ἀδυνάτου ἀνθρώπου ἐμπροσθεν τοῦ παντοδυνάμου θεοῦ. Οἱ ἱερεῖς οὐδέποτε ἀπέκτησαν μεγάλην καὶ οὐσιαστικὴν δύναμιν, πρῶτον τὸ ὁποῖ-

ον ἀντιθέτως, συνέθη εἰς ὄλους τοὺς προαναφερθέντας λαοὺς. Οὕτω ἡ ὁδὸς πρὸς τὴν ἐρευναν τῶν φυσικῶν δυνάμεων καὶ φαινομένων παρέμεινε ἀνοικτὴ ἐνῶ, ἀντιθέτως, ἀπεκλείσθη πᾶσα παρέκκλισις πρὸς τὸν μυστικισμόν.

Ὁ Ἥλιος θεοποιεῖται θέβαια καὶ ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας μὲ τὸ ὄνομα «Φοῖβος Ἀπόλλων», ἀλλὰ δὲν εἶναι φοβερός καὶ τρομερός. Ἐχει ἀνθρώπινα χαρακτηριστικὰ καὶ μικροπάθη, ἐρωτικὰς περιπετείας, δραματικὰς καὶ Ἰαράς, μὲ παρθένους καὶ μὴ, ἔχει ἀποκτήσει ἀκόμη καὶ νόθα τέκνα!

Ἐκάστην πρῶταν ἐμφανίζεται εἰς τὸν οὐρανὸν προσερχόμενος ἐκ τῆς χώρας τῶν Αἰθιοπῶν, συγκεκριμένους δὲ ἀπὸ ἕν ἕλος τὸ ὁποῖον σχηματίζει ὁ ποταμὸς Ὠκεανός. Διατρέχει τὸν οὐρανὸν θάλον ἐπὶ ἄρματος συρομένου ἐξ 9 περσῶν ἵππων, φωτίζων οὕτω «θεοὺς καὶ ἀνθρώπους» μὲ τὴν βοήθειαν τῆς ἐκ χρυσοῦ περικεφαλαίας του, μὲ τοὺς ἀστράπτοντας ὀφθαλμοὺς του καὶ τὰ λάμποντα στήθη του. Εἰς τὸ τέλος τῆς ἡμέρας φθάνει εἰς τὴν χώραν τῶν Ἑσπερίδων, ἀλλὰ δὲν θυθίζεται εἰς τὴν θάλασσαν. Ἀντιθέτως, εἰσέρχεται ἐντὸς τῆς ἀνααμενούσης αὐτὸν χρυσοῦς λέμβου καὶ ταξιθεύει ὅλη τὴν νύκτα ἰμοῦ μετὰ τῆς οἰκογενείας του διὰ νὰ εὑρεθῆ τὴν αὐγὴν εἰς τὴν ἀφρημίαν του καὶ νὰ ἀρχίσῃ καὶ πάλιν τὴν αὐτὴν διαδρομὴν τὴν ἄλλην ἡμέραν.

Ἐπὶ πλέον, ὁ Φοῖβος Ἀπόλων διαθέτει ὡς προσωπικὴν του ἰδιοκτησίαν 350 πρόβατα καὶ 350 μοσχάρια συμβολίζοντα ἀντιστοίχως τὰς νύκτας καὶ ἡμέρας τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ ἔτους. Τὰ κοπάδια αὐτὰ θόσκουν εἰς τὴν νῆσον Τανακρίαν, τὴν σημερινὴν δηλαδὴ Σικελίαν, ἐπιτηροῦνται δὲ ἀπὸ αὐτὸν τοῦτον τὸν ἰδιοκτήτην των καὶ ἀλλοίμονον εἰς τὸν θέβηλον ὁ ὁποῖος θὰ ἐσκέπτετο νὰ θέσῃ τὴν χεῖρα του ἐπ' αὐτῶν. Οἱ ναῦται τοῦ Ὀδυσσεῶς οἱ ὁποῖοι ἐδοκίμασαν, ἐκεραυνοβολήθησαν ὑπὸ τοῦ Διός.

Ἡ ὥς ἄνω θρησκευτικὴ μυθολογία ἐπιζοῦσε ἀκόμη, μόνον ὅμως διὰ τοὺς ἀφελεῖς. Οἱ πλέον μορφωμένοι καὶ ἔξυπνοι ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους ἡμᾶς προγόνους, χαμογελοῦσαν μὲ τὰς θρησκευτικὰς δοξασίας τὰς ὁποίας ματαίως ὠρισμένοι συγγραφεῖς ἐπεχείρησαν νὰ τὰς ἐπαναστηλώσουν διὰ λόγους κοινωνικῆς σκοπιμότητος. Τὸ ἑλληνικὸν πνεῦμα εἶχε πλέον λυτρωθεὶ ὀριστικῶς ἐκ τῆς μαγείας καὶ αὐτῶν πάσης φύσεως προλήψεων.

Ἀποφασιστικὴ τέλος, πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτὴν ὑπῆρξεν ἡ ἐπίδρασις τῆς φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Θαλή τοῦ Μιλησίου (650 π.Χ.), ὅπως καὶ τῶν μαθητῶν του Ἀναξίμανδρου καὶ Ἀναξίμενους, οἱ ὁποῖοι ἀπομακρύνουν συστηματικῶς ἐκ τῆς ἑλληνικῆς σκέψεως κάθε μυστικισμόν καὶ κάθε μαγικὸν ἢ μυθολογικὸν στοιχεῖον —κακὴν κληρονομίαν τοῦ

παρελθόντος— καὶ στηρίζονται ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ἀνθρωπίνην λογικὴν ἀπὸ τὴν ὁποῖαν ἀναμένουν ὅτι θὰ κατορθώσῃ νὰ κατακτήσῃ κάποτε ὅλους τοὺς νόμους τοῦ Σύμπαντος.

Μὲ τὴν πάροδον τῶν αἰώνων καὶ μὲ τὴν βοήθειαν τῆς ἐπιστήμης ἐγνωρίσαμε πλέον τὸν θεὸν - Ἥλιον. Μὲ ἐξησθενημένον ἴσως μεγαλεῖον, ἀλλὰ μὲ σημασίαν διὰ τὴν ζωὴν μας ἡ ὁποία σήμερον λαμβάνει ἄλλας διαστάσεις. Μὲ τὴν ἐπιστημονικὴν ἔρευναν ἕνας ἄλλος Ἥλιος ἐμφανίζεται ἐνώπιον ἡμῶν, ὁ ὁποῖος μᾶς προξενεῖ καὶ πάλιν δέος — δικαιολογημένον ἀπολύτως ἐὰν λάθωμεν ὑπ' ἄψιν μας μόνον τὸ φαινόμενον τῆς φωτοσύνθεσεως⁽²⁾ καὶ τὴν σημασίαν του διὰ τὴν ἐπὶ τῆς Γῆς ζωὴν — ἕνα δέος τὸ ὁποῖον ἴσως δὲν διαφέρει καὶ πολὺ ἀπὸ τὸ δέος μὲ τὸ ὁποῖον οἱ Ἀζτέκοι καὶ οἱ Ἰνκας ἀντίκρυζαν τὸν Ἥλιον.

2. Φωτοσύνθεσις καλεῖται τὸ φαινόμενον κατὰ τὸ ὁποῖον οἱ φυτικὸι ὄργανισμοὶ μὲ τὴν βοήθειαν τῆς χλωροφύλλης καὶ τοῦ ἠλιακοῦ φωτός, συνθέτουν τὰ ἐκ τῆς τροφῆς των ἀνόργανα ἔλαια καὶ τόν, ἐκ τοῦ προσλαμβανομένου ὑπ' αὐτῶν διοξειδίου τοῦ ἀνθρακκοῦ τῆς ἀτμοσφαιρας, ἀνθρακα, ἥτοι οὐσίας ἀπλάς, εἰς πολυπλόκουσ τοιαύτας ὡς τὸ σάκχαρον, τὸ ἄμυλον, κ.ά. Ὁ μηχανισμὸς τοῦ φαινομένου εἶναι μέχρι σήμερον ἀγνωστος, ἀποτελεῖ δὲ θέμα ἐντατικῆς ἐρευνῆς, κυρίως μὲ τὴν βοήθειαν ραδιοισοτοπῶν γνωστῆς δὲ οὐσίας τῆς αὐξήσεως τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Γῆς κατ' ἀντιστροφὸν ἀναλογίαν τῆς εὐρέσεως νέων τελευτοπααραγωγικῶν πηγῶν, ἢ σημασία τῆς ἀνακαλύψεως τοῦ μηχανισμοῦ αὐτοῦ καθίσταται αὐτονόητος.

Ἡ ἰδεολογία τοῦ Ἀρχαιοφίλου

Ὁμιλία τοῦ ΕΥΑΓΓ. ΤΣΙΤΣΩΝΗ

Μία ομάδα των εφετειῶν ἐκδρομίων

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ἀρχαιοφίλου Ὁμίλου Ἐκδρομῶν καὶ τὰ μέλη αὐτοῦ, πιστοὶ τηρηταὶ τῶν ἐντολῶν τῶν ἰδρυτῶν, καὶ σήμερον προσῆλθον εἰς τὸν ἱερόν τουτον χωρὸν διὰ νὰ ἑορτάσουν μὲ εὐχαρίστησιν τὴν ἐπέτειον ἀπὸ τῆς ἰδρύσεώς του.

Τεσσαράκοντα ἔξι ἔτη παρήλθον ἀφ' ὅτου τὰ μέλη τοῦ ὁμίλου μας διεπίστωσαν τὴν ψυχικὴν συνοχὴν, ἣ ὁποία ἐκυριάρχει εἰς τὰς διαφόρους συγκεντρώσεις των, αἱ ὁποῖαι, ὑπὸ μορφήν ἐκδρομῶν καὶ περι-

πάτων, ἐγίνοντο εἰς τὰ ἐρείπια ἀρχαίων Ναῶν καὶ ἱερῶν, πρὸς μελέτην τοῦ σκοποῦ διὰ τὸν ὁποῖον ταῦτα ἀνηγέρθησαν εἰς κάθε γωνίαν τῆς ἑλληνικῆς χώρας.

Καὶ σήμερον ὁ ἑορτασμός τῆς ἐπετείου λαμβάνει χώραν ἐπὶ τοῦ Ὑμηττοῦ. Εὐλόγως, τὰ νεώτερα μέλη τοῦ Ὁμίλου μας θὰ ἐρωτήσωσι: Διατί; Πρῶτον, εἶναι ἐντολή, τὴν ὁποῖαν ἔβωσαν εἰς τοὺς διαδόχους των οἱ Ἰδρυταί. Δεύτερον, ὁ Ὑμηττός εἶναι ὁ τόπος, τὸν ὁποῖον ἐξέλεξαν ὡς ἀφετηρίαν

της διακηρύξεως τῶν ἀνθρωπιστικῶν ἀρχῶν των οἱ Ιεροφάνται τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ πνεύματος. Ἐντεῦθεν, ἐξώρμησεν ἡ πρώτη πνευματικὴ δύναμις πρὸς ἀναχαίτισιν τῆς παρεκτροπῆς τῆς ἀνθρωπότητος ἀπὸ τῆς φυσικῆς ὁδοῦ, τὴν ἄποισαν ὤφειλε νὰ ἀκολουθήσῃ καὶ ἔνεκα τῆς ὁποίας, περιέπεσεν εἰς πλήρη πνευματικὴν συσκοτίσιν, ἠθικὴν καὶ πνευματικὴν κατάπτωσιν, διότι εἶχε παύσει ἡ ἀναγνώρισις τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων.

Εἰς τὸν Ὑμηττὸν ἐνεφανίσθησαν αἱ πρῶται μυστηριακαὶ ὀργανώσεις, διὰ νὰ ἐπαναφέρουν εἰς τὴν ἀρμόζουσαν εἰς τὸν ἀνθρώπου ὁδόν, τὸν παραπλανημένον νοῦν, ὁ ὁποῖος, ἐκ τῆς ἐπελθούσης συσκοτίσεως, δὲν ἠδύνατο νὰ διακρίνῃ τὸ ἀληθὲς τοῦ ψευδοῦς καὶ τὸ ὀρθὸν ἀπὸ τὸ πεπλανημένον. Ἐδῶ ἰδρῦθη τὸ πρῶτον Ἐλευσίνιον Ἱερὸν, τοῦ ὁποίου οἱ μεμνημένοι ὑπέδειξαν εἰς τοὺς ἐν πνευματικῇ σκοτίᾳ λαούς, νὰ ἀλλάξουν τὴν νοσηρὰν κατεύθυνσιν ὅπου εἶχον παρασυρθῆ καὶ νὰ ἐνταχθοῦν εἰς τὴν ὑπὸ τῶν Νόμων τῆς Φύσεως καθωρισμένην.

Διὰ τῆς κοσμοθεωρίας των τὰ Μυστηριακὰ αὐτὰ σκηνώματα, καὶ διὰ τῶν δοξασίων των περὶ τὴν κοσμογονίαν καὶ ὄντολογίαν, κατεδείκνυον εἰς τοὺς συνανθρώπους των, ὅτι ὁ ἀνθρώπος ἀποτελεῖ μέρος τῆς Φύσεως, τῆς ὁποίας τὰς οὐσίας μεταφέρουν εἰς τὸν ὀργανισμὸν των, αἱ ἡλιακαὶ ἀκτίνες.

Ἐδῶ ἐλειτούργησαν τὸ πάλαι τὰ πρῶτα Ἀττικὰ μυστήρια. Ἐδῶ ἀνηγέρθησαν ἱερά καὶ Ναοὶ, ὅπου ἐτελοῦντο αἱ ἱεουργαὶ τῶν ἀρχαίων προγόνων μας, οἱ δὲ Ἡρόδοτος, Πλουταρχία καὶ Ἡσύχιος ἀναφέρουν ὅτι, εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Ὑμηττοῦ καὶ εἰς μέρος ἐνθα ὑπῆρχον τρεῖς πηγαί, κατώκησαν Πελαγοί. Ἐκ τῆς φύλης τῶν Φλυασιῶν προῆλθε καὶ ἐγκατεστάθη τὸ ἀρχαιότατον ἱερατικὸν γένος τῶν Λυκομηδῶν, καὶ ἱδρυσε τελεστήριον εἰς τὴν Σαισάριαν (σημερινὴν Καισαριανή), διὰ τὰς ἱεροπραξίας τῆς μυστικῆς των λατρείας.

Ἐκ τῆς μελέτης τῆς ἀρχαίας αὐτῆς μυστηριακῆς δράσεως προκύπτει ἡ ἀκολουθητέα ὁδὸς πρὸς τὰ ἀγαθὰ τοῦ ἀνθρωπισμοῦ. Αὐτὴ ἡ δρᾶσις ἐνέπνευσεν εἰς τοὺς ἱδρυτὰς τοῦ Ἀρχαιοφίλου Ὁμίλου τὴν ἱδρυσιν αὐτοῦ, διὰ νὰ συνεχίσῃ τὴν μυστηριακὴν παράδοσιν, ὡς μέσον ἐξυψώσεως τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς εἰς ὑγιεῖς ἀντιλήψεις, ἱκανὰς νὰ προσδιορίσωσι τὴν ἀληθῆ αὐτῆς δρᾶσιν καὶ ἐξέλξιν.

Ἀπὸ τῆς ἱδρύσεώς του, ὁ Ὁμιλὸς μας δὲν ἔπαυσε νὰ διακηρύττῃ τὰς ἀρχὰς αὐτάς, δι' ἐγκρατῶν τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς μυστηριακῆς σοφίας διδασκάλων, οἱ ὁποῖοι, κατανοήσαντες πλήρως τὴν ἔννοιαν τῆς ἀρχαίας μυσταγωγικῆς φιλοσοφίας, ἐδίδαξαν τὰς ἀρχὰς ταύτας ἐπὶ δεκαετίας. Ἄς ταυτίσωμεν, ἔλεγον οἱ διδά-

σκάλοι μας αἱτοί, τὰς ἐνεργείαις μας πρὸς τὰς λειτουργίας τῆς Φύσεως καὶ θὰ αἰσθανθῶμεν, αὐτομάτως, εἰς τὴν ψυχὴν μας, τὴν ἐπίδρασιν τοῦ μεγάλου Νόμου τῆς εἰς τὴν φύσιν κρατούσης ἀρμονίας.

Ἄλλὰ τὸ ἐορτάσιμον τῆς ἡμέρας καὶ τὴν χαρὰν μας διὰ τὴν σημερινὴν ἐπέτειον σκιαῶζει τὸ θαρὺ πένθος ὅπερ συνέχει ἰδίᾳ τὰς ψυχὰς τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ἐκ τοῦ θανάτου τοῦ ἀγαπημένου μας Πραέδρου καὶ ἀδελφοῦ μας Μιχ. Λεβίδη. Ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν ὁ μεταστάς καθήλυθε τὴν μορφωτικὴν δραστηριότητα τοῦ Ἀρχαιοφίλου Ὁμίλου ἐκδραμῶν, τοῦ ὁποίου ὀπῆρξε Πρόεδρος ἐπὶ μίαν 12ετίαν. Ἦτο ἐξαιρετικὸς οἰκογενειάρχης, φίλος ἐπιστήθιος καὶ ἐπιστήμων ἐκ τῶν ὀλίγων. Δὲν ἤρκειτο εἰς τὰ τῆς διοικήσεως τοῦ Ὁμίλου, ἀλλ' ἐπροχώρει ἔτι πλέον εἰς τὰ τῆς ὀργανώσεως τῶν ἐκδρομῶν ἐσωτερικοῦ καὶ ἐξωτερικοῦ καὶ οὕτω μᾶς ἔδιδε τὴν εὐκαιρίαν νὰ γνωρίσωμεν τὸν τρόπον καὶ τὰ ἔθιμα τῆς ζωῆς διαφόρων κοινωνιῶν καὶ ἐκ τῆς μελέτης τῶν νὰ ὠφεληθῶμεν. Θὰ τὸν ἐνθυμούμεθα πάντοτε εὐγνωμόνως, διότι εἰς αὐτόν, ἡμεῖς οἱ διάδοχοί του, ὀφειλομένον πολλά.

Ἄλλὰ ἡ ἀτυχία τοῦ Ἀρχαιοφίλου δὲν ἐσταμάτησεν ἕως

ἐδῶ. Μετὰ πάροδον 36 ἡμερῶν ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ Προέδρου ἠκολούθησεν ὁ θάνατος τοῦ ἐξ ἴσου ἀγαπημένου μας Γενικ. Γραμματέως τοῦ Ὁμίλου καὶ ἀδελφοῦ μας Μενελάου Παπαλιθῆ. Παρὰ τὸ ἐπώδυνον τῆς μακρᾶς νόσου του δὲν ἔπαυσε νὰ ἐργάζεται καὶ νὰ ἐνδιαφέρεται διὰ τὰς ὑποθέσεις τοῦ Ὁμίλου μας, λαθῶν ἐπαξίως περὶ τὸ τέλος τῆς ζωῆς του, τὸ ἀξίωμα τοῦ Ἀντιπροέδρου τοῦ Ὁμίλου.

Ποῖος ἐεῖ ἡμῶν δὲν ἐνθυμῆται τὸν μειλίχιον, καλοκάγαθον, τὸν πάντοτε πρόθυμον καὶ γελαστόν ἀδελφόν μας Μενελάον; Καὶ αὐτόν, ἀγαπητοὶ συνεκδρομεῖς, θὰ ἐνθυμούμεθα καὶ θὰ παραδειγματιζόμεθα ἀπὸ τὰς φιλοτίμους προσπαθείας τῆς ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ Ὁμίλου μας.

✠

Ἀγαπητοὶ μου συνεκδρομεῖς, θρηνήσαντες διὰ τὴν ἀπώλειαν τῶν ἀγαπημένων μας ἀδελφῶν, ἄς στρέψωμεν εὐλαβῆ τὴν σκέψιν μας πρὸς αὐτούς καὶ τοὺς ἀπελθόντας ἰδρυτὰς τοῦ Ὁμίλου καὶ Διδασκάλους μας.

Καὶ ἄς τοὺς διαβεβαιώσωμεν ὅλοι μαζί, ὅτι θὰ συνεχίσωμεν τὸ ἔργον τοῦτο, ὡς πιστοὶ θεματοφύλακες τῶν ἀρχῶν τὰς ὁποίας μᾶς ἐδίδαξαν, καὶ ἐν ἐπιγνώσει τῆς ταπεινῆς μας προσπαθείας θὰ εἴμεθα ἱκανοποιημένοι καὶ εὐχαριστημένοι, ἀπὸ τὴν ἐπιτέλεσιν τοῦ καθήκοντός μας.

Ὁ πόνος καὶ ὁ νοῦς

Τοῦ Ἰνδοῦ φιλοσόφου
ΠΑΡΑΜΚΑΝΣΑ ΓΙΟΓΚΑΝΑΝΤΑ

Τὰ ἀλλεπάλληλα συναισθήματα πού διαπαράσσουν τὸν ἄνθρωπο, δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ ἰσχυρισθῆ ὅτι γίνονται ἀντιληπτὰ ἀπο τὴν δερμασπινὴ ἐπιφανεια τοῦ σώματος του. Εἶναι καθαρῶς ἐμπειρία τοῦ ἐγκεφάλου.

Ὁ ἄνθρωπος δὲν μπορεῖ νὰ ἰδῆ, νὰ μυρίσῃ, νὰ ἀκουσῇ, νὰ γευθῆ κατ' ἄλλον τρόπο, παρά μόνον μεσῶ τοῦ ἐγκεφάλου. Νομιζομεν ὅτι γευσόμεθα μὲ τὴν γλῶσσα, ἀλλὰ στὴν πραγματικότητα εἶναι ὁ νοῦς, ὁ ὁποῖος καταγράφει τὴν γεύση.

Ὅμοιος, ὅταν καποῖο μέρος τοῦ σώματος πληγώνεται, στὴν πραγματικότητα ὁ πόνος εὔρισκεται στὸν ἐγκέφαλο καὶ ὀχι στὸ μέρος ἀπου ὑπάρχει ἡ βλάβη. Ὁ ἄνθρωπινος ὀργανισμὸς εχει δύο ὄργανα πρὸς καταγραφήν τοῦ πόνου. Τὰ νεῦρα καὶ τὴν φακὸ οὐσία τοῦ ἐγκεφάλου. Καὶ μόνον ὅταν ὁ ἐγκεφαλος ἐπιτρέψῃ ἐπικοινωνία τῶν δυο τουτῶν ὀργανῶν, ὁ πόνος γίνεται ἀντιληπτός. Ὅταν, ἀντιθετως, ὁ ἐγκεφαλος βεβακύνει ὅτι δὲν ὑπάρχει πόνος, τότε δὲν ὑπάρχει πόνος. Ὑπὸ τὴν ἐπίδραση τοῦ χλωροφορμιου ἡ ἄλλου ἀναισθητικοῦ, δὲν ὑπάρχει πόνος, γιὰ τὸν ἴδιον ἀκριβῶς λόγον. Ἡ ἀσθησις δὲν φθάνει μέχρι τοῦ μυελοῦ. Εἰς τὰς καταλήξεις τῶν νεύρων ὑπάρχουν λεπτέπιλεπτα νηματίδια, δια τῶν ὁποίων καθὲ ἀισθησις ἀναμεταδίδεται. Το χλωροφόρμιον ἐμποδίζει τὴν ἀναμεταδοσιν αὐτῆν. Ὁ ἐγκέφαλος εἶναι τὸ ἀισθητήριον ὄργανον τοῦ Νοῦ, καὶ ὅλοι οἱ ἐρεθισμοὶ ἐκ τοῦ σώματος ἢ περιβάλλοντος καταλήγουν εἰς αὐτόν.

Ὁ Νοῦς, ταυτιζόμενος μὲ τὸν ἐγκεφαλόν, λαμβανει καὶ μεταφραζει καθὲ ἐρεθισμὸν. Ἐνας Νοῦς ἰσχυροποιημένος μετὰ ὅπο ἐξάσκησιν δυναμικῆς καὶ θεπτικῆς σκέψεως θα εἶναι ὀλιγώτερον εὐπρόσβλητος ἀπὸ τοὺς ἐρεθισμοὺς πάσης φύσεως.

Ἡ ἀισθαντικότης ἐδόθη εἰς τὸν ἄνθρωπον γιὰ νὰ μωρῆ νὰ προστατεύῃ τὸ σῶμα του. Διαφορετικά, θα μπορούσε νὰ κοπῆ καὶ νὰ μὴν το γνωρίζει. Τὰ ζῶα, γενικῶς, τὰ ὁποῖο δὲν εχουν ἀναπτύξει ἀισθαντικότητα τωσῆν ὅσον ὁ ἄνθρωπος, εχουν μικρότερη πείρα ἐκ τοῦ πονου. Διαφορετικά ἡ σκληρὴ μεταχειρήσις τῶν καὶ αἱ διαφοροὶ μέθοδοι πού χρησιμοποιοῦνται γιὰ νὰ τὰ σκοτώουν, θὰ ἦσαν κατὰ ἀπεριγραπτα σκληρὸν κ' ἀνυπόφορο. Ὁ ἀστακος π.χ. θράζεται ζωντανὸς μεσα σε καυτό νερό!!!

Καθως τὰ συναισθήματα πονου ἡ ευχαριστήσεως δημιουργοῦνται ἀπο τὸν Νοῦν, ὁ πόνος τοῦ σώματος θα μπορούσε νὰ ἐλαττωθῆ μετὰ ἀπο ἐξάσκησιν καὶ ἐλεγχον τῆς δημιουργοῦ πηγῆς. Στὴν περίπτωση αὐτῆ θα μπορούσε ὁ ἄνθρωπος νὰ εχη τὴν ἐμπειρία μιᾶς ἀισθήσεως χωρὶς τὸ ἀπαρόπτητον ἐπακόλουθον τοῦ πονου. (Θα ἐλάμβανε μόνον προεἰδαποῖση ἡ τὸ κατευθυντικο μῆνυμα ἐκ τοῦ Νοῦ.)

Ἡ «Μπαγκαβάδ Γκιτὰ» πηγαινει ἀκαμῆ βαθύτερα καὶ μᾶς λέγει:

«Ὑπεραισθαντικότης εἰς πονο ἡ χαρὰ ὑπερισχύει καὶ υπεραυξάνει τὴν δραστηκότητα τῶν ἀποτελεσμάτων αὐτῶν. Περιοριζόμενοι ὁμοίως

κατόπιν ελέγχου, κάνει τόν κόθε άνθρωπον λιγώτερο σκλάβο τῶν συναισθημάτων του».

Ἐγὼ ἐξασκήσει τὸ σῶμα μου καὶ τὸν Νοῦ μου κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο καὶ εὐρέθηκα ἐλεύθερος. Καὶ σᾶς διαβεβαιῶ, ἡ ἐξάσκηση εἶναι ὁ μόνος, δρόμος, ὁ μόνος τρόπος νὰ κερδίση κανεὶς τὴν ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΙΝ ΤΟΥ.

Ὁ Γκάντι εἶχε τὴν δυναμότητα νὰ ὑποστῇ ὅποιανδήποτε ἐγχείρηση χωρὶς τὴν βοήθεια ἄναισθητικοῦ.

Ὅταν, κάποτε, χρειάστηκε νὰ κάμῃ ἐγχείρηση σκληροκοιτίδος συζητοῦσε καθ' ὅλην τὴν διάρκεια τῆς

ἐγχειρίσεως μὲ τοὺς φίλους του, χαρούμενος καὶ ξένοιστος. Αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἡ σκέψις κάνει τὸν Νοῦ νὰ διαμαρτύρεται πρὸς ὅ,τι πρόκειται νὰ κάμῃ κανεὶς, διότι καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος δὲν εἶναι παρὰ σκλάβος τῆς αἰσθαντικότητος τοῦ σώματος. Ἄλλὰ ὁ Νοῦς μπορεῖ νὰ καταστῇ δυνατός. Ὅσον περισσότερον περὶ θαρχεῖται, τόσον περισσότερον τίθεται ὑπὸ ἐλεγχον. Ἐνα παραχαιδεμένο παιδί γκρινιάζει καὶ ὑποφέρει στὸ παρομικρὸ κτύπημα, ἐνῶ ἕνα σκληραγωγημένο μπορεῖ καὶ χωρὶς μαρφορὰ ἀκόμη νὰ ἀνεχθῇ τὸν πόνο μὲς σοβαρῆς πληγῆς.

Πολιτεῖες τοῦ μέλλοντος

Θ' ἀναπειλετε κάποτε
Πολιτεῖες τοῦ Μέλλλοντος
— ὅλο καὶ πιὸ θαρρετὰ σᾶς ἀναγγέλλουν
οἱ ρωγμὲς τοῦ σιδερόφραχτου ὀρίζοντα.

Μέσα ἀπ' τὴν τέφρα αὐτῇ
τῇ ζυμωμένη μὲ θάνατο
θὰ ὀρθωθῆτε.

Μέσα ἀπ' τὴν κόπρη αὐτῇ
τῇ ζυμωμένη μὲ μῖσος
θ' ἀνθίσετε. Καὶ θᾶστε
ὅπως σᾶς εἶχε ἀγκαλιάσει
τὸ ἔφηβο ὄνειρο
μῆς ὥρας μας ἔφηβης.
Μὲ φιλόξενες πύλες, στέγες γιορτῆς.
Μ' ἐρωτικὸὺς κήπους καὶ δοντροστοιχίες
περιουλλογῆς καὶ γαλήνης.
Μὲ πλατεῖες λεωφόρους εἰρήνης.

— Ὅλο καὶ πιὸ σταθερὰ σᾶς διαγράφουν
οἱ ἀστραπὲς τῆς σιδερόφραχτης Νύχτας.

ΣΑΡΑΝΤΟΥ ΠΑΥΛΕΑ

Τὸ Πηγάδι

(Συνειδησιακὸς διάλογος)

Μια φωνή	Ένα τείχος μπροστα μου
Μιά φωνή	Ένας τοίχος
Ή φωνη	: Και μοῦ σκεποζει την αγαπη και την εμπιστοσύνη
Άλλη φωνη	Να γκρεμισουμε αυτους τούς κακοὺς τοίχους
Ή φωνη	Για να μᾶς απελευθερωση ή δύναμη τῆς αγάπης
Άλλη φωνη	: Και τῆς εμπιστοσυνης.
Ή φωνη	: Ποῦ εἶναι η εμπιστοσύνη;
Ήχώ	: ή εμπιστοσύνη
Ή φωνη	: Ποῦ εἶναι η φιλις και η αγοπη,
Ήχώ	η αγαπη
Μιά φωνή	Πῶς θα σωθοῦμε λοιπόν;
Ήχώ	λοιπον
Μιά φωνή	Πῶς λοιπόν θα σωθοῦμε
Ήχώ	θα σωθοῦμε
Μιά φωνή	: Πῶς;!
Ήχώ	: Πῶς;
Ή φωνη	: Να μήν αισθανόμαστε μπροστά τους φραγμαούς,
	να ζοῦμε χωρις τοιχους.
Ήχώ	: Χωρις τοιχους;
Ή φωνη	: Χωρις τούς τοίχους
	Θά πλατύνουμε τῆ θέα τοῦ Θεοῦ
Ήχώ	: τῆ θέα τοῦ Θεοῦ.
Ή φωνη	: Να πλύνουμε λοιπόν τις καρδιές μας ὀπό τούς
	φανατισμοὺς και τὸ μῖσος και τὴν ἀπιστία, να
	πλύνουν τις καρδιές μας.
Ήχώ	: Να πλύνουμε τις καρδιές.

(Οι σειρήνες σφυρίζουν συναγερμό. Όλοι φοροῦν
τις ἀντιασφυξιογόνες πρόσωπιδες τους)

- Μιά φωνή : Πού είναι ἡ προσωπίδα μου;
- Ἄλλη φωνή : Μέσα σὸ σκοτάδι εἶναι οἱ προσωπίδες μας.
- Ἄλλη φωνή : Ἐγὼ τὴν ἔχω σὸ προκέφαλό μου.
- Ἄλλη φωνή : Καλὸ δῆλο εχουμε ν' ἀνασαινοῦμε κλεισμένοι μέσα στὶς προσωπίδες μας.
- Ἄλλη φωνή : Σὰ νὰ ἴμαστε ἐλέφαντες σὸ δάση.
- Ἄλλη φωνή : Μακάρι νάμαστε ἐλέφαντες σὸ δάση.
- Μιά φωνή : Νὰ τρέφουμε πουλάρια σὸν ἥλιο.
- Ἄλλη φωνή : Μὰ ὑπάρχει ἀκόμη ἥλιος;
- Ἄλλη φωνή : Δὲν πιστεύω νὰ ὑπάρχει ἀκόμη ἥλιος.
- Ἄλλη φωνή : Πῶς νὰ ὑπάρχει ἥλιος ἀφοῦ ζοῦμε σ' ἓνα πηγάδι.
- Ἄλλη φωνή : Σ' ἓνα πηγάδι ζοῦμε βαθύ.
- Ἄλλη φωνή : Σ' ἓνα πηγάδι παριστάνουμε ὅτι ζοῦμε βαθύ.
- Μιά φωνή : Θελῶ νὰ θυμηθῶ τὸν ἥλιο.
δὲ θυμοῦμαι τὸν ἥλιο.
- Ἄλλη φωνή : Χρονικὰ εἶμαι θαμμένη ἐδῶ.
- Μιά φωνή : Θυμῶσαι πού προσευχάσασιν σὸ δέντρο;
- Ἡ φωνή : Ναι, προσευχόμεθα σὸ δέντρο, γονόπηζα ἐμπρὸς σὸ δέντρο.
- Μιά φωνή : Καὶ τί παρακαλοῦσες ἀπὸ ἓνα δέντρο;
- Ἡ φωνή : Νὰ μοῦ δώσει τὴ σταθερότητά του τὴ βεβαιότητα του ἔστω τὴ σκοτεινή, τὴ νοσταλγία του. Δὲν ἔρω ἀκριβῶς γιατί προσευχόμεθα. Αἰσθανόμεθα ἀπ' ὅλα παραιτημένη.
- Ἄλλη φωνή : Θυμῶσαι πού κρατοῦσες τὰ παιδιά μας σὴν ἀγκαλιά σου, ἔβρεχε σιγανὰ καὶ προχωρούσαμε μέσα στοὺς δρόμους τῆς πολιτείας.
Κι ἐγὼ σοῦ βάσταγα τὴν ἀμπρέλλα, γιὰ νὰ μὴ βρεχεται τὸ μωρὸ μας
- Ἡ φωνή : Νὰ μὴ βρέχεται τὸ μωρὸ μας. Πότε λοιπὸν ὑπῆρσαν αὐτές οἱ ἀπλές χάρες;
- Μιά φωνή : Λέγαμε κάποτε νὰ πῶμε ἐκεῖ σὸ Ἑεροπόταμο τοῦ χωριοῦ μας νὰ τὸ ἀκούσουμε νὰ γεμίζει τὸν ἀθῶο τὸ θυμὸ του.
- Ἄλλη φωνή : Ν' ἀκούμε τὸ ἀστέριμα μας νὰ κατεβοῦν πάνω ἀπὸ τοὺς βράχους τῆς.
- Ἄλλη φωνή : Λέγαμε, ὦ λέγαμε νὰ πῶμε, ὅς πῶμε ἐκεῖ πού σχηματίζονται μικροὶ κατορρόφητες καὶ λούζονται τὰ καλοκαιρινὰ πουλιά, τὰ καλοκαιρινὰ πουλιά παίρνουν τὸ λουτρό τους.

- Φωνή του βάθους : Γυρσια πρὸς τὴν καθέστη πλευρά μου στο σπήθος
βαρεμένος. "Έγινα ενα ζῶο ἄλλο. Δέν ἴκοῦω τὰ
τραίνα νά περνοῦν μεσα στὰ τούνελ οπου γεμι-
ζουν με τοὺς καπνους τους τοὺς κουφιους
- Ἄλλη φωνή του
βάθους : Εἶμαι ὁ στρατιωτικὸς ὁ σκεπασμενος με τὰ πτωμα-
τα τῶν πολεμιστῶν μετὰ ἀπὸ τὴν μάχη. Εἶμαι ἁ-
γνοημενος, ἂν ζοῦσα ἔτσι ὡπως ἤμουν παραμορ-
φωμενος πῶς νά γύριζο στὸ σπίτι μου, και νά με
γνώριζε ἡ γυναῖκα μου. Τώρα εὐτυχῶς για τὴν
ἐπιγεια ζωὴ εἶμαι χαμένος
- Ἄλλη φωνή του
βάθους : Ορkiζομαι νά μὴ φορεσω ποτε, να μη φορεσω
ἐκείνη τὴν τρομαγμένη ρομπὰ τοῦ πανικοῦ μου
- "Ἄλλη φωνή του
βάθους : Γιατί κοβετε τοσο πολλὰ νομιματα τοῦ ψευδους
και τα κυκλαφορεῖτε στην ἀγορα. Και τα παρι-
στονετε για φανατικὲς ἀληθειες, ἀφοῦ δέ χρειάζ-
εται φανατισμός στην ἀληθεια, γιστι λάμπει και
φωτίζει και καίει και καθαρίζει.
- Ἄλλη φωνή : Μην κατασκευάζετε ἄλλους φραγμαῖους Γέφυρα
μονον, γεφυρα, για νά σᾶς ὀδηγήσουν, νά σᾶς ἐ-
νώσουν

(Στὸ σκοτάδι τοῦ καταφυγίου, κάτω ἀπὸ ἕνα ἀδύνατο φῶς)

- Ὁ ἄντρας : Καποτε σ ἀγαποῦσα
- Ἡ γυναῖκα : Ναι, πολυ μ ἀγαποῦσες
- Ὁ ἄντρας : Σοῦ εἶχα γράψει ενα γράμμα μυστικο και δεν
ἀποκριθηκες
- Ἡ γυναῖκα : Γιατι ἀγαποῦσα τον Κυριλλο τὸν Καρορινο
- Ὁ ἄντρας : Αυτον που σκοτώθηκε σ ενα βαγονι τῆς υποχώ-
ρησης ἀπο τὰ στρατιωτικὰ τ' αεροπλιανα;
- Ἡ γυναῖκα : Ναι, κι εσυ πηγαινες στο μέτωπο
- Ὁ ἄντρας : Σοῦ εἶχα γράψει παρακαλώντας σε να ῥθειες νά
μ' ἀποχαιρετησεις, και δέν ἤρθες Ὅλες τις ἡ-
μερες και τις νύχτες τις ἐπίγειες σε συλλογιζό-
μουν
- Ἡ γυναῖκα : Ναι, δεν ἤρθα

(Σ' ἄλλη κόχη τοῦ καταφυγίου)

- Ἡ γυναῖκα : Σᾶς ἀγαποῦσα πολυ κι εσεῖς βιαστήκατε να παν-
τρευτεῖτε την Τερέζα Λεωνίδου
- Ὁ ἄντρας : Ναι, βιαστηκα να παντρευτῶ τὴν Τερεζο Λεωνι-
δου.
- Ἡ γυναῖκα : Δέ μ ἀγαπουσατε λοιπον,

- Ὁ ἄντρας : Πολύ σὰς ἀγαπούσα, πολὺ σὰς ἀγαπούσα κι' ὁ-
μως παντρεύτηκα τὴν Τερέζα Λεωνίδου.
Ἡ γυναῖκα : Σὰς περήμενα ὀλόκληρη ἐκείνη τὴ ζωὴ μου.

(Σ' ἄλλη κόχη τοῦ καταφυγίου)

- Ὁ ἄντρας : Δουλεύαμε σπὴν ἴδια ὑπηρεσία.
Ἡ γυναῖκα : Σπὴν ἴδια ὑπηρεσία.
Ὁ ἄντρας : Πολὺ σὰς ἀγαπούσα.
Ἡ γυναῖκα : Κι' ἐγὼ σὰς ἀγαπούσα.
Ὁ ἄντρας : Λαχτορούσα γὰ ἐπιμερῶση ἢ ἡμέρα νὰ σὰς ἰδῶ.
Ἡ γυναῖκα : Κι ἐγὼ τὸ ἴδιο ποθοῦσα νάρθει ἢ μέρα ἢ καινού-
ρια νὰ σὰς ἰδῶ.
Ὁ ἄντρας : Κάποτε τὰ χέρια μου τυχαίῳ σταματοῦσαν στὰ
δικὰ σου.
Ἡ γυναῖκα : Τὰ χέρια σου κάποτε σταματοῦσαν στὰ δικὰ μου.
Ὁ ἄντρας : Κι ὁμως περῶσανε τόσα χρόνια χωρὶς νὰ μιλή-
σουμε.
Ἡ γυναῖκα : Δὲν μπορούσαμε νὰ μιλήσουμε .
Ὁ ἄντρας : Ἦσαν ὡραία σὰ μὴ γαλάζια μέρα καλλίτερα ἑ-
λαμπόν ἀπὸ τὸ καλοκαίρι τὰ μαλλιά σου.
Ἡ γυναῖκα : Τώρα ἡ ἀγάπη μας φωτίζει αὐτὸ τὸ σκοτεινὸ πη-
γῶδι μας μὲ τὴν πρσοσχὴ τῆς χαρᾶς .
Φωτίζει τὸ πολεμικὸ πηγῶδι μας ἐκείνη ἡ ἄγάπη
μας ἄκόμα.
Φωνὴ τοῦ βῆθου : Ἡ δῦση εἶναι γεμάτη πυρόκανθους. Ἀκόμη ὑ-
πάρχουν κῆποι καὶ πυράκανθοι;
Μιά φωνὴ : Ἡ νύχτα ἐξαφανίζει τὰ σχήματα.
Ἄλλη φωνὴ : Ζούσαμε σ' ἓνα τόπο καταραμένον. Δὲν καταλα-
βοίναμε τοὺς σοφοὺς καὶ τοὺς πρσφέραμε φάρ-
μακα. Ἐρχόταν στὸ βῆθος τοῦ πηγῶδιου του ἑ-
νας φύλακας μὲ φῶς καὶ ξυπνοῦσε τὸν Φιλο-
ποιμένα.
-Κύριε Φιλοποιμένα σὰς ἐτοίμασο τὸ κύπελλο μὲ
τὸ κώνειό σας.
Μὲ τὸ κώνειό μου; Ψιθυρίζει ὁ Φιλοποιμην.
Ναὶ τὸ κώνειό σας, σὰς ἀνήκει.
γιατὶ εἶσθε καὶ πρέπει νὰ ἴσθε ὁ τελευταῖος Ἀ-
χαιοῦς.
- Τί ἐγιναν αἱ ἰππεῖς μου;
- Ἐσώθηκαν σπὴν πατρίδα σας.
- Ἀρκεῖ. Δόσμου τὸ κώνειό μου.
Ἔνας Ταραντίνος : Πολεμούσαμε πάνω σὲ θωρακισμένα ὄλογα.

- "Άλλος Ταραντίνος Ο καθενας είχε δύο θωρακισμένα δλογο, όταν τό ένα τό έρρίχνον κάτω στό έδαφος τά έξαιρέτικα του τροάματα, χρησιμοποιούσαμε τό δεύτερο θωρακισμένο δλογο.
- "Άλλος Ταραντίνος Οί στρατιώτες μας φορούσαν μανδύες φλογερούς όπως καλοκαιρινά ήλιοβασιλέματα.
- "Άλλος Ταραντίνος Ας λαμονήσουμε τόν Κύριο μας τόν "Άρκτο.
- "Άλλος Ταραντινος "Ας τά λαμονήσουμε όλα έμεις οί θαυμάσιοι ήπεις οί Ταραντινοί.
- Φωνή του βάθους Τό πρωίνο έχει στόν ούρανό μία φτερούγα πελώρια φωνή κατά την άνατολή και τά δόση παίζουν την αρρα τους.
- Μιά φωνή Υπάρχουν ακόμη δόση;
- Άλλη φωνή Νά 'δούμε ένα φτερό δυνατό γεμάτο βάρος φυσικό νά κωθεί κόντρα τό θυμωμένο τόν καιρό.
- Μιά φωνή : 'Απέχομε πολύ άπο τό Θεό.
- "Άλλη φωνή : 'Απέχομε πολύ κι άπό τον Άνθρωπο
- Μιά φωνή : Πόσα χιλιόμετρα αγάπης περπατήσαμε;
- "Άλλη φωνή : Πόσα χιλιόμετρα αγάπης;
- Άλλη φωνή Τώρα είμαστε δεμένοι στό πηγάδι μας.
- Μιά φωνή Θυμάσαι τόν ύπατο τόν Φλαμνίνι,
- Πολίτης Θάρθει ο Τίτος Φλαμνίνος
- "Άλλος πολίτης Να κηρυξει στά στάδια τών 'Ελληνικών πόλεων τη λήξη κάθε κηδεμονίας και την άρχή της έλευθερίας.
- "Άλλος πολίτης : Τρονταζονται τά στάδια άφού ένα καράκι όπου πετούσε εκεί επάνω στό Στάδιο τών ένθουσιασμών μας έχασε την ύποστήριξη της δύναμής του κι έπεσε ανάμεσά μας κάτω άπό την τρικυμία του άλασγμού μας.
- Άλλος πολίτης : Ευπροσήγορος, γελαστός ήταν ο Φλαμνίνος, τό άγαλμά του κοντά στό Βουλευτήριό μας, πλάι στό άγαλμα του 'Απόλλωνα, πού κοιβαλήσαμε άπό την ήττα της Καρχηδόνας.
- Άλλος πολίτης Ο 'Απόλλων και ο Φλαμνίνος μας. Παντού νά έγκαταστήσουμε τ' άγάλματά του.
- Φωνη του βάθους "Ήρθαν οί Ρωμαίοι. Δέν υπήρχαν οί Σπαρτιάτες. Δέν υπάρχει ή περιφάνεια της Σπάρτης.
- Μιά φωνή στό Καταφύγιο Πόσα στ' αλήθεια έρωτικά χιλιόμετρα περπατήσαμε πανω στην επιφάνεια του πηγαδιού μας κάποτε
- "Η φωνή Πόσα έρωτικά άφοσιωμένα στην τριφερότητα χιλιόμετρο, πόσα χιλιόμετρα, αγάπη μου, περπατήσαμε πάνω άπό τό σκοτεινό πηγάδι μας;

- Κόρυφια φωνή : Ὃταν μᾶς περικυκλώνει ἡ δακή μας περίφροξη
μέσα σπὴν ποιμενιστὴ τῆ νύχτα φωνάζουμε ὅπως
ὁ Κύβελπος γιὰ ἐπικουρία ἀπὸ τοὺς ἄλλους πού
καταφθάνουν κι ἐμεῖς στὶς ἐρωτήσεις τους ποιός
μᾶς κακῶσαι; ἀπαντοῦμε, ὁ Κανένος, γιὰτὶ μᾶς
κατοπεῖ, προσέξετε πολὺ, κάποιος φανατισμός
μας.
- Ἄλλη φωνή : Ριζώσαμε στὸ πηγᾶδι μας, στὸ καταφύγιό μας
σκοτεινοὶ - σκοτεινοί, ριζώσαμε στοὺς λοβύριν-
θους τοῦ πηγᾶδιού μας.
- Ἄλλη φωνή : Ὃστε εἶχαμε κάποτε ἓνα κῆνο;
κι ἓνα παιδί σπὴν κούνια του;
- Ἄλλη φωνή : Τὸ βράδυ τὸ καλλωπιστικὸ δέντρο τοῦ κῆπου μας
φιλοξενοῦσε ἓνα τριζόνι.
- Ἄλλη φωνή : Δὲν εἶχα κι ἐγὼ κάποτε μιὰ ὀδοιπορικὴ σκευή;
Δὲν ἄκουα τὸ ζωὸ τὸ ἀπιπικὸ νὰ μοῦ φωνάζει νὰ
τὸ ταῖσω ὅταν περνοῦσε, νὰ τοῦ ἀνοίξω, νὰ ζε-
σταθεῖ, ὅταν κρύωνε;
- Ἄλλη φωνή : Πού πήγαν Ἐσφινικά ὅλο αὐτά; Πῶς ἐγίνε τόσο
πολὺ σκοτάδι, τόσο βαθύ σκοτάδι στὸ καταφύγιο
τὸ πολεμικὸ πού κατοφύγαμε νὰ σωθοῦμε σ' ἐ-
κεῖνο τὸ πηγᾶδι;
- Μιά φωνή : Ὑπάρχει ἡ τιμωρία μέσα μας.
- Ἄλλη φωνή : Ἡ τιμωρία εἶναι τὸ πραγματικὸ μας κτῆμα.
- Μιά φωνή : Μιά τιμωρία ταποθετημένη ἀπὸ πρὶν.
- Ἄλλη φωνή : Μιά τιμωρία ἔχει ἓνα ὀποῖοιο φύγχο, ἓνα καθη-
μερινὸ ρύγχο.
- Ἄλλη φωνή : Πῶς νὰ φωτίσω τὸ ὑπόγειό μου;
Πῶς νὰ ψηλαφήσω τὴν ὄψη τοῦ σκοταδιοῦ μου;
Μὲ ποιο κλειδί νὰ ξεκλειδώσω νὰ βγῶ στὸ φῶς;
Μὲ ποῖο μαγικὸ λύχνο νὰ καταστρέψω τὴ θύελλο
τοῦ σκότους μου;
- Ἄλλη φωνή : Νὰ εἰπῶ, σὰν τὰν πρωτόγονο. Νὰ, γυναῖκα σου
φέρνω ἀπὸ τὸ δάσος τῶν κεραυνῶν ἓνα δέντρο
φλεγόμενο γιὰ νὰ τὸ συντηρήσουμε μέσα σπὴ
σηπλια μας, ὄπλο κι' ἄμυνά μας.
- Ὁ Ἅγιος Ἰγνώσιος στὸ
βάθος : Εἶμαι τὸ στᾶρι τοῦ Θεοῦ κι' ἀλέθομαι, εἶμαι ὑπὴ-
ρέτης τοῦ Θεοῦ, τὸ μεγαλεῖο του καὶ ἡ ταπεινω-
σὴ του.
- Ἐρημίτης : Φαντάσματα ἦταν οἱ φόβοι σας, φαντάσματα,
φαντάσματα.
- Μιά φωνή : Ὁ βίος μας εἶναι ἄμμος ἐρημιᾶς.
- Ἄλλη φωνή : Δὲν ἀκούω τώρα τίς ἀμαξοστοιχίες τῶν πληγω-
μένων.

- Αλλη φωνή Κανενας τον αλλον δεν κατανοεί.
 Αλλη φωνή Πόσο απεραντη ήταν ή μοναξιά μας.
 Αλλη φωνή Θά Εημερώσει;
 Αλλη φωνή Θάρθει τουλάχιστον τὸ ἄλλο τὸ πραγματικό μας
 Πρωί,
 Αλλη φωνή Ἐνα, δυο, τρία, Ἀλτ. Ἐνα, δυο, τρία, Ἀλτ
 Αλλη φωνή Ἐγὼ θέλω τὸ Θεό.
 Ἄλλη φωνή Εγω θέλω τὴν ἐλευθερία μου
 Αλλη φωνή Ἐγὼ θελω ενα ψυγείο καὶ μιὰ ἠλεκτρικὴ κου-
 ζινο
 Αλλη φωνή Εγω θέλω νὰ συγκεντρῶνω στὶς κόποθήκες μου
 Αλλη φωνή αγαθὰ σὸν τον Αφροίνα τὸν πλουσιο.
 Ἄλλη φωνή Ἄγοθός, ἀγοθός, ἀγοθός.
 Αλλη φωνή Ἐνα, δύο, τρία, Ἀλτ. Ἐνα, δύο, τρία, Ἀλτ.
 Τα σπιτια μας, τὰ σάμματα καίγονται ὅπως σπιτια
 ἰσὸ ἀχυρο.
 Φωνὴ τοῦ βάθους Ἰκαλυτερα, γεμίσατε ἀπὸ ἐσωτερικούς κι' ἐξωτε-
 ρικούς τυράνους
 Φωνή Κι' ἐγὼ ὄλο θέλω.
 Ἄλλη φωνή Θελω
 Φωνή Δέν θέλω νὰ ἐπιτύχω
 Ἄλλη φωνή νὰ ἐπιτύχω
 Φωνή Νὰ πεθάνω θέλω γιὰ νὰ ζήσω.
 Φωνή Θελω νὰ βασανιστώ, θέλω.
 Ἄλλη φωνή Θελω
 Φωνή Ποιός μπορεὶ νὰ μ' ἐμποδίσει
 Ἄλλη φωνή νὰ θέλω. Κανείς.
 Φωνή Κάνεις.
 Ἄλλη φωνή Ἐνα, δύο, τρία, Ἀλτ Ἐνα, δύο, τρία, Ἀλτ.
 Ἄλλη φωνή Ἀλτ
 Φωνή Πότε θάρθει ενα ἀνεκτο πρωί, ενα καινούριο
 Ἄλλη φωνή μακριὰ ἀπὸ τὸ σκοτεινὸ πηγάδι μας, ενα νέο
 Φωνή Πρωί
 Ἄλλη φωνή Νέο Πρωί
 Ἄλλη φωνή Γιὰ νὰ μὴ μᾶς τρώγει τοῦ πηγαδιοῦ μας ὁ ἐφι-
 ἄλλη φωνή ἄλλη.
 Ἄλλη φωνή Ἐφιόλλη
 Φωνή : Νὰ χαροῦμε, νὰ χαροῦμε ενα καινούριο κατα-
 στόλιστο μὲ φῶς ενα πρωί.
 Ἄλλη φωνή Ἐνα πρωί
 Φωνή Καινούριο, νικητήριο πρωί
 Ἄλλη φωνή Νικητήριο Πρωί

Η ΚΟΙΛΑΔΑ ΤΩΝ ΡΩΔΩΝ

«Η Κοιλάδα τών Ρόδων»

Τόμοι 2. — Πρὸς δρχ. 120

ὅ 'κάθε τόμος ΜΟΝΟΝ

Στὰ βιβλιοπωλεία:

ΚΟΝΛΑΡΟΣ (Σταδίου 38)

ΣΙΔΕΡΗΣ (Σταδίου 44)

ΠΥΡΙΝΟΣ ΚΟΣΜΟΣ (Ἴπ-
ποκράτους 33).

Στὴν Κεντρικὴ Εὐρώπῃ αὐτὴ τὴ φορὰ κ' ὄχι στὶς Ἰνδίες. Χάρη σ' ἓνα ἀπ' τὰ σπάνια φαινόμενα παραψυχολογίας — μὲ ἀδρότατες ἀναμνήσεις προϋπάρξεως — εἰμιαστε σὲ θέση σή-μερα νὰ γινώσκουμε στὶς γενικὲς τους γραμμὲς τὰ περιστα-τικά πού θὰ διαβραματισθοῦνε στὰ μελλοντικά χρόνια στὴν Εὐρώπῃ γιὰ διάστημα μακροχρόνιο (ἕως τὸ 3906 μ.Χ.).

Ὁ Ντίναςχ εἶναι ὁ ἄνθρωπος πού «ἔζησε δυὸ ζωές», πού εἶχε ὀλοζώντανες «ἀναμνήσεις προϋπάρξεως».

Ἡ «Κοιλάδα τών Ρόδων» εἶναι ὄχι ἓνα μυθιστόρημα, ὄχι ἓνα κείμενο μὲ ἐξαισία λογοτεχνικὴ ἀξία, ἀλλὰ στὴ βαθύτε-ρη οὐσία της εἶναι ἡ πραγματικὴ ἱστορία μιᾶς μεγάλης κι ἀληθινῆς ἀγάπης, πού συ-νεχίσθηκε πέρα ἀπ' τὸ θάνατο (σὲ ἄλλη ζωή). Τὸ «λάθ - στόρυ» τών Εὐρωπαίων εἶναι ἀνώτερο κ' ἀληθινότερο ἀπ' τὸ «λάθ - στόρυ», τὸ ἀμερικανικόν.

Π ρ ό ς τ ό α ὄ ρ ι ο

ΜΟΝΟΛΟΓΟΣ

Ἄκουω πολλές φορές νά λέ-
νε: «Τό χθές (παρελθόν) πέ-
ρασε, μή τὸ ἀναζητᾶς, ξέχασέ-
το». Καί μάλιστα σ' αὐτοὺς
πού ἔχουν κακοπάθει: «Τὸ σή-
μερα κοίταξε καί ποὺ ξέρεις
αὐριο ἢ Μοῖρα τί θά σοῦ φέ-
ρη;». ... Κι' ὁμως ἔχω τὴν γνώ-
μη πὼς μπορούμε, ὄχι νά φτιά-
ξουμε τὸ αὐριο, πάντως νά τὸ
προετοιμάσουμε. Μὲ ὠρισμένες
προϋποθέσεις. Ἄς σκεφθοῦμε
μαζί. Ἄς ψάξουμε στίς πολυ-
ποίκιλες μνήμες μας, νά διαλέ-
ξουμε καί νά ἀναλύσουμε μὲ
προσοχή, πόσα σφάλματα ἔχο-
με διαπράξει.

Τάχα, ὅσα ἐπράξαμε ἦσαν
πάντα ἀπὸ θέλησή μας; Ἡ ἔ-
φταιγε τὸ περιβάλλον; Καί
«νά» καί «ὄχι».

Θά χρειαστῆ νά μελετήσου-
με καί νά ξεχωρίσουμε τὸ κα-
κὸ ἀπὸ τὸ καλὸ, τὸ ὠφέλιμο,
τὸ χρήσιμο, τὸ ὠραῖο, γιὰ νά
σηματίσουμε ἀπὸ τὸ «χθές»,
μελετῶντας τὰ σφάλματά μας,
μιὰ νέα ἀλυσίδα, μὲ γερά θε-
μέλια γιὰ τὸ ἄγνωστὸ μας
αὐριο.

Ἄς μὴν ξεχνοῦμε πὼς τὰ
σφάλματά μας ἔχουν ἀντίκτυ-
πο καί στὰ πρόσωπα τοῦ περι-
βάλλοντός μας. Εἶναι σὰν τὸ

θόσσαλο, ποὺ ρίχνουμε στὴ
θάλασσα: πόσους κύκλους κά-
νει γύρω του ὡς νά χαθῆ! Εἶ-
ναι σφάλμα ν' ἀποδιώχνουμε
τίς μνήμες τοῦ «χθές». Εἶναι
τὸ βιβλίο τῆς ψυχῆς, τῆς συ-
νειδησης. Εἶναι τὸ βιβλίο τῆς
πέρας. Πρέπει νά τὸ φυλλο-
μετροῦμε καί νά χρησιμοποιοῦ-
με ὅ,τι καλύτερο, τὸ ὠφέλιμο,
ἀλλὰ καί γιὰ τοὺς ἄλλους, τὸν
πλησίον μας.

Καί τὸ «πεπρωμένο», πὼς τὸ
ξεπερνοῦμε; Νά, μιὰ «δικαιο-
λογία» γιὰ νά ἐλαφρύνουμε τὰ
σφάλματά μας. Πιστεύω, ὅτι
τὸ «πεπρωμένο» δὲν ἀνακατεύ-
εται στίς καθημερινές μας πρά-
ξεις. Ὅστε αὐτὸ θά μᾶς σπρώ-
ξῃ στὸ κακὸ. Ἐμεῖς οἱ ἴδιοι τὸ
φτιάχνουμε, μὲ τὰ πολλὰ ἐλατ-
τώματά μας, πλουτισμό, πλεο-
νεξία, ματαιοδοξία, ἀσέβεια,
μῖσος, ζηλοφθονία καί τόσα
ἄλλα.

Ἐμεῖς, λοιπόν, μὲ τὴν πείρα
τοῦ «χθές» μπορούμε νά βοηθή-
σουμε τὸ «αὐριο» καί νά τὸ
περιμειννοῦμε μὲ αἰσιοδοξία.

Ἄς κρατοῦμε ψυχραιμία καί
γαλήνη. Ὁ ἥρεμος τρόπος δι-
ορθώνει πολλὰ δύσκολα προ-
βλήματα, ἀντιθέτως ἡ παραφο-
ρὰ φέρνει καταστροφή. Ἀκόμη
καί στὴ σωματικὴ μας ὑγεία,
διότι ταραξεί τὸ νευρικὸ σύ-

σημα, την Ισορροπία του ανθρώπου, και κάτι το πολύ σημαντικό, την άνοδο της πίεσής της καρδιάς, με τα σοβαρά επακόλουθά της.

“Ας πάρουμε ως παράδειγμα τους Ινδούς. Πόσο ήρεμα άμιλούν! Ναμίζω ότι με αυτόν τον γαλήνιο, μεωλίχιο τρόπο κατακτούν και τους πιο δύσκολους συνομιλητές των. Μου έρχεται στο νου ο άειμνηστος Πρόεδρος της Θεοσοφικής Έταιρίας, Σρι - Ράμ, με τη γλυκειά και ήρεμη φωνή του, όταν μās μιλούσε, πόσο άλλοιωτικά έννοιωθα τον έαυτό μου. Είχα το συναίσθημα της πλήρους γαλήνης... Καί πάλι ή σκέψις μου ένθυμίζει την ξεχωριστή εκείνη Ιστορική φυσιογνωμία, τον Μαχάτμα - Γκάντι, που με την ισόρροπη δυναμικήητά του, την σιωπή, την νηστεία, την γαλήνη και την θαθείά του πίστη, όπομονή και έπιμονή και με όλες τις φυλακίσεις και κακουχίες, κατώρθωσε να έξουθενώση ολόκληρη Άγγλία, έλευθερώνοντας την πατρίδα του Ινδία.

Το «χθές» είναι μία αξιόλογη πείρα για μία προετοιμασία του «αύριο».

Γνωρίζομε πόσο μεγάλη σημασία έχει το «χθές» για το «σήμερα» και για το «αύριο». Το κάνομε όμως θίωμα; “Η, τουλάχιστον, το προσπαθούμε,

ΖΕΤΑ ΔΟΥΚΑ

Έπίκληση

Την διάσπαση
όταν πέτυχες
του άτομου
‘Αϊνστάϊν
το «Άγαπάτε άλλήλους»
‘Εκείνου επικαλέστηκες
με δέος.

Τό έπαθλο

Με καρφωμένα χέρια
τους άρνητές δέν έπαμες
μ’ αγάπη ν’ άγκαλιάζεις.

Τη χλεύη πήρες έπαθλο
στο νικηφόρο άγώνα.

Μ’ άνοιξε ο Λόγος Σου
ρωγμές
και φύτρωσε στην πέτρα.

Κ. ΠΗΓΑΔΙΩΤΗΣ

Χαρακτηρισμοί για τὸ 1974

Ἡ βαθεῖα ἠθικὴ κρίσις, ἡ-τις, κατὰ τὰ τελευταία μεταπολεμικά ἔτη χαρακτηρίζει, μεθ' ὄλων τῶν συμπτωμάτων αὐτῆς, τὴν ἀτομικὴν, οικογενειακὴν, ἔθνηκὴν καὶ διεθνή ζωὴν, ἡ συνεχὴς τοῦ ἀγαθοῦ τῆς εἰρήνης διακίβευσις, ἡ ἀνισόρροπος τῶν πολιτιστικῶν ταμῶν ἀνάπτυξις, ὁ ἔξαλλος τῆς ζωῆς ρυθμὸς, πάντα ταῦτα συνθέτουν προβλήματα κληροδοτούμενα ὑπὸ τοῦ ἀπιόντος εἰς τὸ ἀνατεῖλαν Νέον Ἔτος. Καί, παραλλήλως, πρὸς ταῦτα ἕτερα προβλήματα ἀτομικὰ ἐνδὸς ἑκάστου, εἴτε ὕλικα, εἴτε πνευματικά, με συγκλονιστικὴν πεζότητα ἀναμένουν τὴν ἐπίλυσιν τῶν ἐντὸς τοῦ 1974.

Κατανοοῦμεν τὴν τραγικότητα τῶν ἀξιώσεων τούτων. Οὐδέποτε ἄλλοτε ἡ ζωὴ ὑπῆρξε τόσον πολὺπλοκος καὶ ἐπίφοβος ὑπόθεσις, ὅσον εἰς τὰς ἡμέρας ἡμῶν. Καί τοῦτο, διότι ὁ ἴδιος ὁ ἄνθρωπος κατέστησε δυσκόλους τὰς ἡμέρας του καὶ νεφελώδη τὸν ὄριζόντα τοῦ θίου του.

(Πρωτοχρονιάτικο μνημῆμα τοῦ « Γεωργίου, τοποτηρητοῦ τοῦ Ἀρχιεπισκοπικοῦ θρόνου)

Η ΣΚΥΤΑΛΗ

(τοῦ κ. Κ. Μητρόπουλου, «Μέσος».

Ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου ἔπαυσε νὰ ἔχη ἀξίαν, ἐγκλήματα δὲ ὡμὰ καὶ στυγερά λαμβάνουν χώραν ὑπὸ τὸ προαιπεῖον ἔθνηκων διεκδικήσεων.

Ἀπὸ πλευρᾶς οἰκονομίας ὁ κόσμος διέρχεται ἐπίσης τραγικὰς στιγμάς. Οἰκονομικαὶ κρίσεις, ἐξικινούμεναι μέχρι σημείου νὰ ἀπειλοῦν λαοὺς με λιμόν, ἐσκοποῦν εἰς χώρας εὐημερούσας μέχρι σήμερον.

Ἡ νεολαία ἐκμεταλλουμένη τοὺς κλυδωνισμοὺς τοῦ σκάφους τῶν πολιτειῶν, παρεκτρέ.

πεται, μη προικωνιζόμενη ουδέν τὸ αἴσιον διὰ τὸ μέλλον. Ἡ ἠθικὴ ἀπεμπολήθη ἐν πολλοῖς.

(Μήνυμα τοῦ καθηγητοῦ κ. Θεοδ. Γαροφαλλῆ, Προέδρου τοῦ Ἑλλην. Ἐρυθροῦ Σταυροῦ).

Ἑορτὴ τῶν Ἐλπίδων

Ἀφότου ὁ ἑναθρονησας Θεός, ὁ Ἰησοῦς, μίλησε στὴ γλῶσσα μας καὶ ἐπικοινωνῆσε μαζί μας, γίναμε ἀραγε καλύτεροι ἀπὸ πρὶν; Πάψαμε νὰ εἶμαστε ἀπληστοὶ καὶ ἀδικοὶ; Ὑπουργοὶ καὶ φθονεροὶ ἀπέναντι στοὺς φίλους, σκληροὶ καὶ ἀνοικτίρμονες ἀπέναντι στοὺς ἐχθροὺς; Δὲν χύνουμε πιά τὸ αἷμα τῶν ἀδελφῶν μας, δὲν σφετεριζόμαστε τὰ ἀγαθὰ τους, δὲν τοὺς καταδυναστεύουμε οὔτε τοὺς προσβάλλουμε; Κάναμε ἓνα θῆμα παραπέρα στὸ δρόμο τῆς εἰρήνης. τῆς δικαιοσύνης, τῆς ἀλήθειας; Μάθαμε νὰ μὴν εἶμαστε μισαλλόδοξοι, ἀλαζόνες, ὑποκριτές; ἐπίορκοι, κακεντρεχεῖς, πανούργοι; Ὑπερασπίζουμε τὴν ἐλευθερίαν, τὴν τιμὴν, τὸν ἰδρωτὰ τοῦ ἄλλου σὰ νὰ εἶναι ἡ ἐλευθερία, ἡ τιμὴ, ὁ πόνος ὁ δικός μας; Σεβόμαστε καὶ προστατεύουμε τὸν ἑαυτό μας στὸ πρόσωπὸ ὅλων τῶν ἀνθρώπων τῆς γῆς, χωρὶς διάκριση χρώματος καὶ φυλῆς, πόρων καὶ καταγωγῆς;

Μάταια λοιπὸν κρούονται κάθε χρόνο οἱ καμπάνες τῆς ἐορτῆς γιὰ νὰ χαιρετήσουν τὴν ἡμέρα τῆς γέννησης τοῦ Ἀντρωτῆ;

Ὅχι! Κάτι ἔχει εἰσφέρει στὴν ἱστορία τοῦ ἀνθρώπου ἡ Θρησκεία τοῦ Χριστοῦ. Κάτι ποῦ δὲν εἶναι βέβαια ἀρκετὸ, δὲν θὰ τὸ βροῦμε ὅμως καὶ εὐκαταφρόνητο ἅμα ζυγίσουμε σωστὰ τὰ γεγονότα.

— Δὲν ἔγινε ὁ κόσμος χειρότερος ἀπὸ πρὶν, ὅπως θὰ μπορούσε νὰ ἔχει γίνῃ χωρὶς τὸ χριστιανικὸ κήρυγμα τῆς ἀνυποχώρητης ἀγάπης, γιὰτὶ μέσα στὸν ἀνθρώπο φωλιάζει, ἀγριο ἀκόμη καὶ ἀδάμαστο, τὸ θηρίο, καὶ ἡ σκᾶλα τοῦ κακοῦ ἔχει πολλοὺς ἀνσωθιμὸς πρὸς τὰ κάτω, περισσότερους ἀπ' ὅσους εἶδαμε καὶ ἀπ' ὅσους φανταζόμαστε.

— Ἡ κακουργία ἐπισημάνθηκε, ἔχει πλέον τὸ δυναμὰ καὶ τὸ στίγμα τῆς. Τὴν ἀναγινώριζομε ἀπὸ τὸ δνειδος καὶ τὴν ἐνοχὴ ποῦ αἰσθανόμαστε ὅταν γινόμεστε ὄργανά τῆς, ἐκούσια ἢ ἀκούσια. Ὅπου πλεονάζει ἡ ἀμαρτία, ἐκεῖ θαθαίνει καὶ ἡ μεταμέλεια. Μὲ τὴ συντριβὴ δὲν νικάει βέβαια ἡ ἀρετὴ, ἀνοίγεται ὅμως ὁ δρόμος γιὰ νὰ περάσει. Ἐτσι δοῦλεψε πάντα στὴν ἱστορία τὸ πνεῦμα.

— Ἡ προσδοκία μιᾶς δίκαιης καὶ εἰρηνικῆς οἰκουμένης, τὸ ὄραμα μιᾶς ἀνθρωπότητος ἐλευθέρης καὶ εὐτυχισμένης, ποῦ θὰ γνωρίσει πάλι (ὅπως τὶς πρῶτες ἡμέρες τῆς Δημιουργίας) τὸ γέλιο τῆς ἀγνῆς χαρᾶς, ἀναρριπίστηκε καὶ ζωντάνεψε. Δὲν γίνεται πιά νὰ σθῆσει. Ἐλπίδα εἶναι, τὸ ξέρομε. Ὅπως ξέρομε καὶ ὅτι ἀ-

νάμεσα στην εκπλήρωση αυτής της έλπιδας και στο πραγματικό παρόν υπάρχει μία άβυσσος» (C. G. Jung). Πρέπει όμως, πρέπει ὄπωσδήποτε να «γεφυρώσουμε τὸ κενὸ πέτρα τὴν πέτρα». Καὶ τὸ χρέος τοῦτο δίνει νόημα στὴ ζωὴ μας. "Ἄλλο δὲν ὑπάρχει πὺν νὰ τὴν κάνει ἀνεκτή.

Ε Π ΠΑΠΑΝΟΥΤΣΟΣ
(«Βῆμα», 25.12.73)

Τὸ νόημα τῆς Πρωτοχρονιάς

Ἡ ἑορτὴ τῆς Πρωτοχρονιάς ἔχει ἕνα ὑπέρτατο νόημα. Ἀποτελεῖ ὑπόμνησι νὰ ξαναγουρίσουμε, ἢ μιά πρόσκλησι νὰ προχωρήσουμε σὲ πνευματικώτερες μορφές ζωῆς, ξεπερνώντας τὸ ἀρνητικὸ κλίμα τοῦ αἰῶνα, παίρνοντας σὰν θάσι τὴν πλημμυρισμένη ἀναγεννητικὸ ρίγος συμβουλή τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, τὴν ὁποῖαν συναντοῦμε στὸ δωδέκατο κεφάλαιο τῆς «Πρὸς Ρωμαίους» Ἐπιστολῆς του: «Μὴν ἔξομοιώνεσθε μὲ τὴν νοοτροπία τοῦ καιροῦ σας, ἀλλὰ νὰ μεταμορφώνεσθε πρὸς τὸ καλύτερο, μὲ τὴν συνεχῆ ἀνανέωσι τῆς σκέψεώς σας ».

✱

Τὸ ξεπέραςμα τῆς ὑλόφρονος καὶ ματαιόδοξης νοοτροπίας τοῦ καιροῦ μας — πὺν πρέπει ὁ Παῦλος— δὲν εἶναι εὐκόλο. Ἀλλά, ὅπως ἔγραψε ὁ Ρομαῖν Ρολλάν στὸ ἔργο του «Βίος τοῦ Μπετόβεν»: Στὸν

δύσκολο αὐτὸν ἀγῶνα «δὲν εἴμαστε μόνοι. Ἡ νύχτα τοῦ κόσμου φωτίζεται ἀπὸ θεῖες λαμπηδόνες. Εἶναι οἱ πνευματικοὶ ἥρωες, πὺν ἂν δὲν κατῶρθωσαν νὰ πυρπολήσουν τὰ πυκνὰ σκοτάδια, μᾶς ἔδειξαν ὁμῶς τὸν δρόμο μέσα σὲ μιὰν ἀστραπή. Τὴν ἀστραπή τῆς ψυχῆς των. Ἄς πορευθοῦμε αὐτὸν τὸν δρόμο, ξοπίσω τους, ξοπίσω ἀπ' ὄλους ἐκεῖνους πὺν ἀγωνίσθηκαν ὅπως αὐτοί, ἀπομονωμένοι, σκορπισμένοι στὶς χῶρες καὶ στοὺς αἰῶνες. Ἄς καταλύσουμε τοὺς φραγμοὺς τοῦ χρόνου. Ἄς ἀναστήσουμε τὸ γένος τῶν ἡρώων...».

Σ. Ι. ΑΡΤΕΜΑΚΗΣ
(«Ἐλεύθ Κόσμος», 11.74)

Ἡ δυνατότης τῆς Ἀγάπης

Στὸ συμβατικὸ ὄριο τοῦ χρόνου ἀνάμεσα σὲ δυὸ ἐνιαυτούς, ὁ μόνος λόγος πὺν μπορούμε νὰ ἀρθρώσουμε εἶναι μιά ὑπενθύμιση τοῦ ἀρρητου λόγου τῶν οὐσιωδῶν τῆς ζωῆς. Ἄν ἡ ἀναλογία τῆς θίας καὶ τῶν συμφερόντων ἢ ἡ ἀπανθρωπία τῆς λογικῆς τῶν ἰδεολογιῶν παραμινοῦει σὲ κάθε μετρητὴ στιγμή τοῦ χρόνου, μέσα στὴν ἴδια στιγμή ὑπάρχει ἀδιάκοπα καὶ τὸ νόημα τοῦ χρόνου, ὁ λόγος τῆς ζωῆς. Αὐτὸν τὸ λόγο τὸν βρίσκει καὶ τὸν δέχεται καὶ τὸν «μιλάει» μόνο ὁ ἄνθρωπος πὺν ὑπηρετεῖ ταπεινὰ τὴ ζωὴ. Ὁ ἄνθρωπος πὺν πέρα καὶ ἔξω ἀπὸ τὸν παρραλογισμό τῆς Ἱστορίας, τὸ

θασανισμό και την τραγική θυσία στο Μολώχ της λογικής των ιδεολογιών, πασχίζει να ξεθάψει μέσα σε κάθε στιγμή του χρόνου μια δυνατότητα σχέσης και τρυφερότητας, μια δυνατότητα αγάπης. "Οχι την αγάπη της μικροαστικής ευπρέπειας και της συμβατικής ήθικης, αλλά την αγάπη που είναι ο μακροπρόθεσμος καρπός της τραγικής πάλης για ελευθερία, τη μόνη πραγματική ελευθερία, που είναι να ελευθερωθεί ο άνθρωπος από τον εαυτό του και τα πάθη του.

"Ετσι, σε κάθε στιγμή του χρόνου αποκαλύπτεται ο αδιάστατος χρόνος, εκείνη η ποιότητα του χρόνου που είναι η αιωνιότητα του να αγαπάς κανείς.

ΧΡ ΓΙΑΝΝΑΡΑΣ

(«Βήμα», 11/74)

Η μαγανεία στην Ελλάδα

"Υπάρχουν 8.000 μέχρι 10.000 άτομα στην Ελλάδα που ασχολούνται με κάποια μορφή «μαγείας». Ένας δέ στους τρεις Έλληνες που αισθάνεται πώς κάτι δεν πάει καλά στην υγεία του συμβουλευεται μέντιοιμ ή κομπογιαννίτες πριν πάη στον κανονικό γιατρό.

Αυτά είναι τα βασικά συμπεράσματα μιας ομάδος ερευνης από έπιστήμονες του πανεπιστημίου Αθηνών, που, κάτω από την καθοδήγηση του θεολόγου κ. Έμμ. Καλατζάκη, ειδικευμένου στα θέματα ψυχο-

λονίας, εργάσθηκε για να διατυπώση την έκταση του κομπογιαννισμού, της «μαύρης μαγείας», και των έφορκισμών στην Ελλάδα.

Σχετικό πρωινό τηλεγράφημα του «Ασπ. Πρέσ» από την έλληνική πρωτεύουσα ανέφερε ότι η ομάδα Καλατζάκη κατεχώρησε δώδεκα περίπου κατηγορίες ατόμων που ασχολούνται με τον πνευματισμό, τον κομπογιαννισμό και τη μαύρη μαγεία. 'Ανάμεσά τους, αυτοί που διαβάζουν το χέρι, οι καφετζούδες, οι χαρτορίχτες, αυτοί που κάθονται πάνω στους τάφους των νεκρών και λυχυρίζονται ότι παίρνουν (από τους νεκρούς) απαντήσεις στις έρωτήσεις τους, εκείνοι που διαβάζουν τα άστρα και γράφουν ώροσκοπία, εκείνοι που διαβάζουν τα σύννεφα, εκείνοι που επικαλούνται τα πνεύματα με «μαγικές» φράσεις, οι άναστενάριδες του Λαγκαδά και της Αγίας Έλένης, εκείνοι που πουλάνε ξόρκια και εκείνοι που παρασκευάζουν «μαγικά» ύγρα για διάφορες ανάγκες.

Το πρακτορείο αναφέρει στη συνέχεια συγκεκριμένες περιπτώσεις που έφθασαν μέχρι τα δικαστήρια, ανάμεσα στις οποίες και εκείνη του «Ξορκιστή» Ιωάννη Σαπουντζάκη, που καταδικάστηκε σε φυλάκιση 14 μηνών, κατηγορούμενος για άπάτη. Τρεις από τους πελάτες του κατέθεσαν, ότι είχε λυχυρισθή πώς θα συγκέντρω-νε με επικλήσεις όλους τους ά-

γίους, γιά νά θεραπεύσουν τίς ἀρρώστιες τους καί ἀνάμεσα στά τελετουργικά του ἦταν ἕνα μπάνιο σέ λάδι ἐν ἀδαμιαία περιβολῇ, ἡ καύσις κλάδων ἐλαίας στίς στέγες τῶν σπιτιῶν καί τὸ ξερρίζωμα δένδρων...

(«ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ», 27 12 73)

«Ὁ σκοταδισμὸς εἰς τὴν πᾶξιν»

Διὰ νά γίνῃ κακεῖς ἐφημέριος ἱερεὺς τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας πρέπει νά ἔχη τουλάχιστον πτυχίον σεμιναρίου (ἰερατικῆς σχολῆς) ἢ γυμνασίου, τριετείς φιλοσοφικὰς σπουδὰς καί τετραετείς θεολογικάς. (Τὰ προσόντα ταῦτα ὄχι μόνον οὐδεὶς διενόηθη νά μειώσῃ, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ 1969 καταβάλλεται προσπάθεια πλήρους ἐκσυγχρονισμοῦ των ὥστε ἡ ἐκπαίδευσις τῶν μελλόντων ἱερέων καί τῶν μελῶν τῶν διαφόρων μοναχικῶν ταγμάτων ν' ἀνταποκρίνεται πρὸς τὰς ἀνάγκας τῶν καιρῶν διὰ νά εἶναι οἱ τοῖι προσηρμοσμένοι πρὸς τὴν διανοητικὴν καί ψυχολογικὴν κατάστασιν τῶν νεωτέρων γενεῶν καί ἰδιαίτερος πρὸς τὴν ψυχοσύνθεσιν τῶν νέων καί τοὺς συγχρόνους τρόπους ζωῆς). Ἐπίσης, διὰ νά γίνῃ κακεῖς Προτεστάντης πάστορ πρέπει νά εἶναι διδάκτωρ ἢ πτυχιούχος τῆς θεολογίας. Ἀλλὰ καί εἰς τὰς Ὁρθοδόξους Ἐκκλησίας τὰ ἀπαιτούμενα διὰ τοὺς ἐφημέριους προσόν-

τα εἶναι τῆς αὐτῆς σχεδὸν στάθμης. Εἰς τὴν Ρωσίαν ὁ ἐφημέριος πρέπει νά εἶναι πτυχιούχος Θεολογικῆς Ἀκαδημίας ἢ Ἀνωτέρου Ἐκκλησιαστικοῦ Σεμιναρίου. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καί εἰς τὴν Σερβίαν καί εἰς τὴν Βουλγαρίαν. Εἰς τὴν Ρουμανίαν, τέλος, ἐπὶ 12.000 ἐφημερίων ὑπὲρ τὰς 10.000 (δηλ. τὰ 84%) εἶναι πτυχιούχοι Θεολογικῶν Σχολῶν καί οἱ λοιποὶ ἀπόφοιτοι Ἀνωτέρων Ἐκκλησιαστικῶν Σεμιναρίων.

Εἰς τὴν Ἑλλάδα μόνον τὰ 7% τῶν ἐφημερίων εἶναι θεολόγοι. Τὰ 33% ἔχουν ἀνεκτὰ κάπως προσόντα καί οἱ ὑπόλοιποι (τὰ 60%) εἶναι μειωμένων ἢ ἀνυπάρχτων προσόντων. Οὕτω, ἐπὶ συνόλου 8.500 περίπου ἐφημερίων οἱ 4.200 ἔχουν μόρφωσιν δημοτικοῦ σχολείου μόνον ἢ καί τάξεως τινοῦ τοῦ γυμνασίου καί μὲ τόσον διωγκωμένην τὴν στρατιὴν τῶν ἀνιδέων, ποὺ ἀντιπροσωπεύει τὰ 50% τοῦ ἐλληνικοῦ κλήρου, ἀναμένεται νά γίνῃ ὁ «ἐπανευαγγελισμὸς» τοῦ χριστιανώμου πληρώματος. Ἡ ἀνησυχητικὴ αὕτη κατάστασις ὀφείλεται εἰς δύο κυρίως ὑποκειμενικοὺς λόγους. Ὁ πρῶτος, εἶναι ἡ ἀδιαφορία τῶν διαφόρων θρησκευτικῶν ἀδελφότητων καί ὀργανώσεων. (...)

Ὁ δεῦτερος λόγος εἶναι ὁ ἐνσυνείδητος σκοταδισμὸς τῶν πῖισοτέων «δεσποτάδων».

Υπάρχουν όμως και γενικότεροι αντικειμενικοί λόγοι, εις τους οποίους όφείλεται ή άνακοπή τής προσελεύσεως εις τόν κληρόν Ικανών και μορφωμένων πιστών. Τά γεγονότα τής τελευταίας τριακονταετίας — διά νά άναφερθώμεν εις τά προσφατώτερα — συνέβαλον συσσωρευτικώς εις τήν πτώσιν τής έκτιμήσεως πρός τήν άποστολήν του θρησκευτικού λειτουργού, τήν όποίαν δέν άντελήφθησαν έν τῷ παθολογικῷ έγγωνκεντρισμῷ των οι μεγαίστνες τής Έκκλησίας.

ΕΝ ΤΩ ΜΕΤΑΞΥ, άπό του 1958 όποτε καθργγήθησαν τά Κατώτερα Έκκλησιαστικά Φροντιστήρια, που είχαν άποκληθῆ «έργοστάσια παιοδοποιίας», οι περισσότεροι μητροπολίται έπιμόνωσ έζήτουν τήν άναύστασίν των διά τήν παραγωγήν Ιερέων χαμηλοτάτης μορφωτικής στάθμης. Τό έπιχείρημά των ήτο ότι δέν έπρεπε νά μένουν «άλειτούργητοι» πιστοί, έλλείψει Ιερέων, ιδίως εις άπομακρυσμένας περιοχάς και ότι «όλιγογράμματοι, άλλ' εύσεβείς» κληρικοί είναι Ιδεώδεις διά τήν ύπαυθρον. (...)

Διορθώνομεν έν κακόν (τήν έλλειψιν Ιερέων) μέ άλλο χειρότερον όταν δεχόμεθα ως θρησκευτικούς λειτουργούς άγράμματα πρόσωπα. Διότι αυτών και ή «εύσέβεια», όταν ύπάρχη, είναι κατά κανόνα τυπολατρική, χωρίς γνήσια χρι-

στιανικά χαρακτηριστικά. Έάν μειωθούν έκ νέου τά προσόντα, δέν θα προσελκυθούν εύσυνειδήτοι όλιγογράμματοι. Διότι οι εύσυνειδήτοι σέβονται τό λειτούργημα του κληρικού. Έκείνοι, που ένδεχομένως θα δεχθούν νά Ιερωθούν θα είναι άπατυχημένοι εις τήν επαγγελματικήν σταδιοδρομίαν των και μάλλον άνυπόληπτοι. Όταν ή μορφωτική στάθμη του περιβάλλοντος άνέρχεται συνεχώς και οι άπαιτήσεις τόσοσ τής Ιδιωτικής οικονομίας, όσον και του κράτους έναντι των προσλαμβανομένων αυξάνουν, πώς είναι δυνατόν ειδικώς διά τους πνευματικούς ποδηγέτας οι άπαιτήσεις αυταί νά μειώνονται; Οι Ιερείς δέν είναι μόνοι τελετουργοί' είναι και σύμβουλοι και όδηγοί του ποιμνίου. Η παράδοσις των άγίων εις άγραμμάτους άποτελεί βεθήλωσιν. Άλλά πέραν τούτου, είναι δυνατόν άμόρφωτοι Ιερείς νά κηρύσσουν τόν λόγον του Θεού, νά διδάσκουν τους νέους μετ' αυθεντίας, νά συμβουλεύουν τους πιστούς εις δυσκόλους ώρας, νά καθοδηγούν τό ποιμνιον, νά συζητούν έν ύπεροχή με άντιφρονούντας, νά τελούν τό δυσχερέστατον μυστήριον τής έξομολογήσεως; (...).

Όπως κατηγγέλη επωνύμως «μέ πόνον και θλίψιν» υπό ύπευθύνου και εύσυνειδήτου κληρικού, — τόν Ιανουάριον του 1971 — «οι χειροτονούμενοι Ιερείς έξαποστέλλονται άστοιχείωτοι και άπροστοίμαστοι μέ

ένα έπιτραχήλι και μίαν φυλλάδα εις τὸ χέρι ὡς μόνον ἐφόδια, ὡσάν νά εὕρισκόμεθα ἐν μέσῃ Τουρκοκρατία! (...)

Τῆς αὐτῆς ποιότητος κατόρθωμα εἶναι καί αἱ πρόσφατοι ἀποφάσεις δύο ἀλληλοδιαδόχων ὑπουργῶν τῆς Παιδείας ἀπό τῆς 8ης Ὀκτωβρίου ἐ.ἔ. ὅπως εἰσαχθῶν συμπληρωματικῶς εἰς τὰς Θεολογικάς Σχολὰς τῶν Πανεπιστημίων Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης ὑποψήφιοι τοῦ Ἱερατικοῦ κύκλου», οἱ ὅποιοι δὲν ἐπέτυχον θάσιν. Ὁ πρῶτος ὑπουργὸς διέταξε τὴν ἐγγραφὴν ὑποψηφίων κληρικῶν, οἱ ὅποιοι εἶχον λάθει βαθμολογίαν 79 μέχρις 64. Ὁ δεύτερος, εἰσήγαγε μεγαλοψύχως καὶ τοὺς λαθόντας συνολικὴν βαθμολογίαν ἀπὸ 63 μέχρι 50. Διὰ τὰ ἀντιληφθῶν καὶ οἱ ἀμύητοι ποία πρόσδος συντελεῖται καὶ πῶς ἀναθιβάζεται ἡ στάθμη τοῦ κλήρου μετὰ θεάρεστα αὐτὰ μέτρα πρέ-

πει νὰ σημειωθῇ ὅτι εἰσήχθησαν εἰς τὰς δύο Θεολογικάς Σχολὰς τῆς χώρας ὡς πρώτη δόσις (πέραν τῶν ἐπιτυχόντων βαθμὸν ἀντιστοιχοῦντα πρὸς τὸ 5 (μὲ ἀριστα τὸ 10), ὁ ὁποῖος εἶναι προαγωγικὸς βαθμὸς εἰς τὴν μέσῃν ἐκπαίδευσιν) καὶ ὑποψήφιοι λαθόντες ἀντιστοίχως βαθμοὺς 4, 92 μέχρι 4 καὶ ὡς δευτέρα δόσις ὑποψήφιοι λαθόντες βαθμοὺς 3, 99 μέχρι 3,10. Δηλαδή, κληρικοὶ οἱ ὅποιοι ἐν ἐλάμβαναν τοὺς βαθμοὺς αὐτοὺς κατὰ τὰς ἀπολυτηρίου ἐξετάσεις τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως θὰ ἔμεναν στάσιμοι, ἐθεωρήθησαν ὑπὸ τῆς διοικήσεως ἀξιοὶ ὅπως τύχουν ἀνωτάτης μορφώσεως. Ἔτσι, τὸ οἰκοδόμημα τῆς ἐξυμώσεως τοῦ κλήρου τὸ ὑψωθὲν τὸ 1970 συμπληροῦται τῶρα καὶ εἰς τὴν κορυφὴν του

Θ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

(«ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ», 30 12 73)

« Ι Λ Ι Σ Ο Σ »

1974 — 19ον Ἔτος

Ἔτησίαν συνδρομὴ Δρχ. 100 — Ἐξωτερικοῦ Δολ.

Διὰ ταχυδρομικῆς ἐπιταγῆς: Κωστῆν Μελισσαρόπουλον

Ὁδὸς Δραγατσάνου 6, Ἀθῆναι (122)

**Ο « Ι Λ Ι Σ Ο Σ » ΔΕΝ ΜΟΙΑΖΕΙ
ΜΕ ΚΑΝΕΝΑ ΑΛΛΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ**

Στέλλονται τεύχη - δείγματα παρελθόντων ἐτῶν ΔΩΡΕΑΝ

Τὸ Βιβλίον τῆς Σοφίας

Μ Η Τ Ι Σ

ΠΕΡΙΕΧΕΙ 1450 ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ

Ἄρχαίων Ἑλλήνων σοφῶν (Θαλῆς, Πιπτακός, Βίας, Σόλων, Περίανδρος, Κλεόβουλος, Χίλων), Πυθαγόρεια, Ἡρακλείτου, Δημοκρίτου, Πινδάρου, Τραγικῶν (Αἰσχύλου, Σοφοκλῆ, Εὐριπίδου), Ἀντισθένης, Διογένης, Ἴσοκράτους, Πλάτωνος, Ἀριστοτέλους, Δημοσθένους, Πύρρωνος, Μεγάνδρου, Ἐπικούρου, Πλουτάρχου, Ἐπικτήτου, Μάρκου Αὐρηλίου, Πλωτίνου, Πρόκλου καὶ πολλῶν ἄλλων.

Ξένων: Ἀνατολικῶν (Λάο-Τσέ, Κομφουκίου, Βούδδα), Ἑρμητικά, Καινῆς Διαθήκης, Ἰνδικῶν, Σασαῆ, Ἐράσμου, Θερβάντε, Σαίξπηρ, Καρτεσιού, Σπινόζα, Βολταίρου, Ρουσσώ, Κάντ, Τζέφφερσον, Γκαίτε, Σοπενχάουερ, Καρλάιλ, Ἴγκερσολ, Ρενάν, Ἴψεν, Τολστόϊ, Μπλαβάτσκι, Συρέ, Νίτσε, Φλαμμариών, Μπέζαντ, Μπερξόν, Ταγκόρ, Βίβεκανάντα, Μαίτερλιγκ, Καρέλ, Σβάϊτσερ, Τσβάιχ, Σρί Ράμ, Κρισναμοῦρτι καὶ ἄλλων.

Νεοελλήνων: Κοραῆ, Ρήγα Φεραίου, Δημ. Γαλανοῦ, Θ. Καίρη, Διον. Σολωμοῦ, Ἀ. Λασκαράτου, Ἐμ. Ροΐδου, Πλ. Δρακούλη, Σπ. Νάγου, Ἄντ. Ἀδριανοπούλου, Π. Γιωτοπούλου, Ν. Καρβούνη, Κ. Βάρναλη, Ν. Καζαντζάκη, Ἰω. Βασιλῆ, Θρ. Βλησιδῆ, Ν. Λούβαρι, Φ. Πολίτη, Δ. Ἰωαννίδη, Κ. Κιτρινιάρη, Ἰω. Θεοδωρακοπούλου, Ε. Παπανούτσου, Ἰ. Μ. Παναγιωτοπούλου, Π. Κανελλοπούλου καὶ ἄλλων.

Χρυσόδετον Δρχ. 100

Άποψις τής έδρας τής Παγκοσμίου Θεοσοφικής Έταιρίας στο Άντυαρ

Ο δόκτωρ Τζών Κόουτς κηρύσσει «άνοιγμα» τής Θεοσοφίας στον Κόσμο

Ο νέος παγκόσμιος πρόεδρος τής Θεοσοφικής Έταιρίας δόκτωρ Τζών Κόουτς (βλ. ΙΛΙΣΟΝ, τεύχος 102, σελ. 408) έγκαιροτάτη εις τά καθήκοντά του πανηγουρικώς, τήν 17ην Νοεμβρίου 1973, εις τό Άντυαρ τής Ίνδίας. Τήν 26ην Δεκεμβρίου προήδρευσε τής 9θης έτησίαις συνόδου τής Έταιρίας, παρόντων αντιπροσώπων από όλον τόν κόσμον, και έξεφώνησε τόν πρώτον του προεδρικόν λόγον, προβάς εις άνασκόπησιν τής διεθνούς κοινω. νικής και πνευματικής καταστάσεως και χαράξας νέαν, πλέον ζωηράν γραμμήν διά τήν θεοσοφικήν δράσιν.

Έν άρχήι άπέτισε φόρον τιμής πρός τόν μεταστάντα πρόεδρον Ν. Σρι Ράμ, ό όποίος ήτο, είπε, πάρα πολύ άγαπητός και θά λείψη εις όλους μάς. Θά ένθυμούμεθα πάντοτε τήν γαλήνη του, τήν εθγένειά του και τήν σοφία του.

Καθώς ή Θεοσοφική Έταιρία — είπε κατόπιν ό νέος πρό-

εδρος — προχωρεί πρός τήν έκατονταετηρίδα της (17 Νοεμβρίου 1975) ό κόσμος είναι πολύ διαφορετικός, παρά πρός ένός αιώνας, όταν ή Έταιρία ίδρύετο για ν' άποτελέση ένα φωτάκι στο σκοτάδι. Η σημερινή μεγάλη ήθική κρίσις επιβάλλει στους Θεοσόφους μεγα-

λύτερα και βαρύτερα καθήκοντα, για την μετάδοσι του μηνύματος προς τον κόσμο. Θα χρειασθῆ να χρησιμοποιηθοῦν ὅλα τὰ σύγχρονα μαζικὰ μέσα ἐνημερώσεως, ἢ τηλεόρασις, τὸ ραδιόφωνο, ὁ τύπος καὶ αἱ δημόσιαι σχέσεις. "Οχι πρὸς ἄσκησιν προπαγάνδας ἢ γιὰ νὰ «φθηνήνῃ» τὸ θεοσοφικὸ μήνυμα, ἀλλὰ γιὰ νὰ διαδοθῶν, μὲ ἕνα νέο τρόπο, οἱ αἰώνιες ἀλήθειες τῆς Θεοσοφίας.

Διεύτυψε τὴν ἀποψὶ νὰ συγκροτοῦνται στὸ ἐξῆς ἀνὰ τριετίαν συνέδρια τῶν ὁμοσπονδιῶν Εὐρώπης, Ἀμερικῆς καὶ τῆς ὑπὸ ἴδρυσιν ὁμοσπονδίας Ν.Α. Ἀσίας, Αὐστραλίας καὶ Ν. Ζηλανδίας, ὥστε νὰ ἀποκεντρωθῆ ἡ συζήτησις τῶν θεοσοφικῶν θεμάτων ἀφ' ἑνός, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐξευρεθοῦν πάροι γιὰ τὴν συμμετοχὴ ὄλων τῶν Γενικῶν Γραμματέων τῶν Ἑθνικῶν Τμημάτων, τοῦλάχιστον ἀπαξ ἀνὰ τριετίαν, στὴν παγκόσμιον σύνοδο τοῦ "Αντυαρ.

Ὁ δόκτωρ Κόουτς ἐτόνισε ἐν συνεχείᾳ: «Δὲν θὰ μπορούσε κάποια ἡμέρα νὰ ἐπαναληφθῆ ἡ θεοσοφικὴ ἐργασία καὶ στὴν Σοβιετικὴ Ἔνωσι; Δὲν πρέπει νὰ ἐλπίζωμε ὅτι ὁ ἀχανὴς Κινεζικὸς πληθυσμὸς θὰ εἶναι καὶ πάλι προσιτὸς γιὰ μίαν ἐπαφὴν μὲ τὸν θεοσοφικὸν τρόπο ζωῆς; Δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ ἐτοιμάσωμε θεοσοφικὴν φιλολογία γιὰ τὸν Ἀραβικὸν κόσμον; Ἐνῶ ἡ Ἑταιρία μας θὰ πρέπει νὰ παραμείνῃ σταθερὴ στὶς πάγιες ἀρχὰς τῆς Σοφίας ἐν μέσῳ τῆς καταγίδος ποὺ δέρ-

νει τὸν κόσμον, θὰ πρέπει νὰ ἐνδιαφερώμεθα γιὰ τὸ ἀνοιγμὰ ἐπαφῶν μὲ ἔθνη καὶ ὁμάδες ἐθνῶν, ποὺ τώρα δὲν μπορούμε νὰ φθάσωμε».

Ἐξ ἄλλου, εἶπε ὅτι πρέπει νὰ συγκροτηθοῦν ὁμάδες ἐρεύνης, γιὰ νὰ φέρουν ἀπὸ τὰ Ἀρχεῖα στὸ φῶς τοὺς θησαυροὺς τῶν ἀποκρύφων γνώσεων, ἐν σχέσει μὲ τὶς φάσεις τῆς σύγχρονης ἐπιστημονικῆς ἐρεύνης. «Ὅταν — εἶπε — οἱ ἀστροναῦτες πατοῦν πόδι στὴ Σελήνη, ἐμεῖς, ὡς σπουδασταὶ τῆς Θεοσοφίας, τί ἔχομε νὰ ποῦμε γιὰ τὴν Σελήνη; Ὅταν διεξάγωνται συναρπαστικὰ πειράματα π.χ. γιὰ τὴν αἴσθησι τῶν φυτῶν, δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ ἔχωμε τὴν θεοσοφικὴν ἀποψιν; Ὅταν σήμερα ἡ ἐπιστήμη εἶναι ἱκανὴ νὰ φωτογραφίζῃ, μὲ τὴν μέθοδο Κιρλιάν, τὴν ἀόρατην στὸ φυσικὸ μάτι αἴρα τοῦ σώματος, τί ἔχομε νὰ ποῦμε πάνω σ' αὐτό; Εἶναι ἀνάγκη νὰ λαμβάνωμε ἐνεργότερον μέρος δημοσίᾳ».

Ὁ δόκτωρ Κόουτς εἶπε ὅτι πρέπει ν' ἀντιμετωπισθῆ ἡ ἔκδοσις ἑνὸς δευτέρου περιοδικοῦ (ἐκτὸς ἀπὸ τὸ The Theosophist) ποὺ νὰ εἶναι εὐκολώτερον καὶ νὰ καλύπτῃ εὐρύτερον πεδίου, γιὰ νὰ ἐξελιχθῆ σὰν σκαλοπάτι πρὸς τὴν Θεοσοφίαν καὶ βῆμα γενικῶν πληροφοριῶν καὶ ἀνταλλαγῆς ἰδεῶν.

Ἀνεφέρθη ἐπίσης στὸ πρόβλημα τῆς νεότητος καὶ τῆς ἀπογοητεύσεως τοῦ συγχρόνου ἀνθρώπου ἐν γένει.

Περικοπαί του Ν. Σρι Ράμ

Πολυ σημαντικότερη από τόν ογκο οποιασδήποτε μαθήσεως είναι η γνώσις του εαυτού μας — τι εμείς, ποιος είναι ό σκοπος τής υπάρξεώς μας, ή σχέσις μας προς τούς άλλους, ποιά είναι ή εννοιο τής ελευθερίας μας στην χαραξί του βίου μας.

● Θεοσοφιστής είναι εκείνος που ζή όπλά, αμορφο καί άρωγά για τους συνανθρωπους του. Η Θεοσοφιο ως τρόπος ζωής είναι πολύ περισσότερο σημαντικη από την Θεοσοφία ως διδασκαλία

● Πρέπει κανεις να διαμορφωση τήν φυοι του κατά τρόπον ώστε να ελκυη την Αληθεια. Οχι να ηγαγη κατοπιν της καί να τήν οναζητή, άλλο η Αληθεια να ερχεται προς αυτόν

● Αφιερωσατε τόν εαυτό σας προς ενα εκαστον τών συνυπορχοντων - όντων

● Εισθε απείρωσ ωραίος όταν διδετε δίχως τήν παραμικρη σκέψι ανταλλαγματος η άπολουής

● Μια αγαθή σκεψις εχει περισσότερη αξιο από ενα ύλικο δώρον, διοτι αυτή δεν δυναται ν' αγορασθή.

Οι 5 διαλογισμοί του Βούδδα

“Ένας μαθητής είπε: «Δίδαξε με, ὦ Κύριε, τούς διαλογισμούς, στους οποίους πρέπει ν' άφαισιωθῶ γιά νά οδηγήσω τὸ πνεῦμα μου στὸν παράδεισο τῆς άγνῆς χώρας».

“Ο Βούδδας είπε: “Υπάρχουν πέντε διαλογισμοί. “Ο πρώτος είναι ὁ διαλογισμὸς τῆς άγάπης, στὸν ὁποῖον θά πρέπει νά προσαρμόσης τὴν καρδιά σου, ἔτσι ὥστε νά ποθῆς τὴν εὐημερία καὶ τὸ καλὸ ὄλων τῶν ὄντων, περιλαμβανομένης τῆς εὐτυχίας τῶν ἐχθρῶν σου.

“Ο δεύτερος είναι ὁ διαλογισμὸς τοῦ οἴκτου, κατὰ τὸν ὁποῖον σκέπτεσθε γιά ὄλα τὰ ὄντα ποὺ δοκιμάζονται, ἀναπαριστάνοντες ζωῆρά στὴ φαντασία σας τίς θλίψεις καὶ τίς άγωνίες των, ὥστε νά διεγερθῆ βαθειά συμπάθεια ὑπὲρ αὐτῶν στὴν ψυχῆ σας.

“Ο τρίτος είναι ὁ διαλογισμὸς τῆς χαρᾶς, στὸν ὁποῖον σκέπτεσθε γιά τὴν εὐτυχία τῶν ἄλλων καὶ χαιρέσθε γιά τὴν χαρὰ των.

“Ο τέταρτος διαλογισμὸς εἶναι ἐπὶ τῆς ἀνηθικότητος, στὸν ὁποῖον ἐπιθεωρεῖτε τίς ὀλέθριες συνέπειες τῆς διαφθορᾶς, τ' ἀποτελέσματα τῶν σφαλμάτων καὶ παραπτωμάτων. Πόσο μηδαμινῆ εἶναι ἡ ἡδονὴ μιᾶς στιγμῆς καὶ πόσο μοιραία τ' ἀποτελέσματά της.

“Ο πέμπτος διαλογισμὸς εἶναι ἐπὶ τῆς γαλήνης, στὸν ὁποῖον ὑψώνεσθε ἐπάνω ἀπὸ

τὴν άγάπη καὶ τὸ μῖσος, τὴν τυραννία καὶ τὴν δουλεία, τὸν πλοῦτο καὶ τὴν ξεινεία, καὶ παρατηρεῖτε τὴν μοῖρα σας με ἀμερόληπτη ἡρεμία καὶ τέλεια γαλήνη.

“Ένας ἀληθινὸς ἀκόλουθος τοῦ Ταθαγκάτα(*) δὲν θεμελιώνει τὴν πίστι του πάνω σὲ αὐστηρότητες ἢ τυπικότητες, ἀλλὰ παραιτούμενος ἀπὸ τὴν ιδέα τοῦ ἑαυτοῦ στηρίζεται μ' ὀλόκληρη τὴν καρδιά του στὸν Ἄμιτάιπα, τὸ ἀπεριόριστο φῶς τῆς ἀλήθειας.

(*) Tathāgata Σανσκριτικὴ λέξις, με ρίζα Tat = Αὐτός, ὁ Κύριος. Σημαίνει «ὁ πάλιν ἐρχόμενος». Πίλος δοθεὶς στὸν Βούδδα, διότι ἐρχεται καὶ ἐπανέρχεται στὴν ροὴ τῶν αἰῶνων.

«Βασικαὶ ἀρχαὶ» τῆς Γιόγκα

Κατὰ τὸν GEOFFREY HODSON

Ὁ Τζόφρευ Χόντσον μιλώντας στὸ Σεμινάριο Θεοσοφίας καὶ Γιόγκα, στὸ Μπέζαντ Χάλλ τοῦ Ἄντυαρ, διετύπωσε μερικές «βασικές ἀρχές» τῆς Γιόγκα, ὡς ἀκολούθως:

1. Τὸ ἐντὸς ἐκάστου Πνευματικὸ Ἐγὼ ἀποτελεῖ τὴν ἀληθινή του ταυτότητα. Τὸ σῶμα δὲν εἶναι τὸ ἀληθινὸ πρόσωπο, ἀλλὰ ἓνα ἀπλό ὄχημα γιὰ τὴν πραγματικὴ ἀτομικότητα, τὴν θεία, τὴν ἀθάνατη ὑπαρξί που τὸ χρησιμοποιεῖ.

2. Τὸ πνευματικὸ Ἐγὼ τοῦ καθενὸς μας εἶναι ἀπὸ τὴν ἴδια θεία Οὐσία μὲ τὸ Πνεῦμα τοῦ Σύμπαντος καὶ ὄλων τῶν ἄλλων ἀνθρώπων. Ἔτσι ἡ ἀδύσχος καθενὸς ἀνθρώπινου ὄντος εἶναι ἓνα μὲ τὴν θεία Οὐσία τοῦ Σύμπαντος.

3. Γιόγκα σημαίνει «Μοναδικότης» (*) καὶ αἱ ἀσκήσεις τῆς ἀποβλέπουν στὸ νὰ μᾶς βοηθήσουν στὴν συνειδητοποίησι τῆς βαθεῖας ἀλήθειας τῆς ἐνότητος. Μὲ ἄλλες λέξεις, ἡ Πνευματικὴ Οὐσία, που εἶναι ἡ πρα-

γματικότης ἐνὸς ἐκάστου ἕξ ἡμῶν καὶ ὄλων μας ὡς ἀνθρωπίνων ὄντων, εἶναι ταυτόσημη μὲ τὴν Πνευματικὴ Οὐσία τοῦ Σύμπαντος ὡς Ὀλοῦ, ὁ δὲ βασικὸς σκοπὸς τῆς Γιόγκα εἶναι ἡ ἐμπειρία τοῦ ὑπερβατικοῦ τούτου γεγνηότος. Διότι Γιόγκα σημαίνει Μοναδικότητα, Ἐνότητα, Ταυτότητα.

4. Προορισμὸς τῆς ἀνθρωπίνης ὑπάρξεως εἶναι νὰ γνωρίσῃ αὐτὴ τὴν ἀλήθεια ὡς ζωντανὴ ἐμπειρία. Ὅσο συντομότερα τὰ ἀνθρώπινα ὄντα ἀντιληφθοῦν τὸν ἀληθινὸ προορισμὸ καὶ σκοπὸ τῆς ὑπάρξεως τῶν, τόσο τὸ καλύτερο γιὰ τὴν ἀνθρώπινη ζωὴ στὴ γῆ. Ἐάν, ἀντὶ νὰ συγκεντρώνουν ὀλοκληρῆ τὴν ἐνεργητικότητά των, τίς ἱκανότητες καὶ τὸ πνεῦμα των στὰ μοιραίως φευγαλέα, καὶ στρέψουν τὴν προσοχή των, τὴν διερευνήσι καὶ ἀναζητήσι των ὄλο καὶ βαθύτερα καὶ βαθύτερα ἔνδον μας, πρὸς τὸ ἀληθινὸ Ἐγὼ, τόσο τὸ καλύτερο γιὰ ὄλους.

5. Προορισμὸς μας εἶναι νὰ γίνωμε ἐνσυνειδήτως ἓνα μὲ τὴν Ζωὴ στὸ ἐντονώτερο σημείο τῆς καὶ στὴν δυναμικώτερη ὄψι τῆς.

6. Ἡ μεταβολὴ τῶν λέξεων, ὅσο δυναμικὴς καὶ ἂν εἶναι, σὲ ζῶσα πραγματικότητα ἐμπειρίας γιὰ τὸν καθένα μας, αὐτὸς εἶναι ὁ σκοπὸς τῆς Γιόγκα. Μόνον κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο

(*) Γιόγκα εἶναι τὸ ὄνομα ἐνὸς τῶν ἕξ Δαρσάνας ἢ συστημάτων φιλοσοφίας τῶν ὁποίων ἡ Ἰνδουαία ἀποβιβάζεται στὸν Πατάντζαλι, Ἰνδο σοφὸ τοῦ β' π.Χ αἰῶνος. Ἡ λέξι Γιόγκα παραγεται ἀπὸ τὸ ρῆμα yuj, που σημαίνει συνθεῖν, ἐνώνειν. Ἐπομένως, Γιόγκα σημαίνει τὴν ἔνωσι πασῶν τῶν ἰδιοτήτων ἐνὸς ἀτόμου (πνευματικῶν, νοητικῶν, ἡθικῶν καὶ φυσικῶν).

διαφεύγομε από την αυταπάτη της χωριστικότητας και εφαρμόζομε την γνώσι μας τόσο για την επίτευξι της ευτυχίας για τους έαυτούς μας, όσο και για την αποτελεσματική υπηρεσία προς τους όμοιους μας.

7. Ναι, ή Γιόγκα είναι ευτυχία, και ή επίτευξις της πνευματικής συνειδητοποιήσεως φέρει απεριγραπτη και άπροσμέτρητη εύλογία. Ή επίτευξις αυτή αυξάνει την αποτελεσματικότητα του ανθρώπινου όντος σ' όλες τις σχέσεις του.

8. Έχει λεχθή ότι, θεβαίως, έπειτα από τόσα δεινά γεννημένα από την άμάθεια, ή εξέλιξις θα φέρη αυτή την επίτευξι σ' όλα τά όντα. Ή εξέλικτικη

διαδικασία, πράγματι, θα ένώση τó προσωπικό, τó πνευματικό και τó οίκουμενικό σέ μία συνειδητότητα. Όλοι κινούμεθα προς αυτό. Άλλά εάν εΐμεθα εύφρεις, θα συνεργασθóυμε με τó σχέδιον της Όυσεως και θα δώσωμε την ολοπρόθυμη κατάφασι στον μεγάλο κοσμικό σκοπό της ύπαρξέως μας. Ή αξία της Γιόγκα, ιδιαιτέρως ή επιτυχής πρακτικη της Γιόγκα, συνίσταται στο ότι επιταχύνει αυτή την ανθρώπινη εξέλιξι. Έπισπεύδει την εξέλικτικη διαδικασία, φέρνοντας ένωρίτερα τον χρόνο του άληθινού φωτισμού, που είναι ή έπίγνωσις της μοναδικότητος.

Ε ί σ α ι Σ ύ ...

Ζωη της ζωής μου, θα προσπαθώ πάντα να κρατώ τó σώμα μου άγνό, γιατί ξέρω πως ή ζωντανή σου άφή φθάνει έως τά μέλη μου όλα.

Θα προσπαθώ πάντα να κρατώ όλες τις αναλήθειες έξω από τις σκέψεις μου, γιατί ξέρω πως είσαι Σύ ή άλήθεια εκείνη που άναψε τó φώς του λογικού στο νού μου.

Θα προσπαθώ πάντα να διώχνω κάθε κακό μαικρυά από την καρδιά μου και να διατηρώ άνθισμένη την αγάπη μου, γιατί ξέρω πως Σύ έχεις την έδρα σου στο άδυτο ιερό της καρδιάς μου.

Και σκοπός μου θα είναι να σε ανακαλύπτω στις πράξεις μου, γιατί ξέρω πως ή δύναμις σου είναι που μου δίνει την δύναμι να δρώ.

ΡΑΜΠΙΝΤΡΑΝΑΘ ΤΑΓΚΟΡ

ΧΡΟΝΙΚΟΝ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ

Ἡ παραίτησις Ἱερωνύμου

16 Δεκεμβρίου 1973: Παραίτηται ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ' Ἱερώνυμος «Ἄπερχομαι — εἶπε στὸ ἔγγραφο τῆς παραίτησός του — ἐπιτιμώμενος προσωπικῶς τὸν σταυρὸν μιᾶς καὶ τακρωγῆς ἢ ἰσῶς καὶ σκανδαλισμοῦ». Καὶ παρεκάλει νὰ ὑπαρξῇ ἀσάφητος ἐπιπτώσις μόνον στὸ πρόσωπόν του «καὶ ὄχι εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸ λυτρωτικὸν ἔργον αὐτῆς».

Διέφευσε ὅτι ἐγκαθίδρυσε ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία καθεστῶς ἐξωεκκλησιαστικῶν φατριῶν Ναι, ἐχειροτόνησε ἐπιπέτους προερχομένους ἀπὸ τεταρτὰς ἐς ὀργανώσεις, μὲ τίς ὁποῖες, ὅμως, εἶχαν διακόψει τὰς σχέσεις τῶν Ἐκτῶν 34 ἐπιλεγέντων ἀρχιερέων, μόνον πεντε (5) ἦσαν μέλη τῆς «Ζωῆς» καὶ ἓνας (1) τοῦ «Σωτήρος».

Ἐπέδωξε — εἶπε — νὰ ἐκλεγῶνται κληρικὰ ἱκανοὶ καὶ ἀγνοῖ, ὄχι ἀπαγγελματικῶς ἐλισσομένου ἐκ τῶν ἐπιδιωκόντων «τὴν διὰ παντός τροπὴν ἀναρχικῶν τῶν εἰς τὸν ἐπισκοπικὸν θρόνον».

Τὰ περὶ σκανδάλων καὶ ἀτασθαλιῶν, ἀντιπαρήλθεν «Υπάρχουν θύβλια, ἀριθμοὶ, στατιστικά».

Παραπονέθη ὅτι ἐξαπελύθη ἐναντὶον του, ἀπὸ μικρῆς μερίδας μητροπολιτῶν, συκοφαντικῆς ἐπίθεσις καὶ παρητήθη, διότι τοῦ ἦτο ἀδύνατον νὰ θλέπῃ «καταρακούμενον τὸ κύρος τῆς Ἐκκλησίας». Ἠχῆθη ὅτι διὰ τοῦ παραμερισμοῦ τοῦ προσώπου του εἶθ' ἀκοπασσοῦν τὰ πάθη καὶ θὰ ἐτέλεθ' ἡ γαλήνη εἰς τὰς ψυχὰς τῶν Χριστιανῶν.

Σύγκλησις ἐκτάκτου συνόδου τῆς Ἱεραρχίας

8 Ἰανουαρίου 1974 Ὁ ὑπουργὸς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων καθηγητῆς κ' Π. Χρήστου (ἐκ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης) ἐξαγγέλλει ὅτι θὰ συγκληθῆ ἑκτακτὴ σύνοδος ἐκ τῶν πρό - Ἱερωνύμου μητροπολιτῶν γιὰ τὴν ἐκλογή ἀρχιεπισκόπου. Ὅλοι οἱ ἄλλοι χαρακτηρίζονται «μη κανονικοί», διότι ἀνεβίχθησαν ὑπὸ ἀντεπανοικῆς συνόδου μετὰ τὸν Ἀπρίλιον 1967. Ἐπίσης χαρακτηρίζονται «μετέωροι». Τὴν θέσιν τῶν θὰ καθορίσῃ ἡ νέα σύνοδος, ἡ ὁποία θὰ ἀποβλεπῇ εἰς ἀμφιβλάσιν.

«Ο Ελληνικός λαός — ετόνισε ο κ. Υπουργός — αποδοκιμάζει τόν ψαριασμόν και τήν δικήνοσαν εἰς τοὺς κόλπους τῆς ἐκκλησίας. Σέβεται οὗτος ἄρχιερεῖς, διότι τοὺς θεωρεῖ πνευματικούς του πατέρας. Εἶναι δὲ βέβαιος, ὅτι δὲν θὰ τὸν ἀπογαπηθεύσουν μὲ ἐνεργείας καὶ ἐκδηλώσεις ξένας πρὸς τὸ χριστιανικὸν πνεῦμα τῆς ἀγάπης τῆς θυσίας, τῆς ἀρετῆς»

9 Ἰανουαρίου 1974 Δημοσιεύεται Σύντακτικὴ Πράξις (ἀριθ. 3) περὶ συγχλίσεως εἰς τὴν Ἱεραρχίαν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πρὸς ἐκλογὴν νέου Προκαθημένου αὐτῆς. Στὸ ἄρθρο 1 ὀρίζεται ὅτι:

«Εἰς τὴν αὐτῶ συγκαλουμένην Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἱεραρχίας δὲν μετέχουν οἱ Μητροπολίται οἱ συμπραξάντες εἰς τὴν κατὰ τὸ ἔτος 1967 ἀντικανονικὴν ἐκλογὴν Προκαθημένου, καὶ αἱ ἐν συνεχείᾳ ἐκλεγέντες ὑπὸ Συνόδου ἀντικανονικῶς πρεσβευαμένης ὑπο τοῦ ἐν λόγῳ Προκαθημένου, ὡς καὶ πάντες οἱ τιτουλάριοι ἐπίσκοποι ἢ τιτουλάριοι Μητροπολίται».

Ἔτσι, ἐκλεκτοὶ γὰρ τὴν ἀνάδειξιν νέου Ἀρχιεπισκόπου καθορίζονται οἱ ἐξῆς 32 μητροπολίται Καλαβρύτων κ. Γεωργίου, Πειραιῶς κ. Χρυσόστομος, Μυτιλήνης κ. Ἰάκωβος, Ἰωννῆνων κ. Σεραφείμ, Μαρωσίας κ. Τιμόθεος, Κοζάνης κ. Διονύσιος, Κίτρους κ. Βαρνάβας, Ἐλευθεραυλώως κ. Ἀμβρόσιος, Σερρών κ. Κωνσταντῖνος, Θήρας κ. Γαβριήλ, Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομος, Ἄρτης κ. Ἰγνάτιος, Καστορίας κ. Δωρόθεος Κορυθίας κ. Παντελεήμων, Φθιώτιδος κ. Δαμασκηνός, Τριφυλλίας κ. Στέφανος, Γρεβενῶν κ. Χρυσόστομος, Παρνασσίας κ. Ἐπιφάνιος, Ἱερισσοῦ κ. Παύλος, Λήμνου κ. Παντελεήμων, Φιλίππων κ. Ἀλέξανδρος, Σύρου κ. Δωρόθεος, Ἀκαρνανίας κ. Θεόκλητος, Γυθείου κ. Σωτήριος, Σάμου κ. Παντελεήμων, Μαντινείας κ. Θεόκλητος, Δράμης κ. Διονύσιος, Κεφαλληνίας κ. Πρακτόπιος, Πολυκαρῆς κ. Χαρίτων, Ζηρῶν κ. Νικόδημος, Ἀργαλιῶς κ. Χρυσόστομος καὶ Μηθύμνης κ. Ἰάκωβος.

«Κανονικοί» καὶ «μὴ κανονικοί»

Αὐτοὶ — συμφωνῶς πρὸς τὰς δηλώσεις τοῦ Ἰπουργοῦ κ. Π. Χρήστου — εἰχουν ἐκλεγεί ὑπὸ κανονικῆς Ἱεραρχίας καὶ δὲν μετέσχον εἰς ἀντικανονικὰς ἐνεργείας.

Οἱ ἀμὴ κανονικοὶ εἶναι 33 καὶ ἀνήκουν σὲ δύο κατηγορίαις α) — αἱ ἐκ τῶν μετασχόντων τὸ 1967 εἰς τὴν ἀριστίνθην σύνοδον Ἱεραρχαί, οἱ ὅποιοι ἐνὸς χρόνου τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκλεκτοῦ διατηροῦν ἐν τούτοις τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκλογίμου. Εἶναι οἱ μητροπολίται Ναυπακτίας κ. Δαμασκηνός, Πρεβέζης κ. Σεραφείμ, Ξάνθης κ. Ἀντώνιος, Διδυμοτείχου κ. Κωνσταντῖνος καὶ Κασσαβερίας κ. Συνέσιος

β) Οἱ ἐκλεγέντες κατὰ τὴν περίοδον τοῦ Ἱεραρχικοῦ, ἐξ ἄλλου, εἰς τοὺς ὅποιους δὲν ἀναγνωρίζεται οὕτε τὸ δικαίωμα τῶν ἐκλογίμων εἶναι οἱ μητροπολίται Φωκίδας κ. Χρυσόστομος, Νικαίας κ. Γεωργίος, Θηβῶν καὶ Λεβαδείας κ. Νικόδημος, Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Κωνσταντῖνος, Δρυνουπόλεως, Παγωνιοῦνης καὶ Κομπίτης κ. Σεβαστιανός, Δημητριάδος κ. Ἠλίας Χίου κ. Χρυσόστομος, Ἐδέσσης, Πέλλης καὶ Ἀλμωπίας κ. Καλλίνικος, Φλωρίνης, Πρεσπῶν καὶ Ὀρδαίας κ. Λυγουπίνος, Κερκύρας καὶ Παξῶν κ. Παύλοσ, Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Ἀγίνης κ. Ἱερόθεος, Λογικῶν κ. Σπυρίδιον, Ζακύνθου κ. Ἀπόστολος, Ἐλαισσῶν κ. Σεβαστιανός, Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφανείων κ. Κωνσταντῖνος, Θεσσαλονίκης κ. Λεωνίδας, Νέας Πελαγονίας (ἐνάπλων δυνάμεων) κ. Νικόλαος, Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος κ. Νικόδημος, Χαλκίδας καὶ Ἰθάκης κ. Θεολόγος, Λευκάδος καὶ Ἰθάκης κ. Νικηφόρος, Καρυστίας καὶ Σκύρου κ. Σεραφείμ, Χαλκίδος κ. Νικόλαος, Βεροίας καὶ Νισσοῦς κ. Παῦλος, Ἠλείας κ. Ἀθανάσιος, Παραμυθίας, Φιλιατρῶν καὶ Ξηρομερίου κ. Παῦλος, Γορτυνός καὶ Μεγαλοπόλεως κ. Θεοφίλος, Τρίκκης καὶ Στοιγῶν κ. Σεραφείμ, Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης κ. Ἱερόθεος.

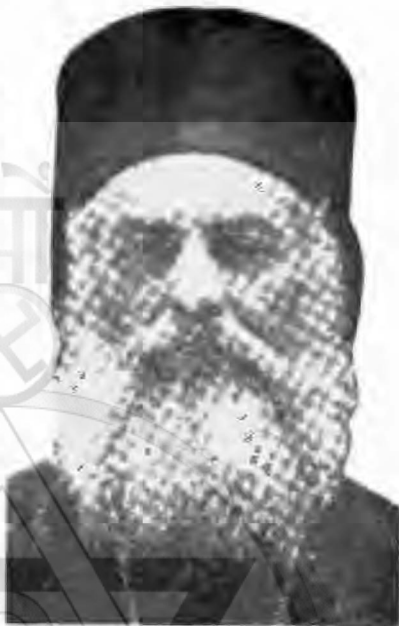
‘Αμάρτημα «προποτορικών»

Οί αποκλεισμένοι από την «κανονική» Ίεραρχία μητροπολίται άντε δρασσαν με δηλώσεις και έπεκαλεσθησαν διαφορά επιχειρήματα

« Η ιστορία της εκκλησίας της Ελλάδος από του 1890 και εντεύθεν είναι δυστυχώς ιστορία διαρκων επεμβοσεων της νομω κρατουσης πολιτειας» εις τα εκκλησιαστικα πραγματα Το αμάρτημα του βασιλεως Όζιο έξσκολουθει να διαπρσπεται, αμάρτημα οπερ υπενθυμιζει, ως ορθώς έτονιονεν ο σεβοαμιώτατος μητροπολιτης Ελευθερου πολεως κ’ Αμβρόσιος, το προποτορικον αμάρτημα Το ύπο αυτόκράτορος του Βυζαντιου ίταμωσ λεχθέν «οπερ έγω ηγούμαι, τούτο καλόν νομιζέσθω εν τή εκκλησία», απεταλεί τρχην καισαροπασιμού. έπι τή βοσει της οποιος δυστυχώς διοικουόντο το της εκκλησίας» (Μητροπολιτης Φλωρινης κ. Αυγουστινος Κοντιώτης)

‘Επανάστασις επικρστούσο δημιουργεί δικαόν Η συνδος προ της 21ης Απριλίου 1967 διελυθη δι’ επανασταστικου διαταγματος Όμοιως δι επανασταστικου διαταγματος επεστρατευθησαν αρχιερείς δια την συγκρότησιν άριστινδην συνόδου Η προκατοχος σύνοδος πειθαρχούσα τω νομω διελύθη Πώς αξιούται απειθειο παρά της επιστρευθεισης διοδοχου της έφ’ οσον διά του ισχύοντος στρατιωτικου νομου ή άπειθειο άπαγορευεται ιδιως εις την νομιμαφρονως πολιτευομενην εκκλησίαν, Η εύθύνη της συγκρήσεως της αριστινδην συνόδου του 1967 θορώνει την επανάστασιν και ουχι τούς επιστρευθεντας αρχιερείς: Ποιούμεθα εκκλησίαν μη διαχωρίσεως της Ιεραρχίας εις πρόβατα και έρίφια» (Μητροπολιτης Κασσανδρείας κ Συνέσιος).

«Οί θεωρούμενοι ως μόνο κανονικοί μητροπολίται, ουδαυώς είναι αμέτοχοι τών μετ’ το 1967 γενομένων. Άν τά μέλη της άριστινδην

‘Ο νέος Άρχιεπίσκοπος Άθηνών
κ. ΣΕΡΑΦΕΙΜ

συνόδου του 1967 εψήφισον μητροπολίτας, πολλοι από τους καλουμενους σημερον εις την εκτάκτου συνόδου, χειροτονουσι τους υπό της αριστινδην ψηφίζομενους Δεν χειροτονουσι ούτοι τιτουλρριους μητροπολίτας, αλλα μητροπολίτας ωρισμένων και συγκεκριμενων μητροπόλεων Ητοι τών μητροπόλεων εκεινων, δε τας οποιας οι χειροτονουμενοι ειχον ψηφισθι και εκλεγη υπό της αριστινδην συνόδου Ούτως, οι χειροτονουντες συνεπρσπον, απολυτως, μετ’ τών μελών της αριστινδην και συνετελουον όμοι μετ’ αυτών, εις την δημιουργίαν τών γεγονοτων, δεδομενου οτι η εκλογη μονη, άνευ χειροτονίας, ούδεν αποτέλεσμα δημιουργεί εν τή εκκλησία Προηγείται, θεβαίως, ή εκλογή και επεται η χειροτονία Άλλα ή εκλογη είναι το ελασσον, η δε χειροτονία το μείζον, διότι άνευ αυτής η εκλογη καθίσταται νεκρός και άνενέργητος τύπος Πως λοιπόν θά αποκλεισθούν της εκτάκτου συ-

νοδου οι ψηφισάντες και θα μετάσχουν οι χειροτονησάντες τους ψηφισθέντας; Δεν είναι και οι μὲν και οι δὲ ἀκεραίως και ἀπολύτως συναιτουργοὶ τῶν γενομένων, ἀπο κοινοῦ, δεν συνετελεσαν εἰς τὴν πληρωσιν τῶν μητροπολεων διὰ τῶν νεων ιερρχῶν.» (Μητροπολίτης Ἐλευθερουπόλεως κ' Ἀμβροσίας)

«Δισμορτίρωμοι ἐντονως κατὰ τοῦ πραξικαινηματος, τό οποίον θά ὀδηγησῆ τὴν ἐκκλησίαν εἰς σχίσμα και ἄχος Ὁ ἰσχυρισμός ἐνίων ὅτι ἐπειδὴ προηγῆθῆ ἢ ἐκτροπῆ πρέπει νὰ διορθωθῆ δι' ἑτέρας ἐκτροπῆς εἶναι παντὶ ἀπαρόδεκτος Ἐν κοινῶν δεν δισοθῶνεται μὲ ἑτερον κακόν Ἡ ἐκλογὴ πρακθημένου ὑπὸ τῆς μεζζονος ἰσοδυναμεῖ εἰς χωριστικὴν βολὴν κατὰ τῆς γαλήνης τῆς ἔλληδικῆς ἐκκλησίας Ἄλλ' ἑσωτῶ; Εἶναι δοθόν δι' ἰκανοποίησιν τῆς φιλοδοξίας ὠρισμένων νὰ δευνοπαθήσῃ και πόλιν ἢ ἐκκλησία Δεν παρραλείψ νὰ προσθέσῃ οἱ οἱ πασηκωμισμός τῆς ἱεροσῆας θά ἐνθσοορύνῃ φαύλους και ἀναξίους κληρικούς, κοθοισθεντας ἢ ἀπομακουθεντας τῆς ἐνεργου ἡρησεσίας» (Μητροπολίτης Παραμυθίας κ' Παῦλος).

«Πενιχρὸ εἰκῶν» τῆς καταστάσεως

Ἐξ ἄλλου, ὁ Μητροπολίτης Κορινθίας κ' Παντελεήμων προσεπάθησε νὰ ἀκολουθήσῃ συμβαστικὴν γραμμὴν διὰ παραχῆς συγχώρησιν εἰς τοὺς «ἀντικανονικούς» και ἐπιθεβαιώσεως τῶν τίτλων των.

«Ἄς μὴ λησμονῶμεν ὅλοι, κανονικὸ και μὴ κανονικὰ ἐπίσκοποι — ἐταίωσῆ — ὅτι ὁ Χριστιανικός Ἐλληνικός λαός προσδοκᾷ γενικῶς ἀπὸ ὅλους ἡμᾶς, ἔμπροστων ἀγάπην, εἰρήνευσιν, ἀλληλεσυγχώρησιν, δικαιοσύνην, ἐργασίαν και πνεῦμα Χριστοῦ Ἄς διδασθῶμεν πάντες ἐκ τῶν ἐκκλησιαστικῶν γεγονότων τῆς ἐπταετίας, ὅτι ὅστε ὀργανώσεις, ὅστε φατρία, ὅστε φανατισμοί, ὅστε ὀπαδοί, ὅστε κοσμικὴ ἐφήμερος δύναμις και ἐξουσία, συντελοῦν εἰς τὴν πρόσβον και εἰς τὴν ἀνθρώσων τῆς ἐκκλησίας,

ἀλλὰ μονον προάγουν τό ἔργον τῆς ἐκκλησίας ἢ εἰρήνη, ἢ σύνεσις, ἢ θυσία, ἢ χριστιανικὴ ἀγάπη.

»Ὡς πρὸς τὴν ἐν γένει σημερινὴν ἐκκλησιαστικὴν κατάστασιν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῆς Ἐλλάδος, τὰ ἀνωτέρω λεχθέντα διδουν μίαν ἐκτίνα, ἀλλὰ πολὺ πενιχρὰν τῶν ἐσωτερικῶν προβλημάτων τῆς Ἐκκλησίας Ὑπάρχουν και τὰ γενικώτερα προβλήματα τῆς θρησκείας εἰς ὅλον τὸν κοσμον Ἄλλὰ ἢ Ἐκκλησία τῆς Ἐλλάδος ἔχει και πλείστα ἄλλα ἰδιαζοντα ἐσωτερικὰ προβλήματα, ὅπως τῆς ἐλλειψεως κλήρου, τῆς ὑπάρξεως φανατισμοῦ, τῆς ἐλλειψεως τῆς ἀναλόγου χριστιανικῆς παιδείας εἰς τὸν λαόν, τοῦ παλαισημερολογισμοῦ, τῆς σχεδὸν ἀπώλειας διὰ τὸν Χριστὸν τῆς νεολαίας, τῆς ὑπάρξεως καὶ ἀνήσεως τοῦ στείρου εὐσεβιομοῦ, τῆς ἐλλειψεως εὐρύτητος χριστιανικῆς σκέψεως εἰς οὐχὶ εὐκαταφρόνητον ἀριθμὸν τῶν ἀναπατων στελεχῶν τῆς ἐκκλησίας, τῆς σχέσεως ἐκκλησίας και πολιτείας, τῆς μεταστραπῆς εἰς πνευματικῶν κεφάλαιον τῆς ἀνεπιμεταλλεύτου ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας κλπ

»Εἶθε ὁ νέος προκαθήμενος μὲ τὴν συμπάρρσασιν ὅλων ἀνεξαίρετως τῶν παραγόντων ἐκ τοῦ κλήρου και ἐκ τοῦ λαοῦ, νὰ προσεγγίσῃ εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν πολλαπλῶν και δυσεπιλύτων προβλημάτων τῆς μητρῆς ἐκκλησίας και νὰ τὴν ἀποκαταστήσῃ σταθερῶς ἀπο μητρειᾶν εἰς πραγματικὴν μητέρα κλήρου και πληρώματος».

«Ἡ ἀγάπη ἐκλονίσθη»

12 Ἰανουαρίου 1974 Συνέρχεται ἢ ἔκτακτος (ἐιδικῆ) σύνοδος πρὸς ἐκλογὴν ἀρχιεπισκόπου

Μετὰ τὴν προσευχὴν πρὸς ἐπίκλησιν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ὁ πρεσβυς τῆς Συνόδου Μητροπολίτης Καλαβρύτων κ' Γεώργιος προσεφώνησε τοὺς συνέδρους, μεταξὺ τῶν ἄλλων, εἰπὼν τὰ ἑξῆς

«Ἄγιοι ἀδελφοί, οἱ καιροὶ οὐς διερχομεθα εἶναι λίον κρισμοὶ και ἐξόχως λεπτοί, διὰ τὴν ἀγιωτάτην ἐκκλησίαν ἡμῶν. Ἐν μεσῶ ἐνόε κόσμου τεταραγμένου, οὕτως οἱ ὀρί-

ζώντας, ασημεραι ζοφούνται και, εν-
 νῶ αι ψυχαι τῶν ανθρωπων δοκι-
 μαζονται εν ἀγωνια, «πο φουου και
 προδοκιας τῶν ἀπερχομενων
 τῆ οικουμενη», ἰσχυρα πνευματικη
 δυναμις τῆς ἐκκλησιας διερχεται
 κρισιν ενδοθεν προερχομενη και
 δυναμενην αν μη ἐγκαιριωσ αναχα-
 τισθῆ, νά επηρεαση αυτο τοῦτο τὸ
 σωτηριῶδες αυτης ἐν τῷ κοσμω ερ-
 γων. Τῆν κρισιν ταύτην προὐκαλε-
 σαν προς τοις ἄλλοις, ανθρωπιναι
 ἀδυναμιαι και ασφαλιστα διαπροσθεν
 το ἐπὶ διοκησει τῆς εκκλησιας, α-
 τισο και περιγηγον εν εἰς δυαχερῆ
 θεσιν τὰ παρ' ἡμῖν εκκλησιαστικο
 πράγματα και ἐγέννησαν σύγχυσι
 και κατακρουγην, ὡν ενεκο, ψυχαι
 ἐκλυδιωσθησαν και θεσμοι περιῆλ-
 θον, ὡς μη ωφειλεν εἰς ανυπολη-
 θον. Τὸ δε φοβερωτερον εἶναι οτι
 τὸ, κατο τον Μεγαν Βασιλειον,
 «παντων ἡμῖν τιμωτοστον κλιμὸ κτῆ-
 μο», ἡ μεταῦ ἡμῶν αγαπη σοβα-
 ρώτατο ἐκλονισθη και η τοῦ σώμα-
 τοσ τῆς σεπτης ἱεραρχιας ενστης
 μέγιστοσ διατρεχει κινδυνον, ασις
 ανυπολόγιστοσ φθορα δυναται να
 προεξηγησῆ τῆ εκκλησια

Εντεῦθεν ηηγάζει, τοσαν ἡ προ-
 σωπικῆ μου βοθεια, οσον και παν-
 των τῶν αγαπωντων εἰλικρινῶσ τῆν
 ἐκκλησιαν και νονοῦντων δι σωτην
 ἀνησυχια, ἡτις επιβάλλει, οπως πα-
 ση δυνατη θυσιω ἀποκατασταθῆ, το
 συνταμώτερον, ἡ ἐν αυτῆ εἰρήνη
 και ἡ ἀγασθη πάντων τῶν ἱεραρχῶν
 ανεργοσια, σύμνοια και ἡμοφρο-
 σῆνη, προς ἀποσοθησιν παντοσ ἀ-
 νευκτοῦ τολυμήματοσ εναντιον τῆς
 ἐνατητοσ αυτης και αγῆσης, εφ' ὧν
 ἐρεῖσεται κατὰ θεον και κατ' ἀν-
 θρώπων οσαν τὸ τῆς εκκλησιας σύ-
 σθημα»

«Ἐνοτασις συνειδήσεωσ»

Ἐν συνεχείᾳ και ἐνῶ ἐπροκειτο νά
 ἀρχισῆ ἡ ψηφοφορία, ζήτησε τὸν λό-
 γο ὁ μητροπολιτης Ἐλευθερουπολεωσ
 κ. Ἀμβρόσιου, ὁ ὁποῖοσ διάθεσε μα-
 κροσκελῆ «ἐνοτασιν συνειδήσεωσ και
 διαμαρτυριαν» μὲ τῆν ὁποῖαν δήλω-

σε, ὅτι ἀρνείται να μετασχη τῆς ἐκ-
 λαγησ «διὰ λογουσ συνειδήσεωσ»,
 διοτι ὁπωσ ὑπεσθηριξε, θεωρεῖ τῆν
 παρούσα συνοδο τῆς ἱεραρχιας ὡσ
 ἀντικανονικῆν, ὡσ μη μετεχούτων ὁ-
 λων τῶν ἐπισκοπων τῆς ἐλλαδικησ
 ἐκκλησιασ Ὁ κ Ἀμβρόσιου εἰοντισε.

«Ὅλοι φέραμεν ἐν ἑαυτοῖσ προπα-
 τορικὸν ἀμαρτημα ἀντικανονικοτη-
 τοσ, ὡσ προελθοντες, ἀμεσωσ ἡ ἐμμέ-
 σωσ, ἐκ τῆς ἱεραρχιασ, τῆν ὁποῖαν
 ἐδημιούργησεν ἡ ἀντικανονικη πεντα-
 μελῆσ ἀριστινῶδην σύνοδοσ τοῦ 1922,
 ἡ ὁποῖα ἀνεβείξεν ἀρχιεπισκοπον τὸν
 Χρυσόστομον Παπαδοπουλον και μά-
 λιστα διὰ τριῶν μονον ψηφων»

Ὅπωσ παρετήρησε ἐν συνεχείᾳ ὁ
 μητροπολιτης Ἐλευθερουπολεωσ τρεῖσ
 ἀπο τοῦσ ἐκλεγεντασ κατὰ τῆν ἀερω-
 νημικῆσ περιδοσ μητροπολιτασ, τοσ
 Γορτυνοσ κ Θεοφίλου, Τρικκησ κ
 Σεραφεῖμ και Σπάρτησ κ Ἱεροθεοσ,
 δὲν τοῦσ ἐξέλεξε ἡ πρώτη ἀριστινῶ-
 δην συνοδοσ τοῦ 1967, ἀλλὰ ἡ τῆς
 δευτερας περιδοσ 1969—1972, στήν
 ὁποῖα μετεῖχαν ἐκλεγέντεσ ἀπο τῆν
 πρώτη ἀριστινῶδην σύνοδοσ τοῦ 1967
 και οἱ μητροπολιται Καλαθρότων κ
 Γεώργιοσ, Μυτιληνησ κ Ἰακωβωσ,
 Ἰωαννῶν κ Σεραφεῖμ, Κοζανησ κ
 Διονυσιοσ και Κίτρουσ κ Βαρναβασ

«Πῶσ λοιπον, οἱ πεντε αυται μη-
 τροπολιται καλοῦνται να μετασχωσιν
 εἰς τῆν παρούσαν συνοδοσ και οἱ ὑπὸ
 τῆς συνοδοσ τῶν ἐκλεγεντεσ τρεῖσ
 δὲν καλοῦνται, εἶναι αὐτοσ κανονι-
 κον και δίκαιοσ.»

«Ἀκρωτηριασμός» τοῦ σώματοσ ἱεραρχιασ

Ἐν συνεχείᾳ, ἐν μεσῶ διαμαρτυρι-
 ῶν τῶν ἱεραρχῶν ἐξητησε τὸν λόγον
 ὁ μητροπολιτης Κυλικισοῦ κ Χαρι-
 τῶν, τὸν ὁποῖο τελικῶσ ὁ πρόεδροσ
 τοῦ παρεχώρησε Ὁ κ Χαριτῶν ἀ-
 νεφερθη στισ ἴδιεσ θεσεισ με τὸν μη-
 τροπολιτη Ἐλευθερουπολεωσ, τονίσασ
 τὰ ἀκαλουθα

«Μηροστο μασ, αγιοι ἀδελφοῖ, ε-
 χαμεν εικονα συγκνητικῆν Ἀκρω-
 τηριασμοσ τοῦ σωματοσ τῆς ἱεραρ-
 χιασ, ωσαν να περσοσ ενσ βορυ ὁ-
 χημα και νὰ τὸ διεμελισσε Ὑπάρ-
 χουν δύο κατευθύνσεισ· Ἡ πρώτη

πρός το παρελθόν και η δεύτερα προς το μέλλον. Καταδικάζομεν τον πρώην αρχιεπίσκοπον και τους ακολουθήσαντας αυτόν, με σκοπον να προκαλέσωμεν φόβισον, ώστε εάν η Εκκλησία εις τό μέλλον ευρεθῆ εις μίαν μεγίστην ἀνάγκην, ουδεὶς νὰ τολμήσῃ νὰ ἀνέλθῃ ἐπὶ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ σκοφοῦς διὰ νὰ σώσῃ τὴν κατὰστασιν Ἐπεὶ δὲ πιστεύω ὅτι δὴ τοῦ τρόπου αὐτοῦ θὰ ἐπέλθῃ μεγίστη ζημία εἰς τὴν ἐκκλησίαν δια τοῦτο δὲν θὰ λάβω μέρος εἰς τὴν συνεδρίασιν Δισχωρίζω τὰς εὐθύνας μου καὶ ἀποχωρῶ»

Στὸ σημεῖο αὐτὸ ὁ κ. Χαρίτων ἐγκατέλειπε τὴν ἀίθουσα καὶ ἤρχισε ἡ ψηφοφορία

Ἀρχιεπίσκοπος ὁ Ἰωαννίνων Σεραφεῖμ

Ἐμφήσαν 28 καὶ ἔλαθον ὁ Ἰωαννίνων κ. Σεραφεῖμ 20, ὁ Κοζάνης κ. Διονύσιος 7 καὶ ὁ Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομος 1

Ὁ πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας προέκρινε τὸν πρῶτον ὡς ἀρχιεπίσκοπον καὶ ἐξέδωκε σχετικὸν διαγγέλλμα

Ὁ νέος ἀρχιεπίσκοπος κ. Σεραφεῖμ, κατὰ κόσμον Βησσαρίων Πίκας, ἐγεννήθη τὴν 26ην Ὀκτωβρίου 1913 στὸ Ἀρτεσιανὸν Καρδίττης Σπυδαεὶς θεολογία στὸ πανεπιστήμιον τῶν Ἀθηνῶν Χειροτονήθηκε διάκονος τὸ ἔτος 1938 Ὑπηρετήσεν ὡς ἐφημέριος τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τοῦ Ἐσαγγελιστοῦ Λαυκῶν τῶν Ἀθηνῶν κατὰ τὰ ἔτη 1938—1942 Ἀρχιερατοῦργος ἔγινε τὸ 1942 Κατὰ τὰ ἔτη 1941—1949 ἦταν γραφεὺς, ὑπογραμματεὺς καὶ ἐν συνεχείᾳ γραμματεὺς τῆς ἱερᾶς συνόδου Ἐξελέγη ἡμεροπολίτης Ἀρτης τὸ 1949. Μέχρι τοῦ ἔτους 1958 ἐπόμεινε τὴν μητρόπολιν Ἀρτης, μετὰ τοῦ ἐν συνεχείᾳ ἐστὴν μητρόπολιν Ἰωαννίνων

Μετᾶσε τῆς ἐθνικῆς ἀνταρτίας κατὰ τὴν κατοχὴν, ἀκολουθήσας τοὺς ἀντάρτας τοῦ ΕΔΕΣ στὰ θαλά, ὅπου ἔγινε βασικὸ στέλεχος τοῦ στρατηγοῦ Ναπολέοντος Ζέρβα Κατὰ τὴν κατοχὴν ἐπίσης καὶ ἐν συνεχείᾳ ἔβρισε σπασίτια, ὀρφανοτροφεία, ἱεροῦς ναοῦς, δηματικά σχολεῖα, γυμνασιαίκα

καὶ ἄλλα εὐαγγεῖα ἱδρύματα.

Τόσο ἐστὴν μητρόπολιν Ἀρτης, ὅσο καὶ ἐστὴν μητρόπολιν Ἰωαννίνων, τῆς ὁποίας ἦταν ὁ πνευματικὸς ἡγέτης μέχρι σήμερα, διακρίθη ὡς ἰδιαίτερος γιὰ τὴν κοινωνικὴν αὐτοῦ δράσιν Ἐχει τιμηθῆ μετὰ πολλὰ παράσημα καὶ μεταλλία, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τὸ χρυσοῦν ἀρσισεῖον ἀνδρείας, τὸν ἀνώτερον Ταξίαρχον τοῦ Φοινίκου, τὸν πολεμικὸν σταυρὸν καὶ διάφορα ξέκων χωρῶν. Εἶναι πρῶτος τῆς ἑπιτεροτῆς θοροισθηπαιρωτικῆς ἀγῶνος Ἐχει δημοσιεύσει πολλὰ ἔθρα βραβεία θεολογικοῦ περιεχομένου σε ἐφημερίδες καὶ περιοδικὰ.

16 Ἰανουαρίου 1974 Ὁ νέος Ἀρχιεπίσκοπος ἐνθρονίζεται κατὰ τὴν διάρκειαν λαμπρᾶς τελετῆς ἐστὸν μητροπολιτικὸν ναὸν

«Μακρὰν τῶν ἱεράκων»

Ἐστὸν ἐνθρονιστήριον λόγῳ τοῦ ἐσθρῶξε τὴν ἀνάγκην τῆς εὐθείας τοῦ παρελθόντος καὶ ἐσμοιβαίας περιπέξεως ἐν ἀγάπῃ» χάριν εἰρηνεύσεως τῆς Ἐκκλησίας

« Ἐπ' εὐκαιρίῳ—ετόνισε—θεωροῦμεν σημαντικὸν λίον καὶ ἐπιβεβλημένον καθῆκον ἡμῶν νὰ ἀπευθύνωμεν πατρικὰς παραίνεσεις πρὸς τὸς ἐν γενεῖ βραβευτικὰς οργανώσεις, αἰμψεία καὶ συλλόγους καὶ νὰ παρακαλέσωμεν, ὅπως ἐν χριστιανικῇ ὑπακοῇ καὶ ταπεινοφρασίᾳ πρὸς τὴν Διοικοῦσαν Μητέρα Ἐκκλησίαν, συμβάλωσι καὶ αὐτοὶ εἰς τὴν εἰρηνεύσιν αὐτῆς, καθοσοῦν ἡ ἀπειθαρχία καὶ ἡ ἀνυπακοή κείνται ἔξω καὶ μακρὰν τῆς χριστιανικῆς μονδρας καὶ ἀποτελοῦσιν ἀνατροπὴν βασικῆς ἐνδόξης τοῦ Θεοῦ τῶν Ἐθνῶν Ἀποστόλου Παύλου «πείθεσθε τοῖς ἡγουμένοις ὑμῶν καὶ ὑπέεικετε, αὐτοὶ γὰρ ἀγρυπνοῦσιν ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὑμῶν ὡς λόγον ἀποδώσαντες» (Ἐβρ. γ' 17) Διότι, μὴ ὑποκριθῶμεν ὡς ἀγνοοῦντες, ὅτι ἐκεῖθεν ἐξεπορεύθησιν ἐπ' εσχάτων πολλὰ τὰ δεῖμα εἰς βάρος κανονικῶν Ἱερραχῶν, ἐξ αἰτίας τῶν ὁποίων καὶ τελικῶς ἐφυγοδεύθη ἡ εἰρήνη τῆς Ἐκκλησίας Βεβαίως, καὶ ἐπίσκοποι θὰ λογοδοτήσοῦν κατὰ τὴν μνημονευ-

θείσαν άγιογραφικην έντολήν, αλλ' ενωπιον Έκεινου, Οστις και κατεστησεν αύτους Έκκλησια, πνευματικώς εύπλούσσα, είναι η εχουσα ως κεφαλήν επισκοπον και οχι οργανωσεις παρεκκλησιαστικας, ως ρητώς θεβαίοι τό Πνεύμα τό Αγιον διά του Έποστολικού Πατρος Ίγνασιου του Θεοφόρου «ανευ του έπισκοπου μηδέν πράσσειν υμάς» και «χωρις τούτων (των επισκοπων) έκκλησια ου καλείται» (Τραλλ 11, 2—111,1) και «ό λάθρα του έπισκοπου τι πραττων τω διαδόλω λητρεύει»

Οσούτως, προς τό χριστεπίωνωμον πληρωμα άπευθυνομενοι, τόσοσν τής Έερδς Αρχιεπισκοπής, οσον και όλοκληρου τής Ελλάδος, προκαλούμεν πατρικώς, όπως βοηθηση και αυτο, κατά τον ιδικόν του τροπον, πού μεν υποδεικνουν, που δε ισπομουν έν εκείνους, οτινες συντελούν εις την «ιουχικην ανασταροχην του Μακρην των ιεράκων, Άδελφοί, έγκολπωθώμεν τάς περιστερας, οτι έκεινοι σήψην και δυσωδιαν άπεργάζονται, αύτοι δε κλόδον ελοίας ειρηνοποιόν καμίζουσι»

Περί...Καραϊσκάκη

Ο Μητροπολιτης Ζακύνθου κ Άπόστολος έστειλε το κάτωθι τηλεγράφημα στον καινούργιο προκαθημένο «Από πανηγυρικην θείαν λειτουργίαν άπουσίαζε πνευματικώς ή Μειζων Έραρχια Τραγικόν τό γεγονος Άποδοκιμάζομεν τόν χαρακτηρισμόν του άντικανονικού Ός κανονικοί Ιεράρχαι άπαίτιζόμεν άμεσον σύγκλησιν άλλης τής Έραρχιας Όπλιωθήτε με την γενναιότητα του πατριώτου μας Καραϊσκάκη και έπαυέρσατε τόν λεβέντη άντιστασιακόν Σεραφείμ Άποδεσμευθήτε άπο τόν άσφυκτικόν κλοιον τής γνωστής μερίδος Ιεραρχών, τής διαρρηξάσης τον χιτώνα του Χριστου. Άνοιξατε την άγκάλην σας και δεχθήτε άλλην την Έραρχίαν έν Έερθε Συνόδω Άποδοκιμασατε τον χαρακτηρισμόν του άντικανονικού. Ένώσατε την Έκκλησίαν διά τής συγκλήσεως τής Έραρχιας».

Και άλλα Μητροπολιται έζήτησαν

σύγκλησιν τής Έραρχιας Τετοιαι προοπτική δεν υπάρχει, διατι ή συσταθείσα έκτακτος σύνοδος Έχει έντολή διοικησεως τής Έκκλησιας επί έξ μήνεσ

Στό διάστημα αυτό θα ρυθμίση τό θέμα τής «άντικανονικότητας» 29 Μητροπολιτών

«Χρηΐαι...»

Δυνατόν όμως, να άνακύψουν ζητηματα ως προς την έκτασιν των συνεπειών τής ύπ άριθ 3 Συντακτικής πράξεως Σχετικώς, ό δικηγορος κ Β. Ν Μπονος ύπεστήριξε («Έλεύθερος Κόσμος», 3 Φεβρ.) ότι δεν είναι «άντικανονικαι» μουν (κατά συνεπειαν λέγει «έξ ύπαρχής παρναμοι και άκυροι») αι έκλογαι και χειροτονια Μητροπολιτών μετά τό 1967, άλλα και αι άποφάσεις του Έκτάκτου Έροδικείου (κατά τον Α Ν 214, περί έκπτώσεως Ιεραρχών, καθώς και αι λόγφ όροι ήλικίας άπομακρύνσεις άριθμού Έραρχών και έγκαταστάσεις νέων, εις άμφοτέρας τάς περιπτώσεις.

Κατά τόν κ Μπονον

α) Ό Αρχιεπισκοπικός θρόνος Άθηνών έτέλει έν κανονική χηρεία άπο του Μαΐου 1967 μέχρι και τής 12 Ιανουαριου 1974 ότε έξελέγη κανονικώς πλέον ύπο τής Έραρχιας ό 17ος Αρχιεπίσκοπος Άθηνών κ Σεραφείμ διαδεχθείς τόν Κυρόν Χρυσοστομον Β' Χατζηπαύρου β) Αντικανονικώς άπεμακρύνθησαν των θρονων των οι Μητροπολιται ένεκεν όριου ήλικιας, αι δε Μητροπόλεις των έκδημησαντων έξ αυτών παραμένουν κεναι γ) Οι έκβληθεντες βασει άποφάσεων του άντικανονικού έκτάκτου ειροδικειου του Α Ν 214)67 πρώην Άττικής κ Ιάκωβος και πρώην Θεσσαλονικης κ Παντελεημιών διατηρούν κανονικώς τούς θρόνους των (Τά Β Δ έκπτώσεως τούτων ως και αι έγκαταστάσεις των άντικανονικώς έλεγεντων επισκόπων εις τάς Μητροπόλεις Άττικής και Θεσσαλονικης τυγχάνουν άκυραι) Προσέτι δε πάσα άσκηθείσα κατά παντός κληρικου δίωξις έρειδαμενη εις τάς διατάξεις του Α.Ν. 214)67 τυγχάνει παράνομος και άκυρος

‘Η ”Αννα Φράνκ ξαναγεννήθηκε ;

Οί «Τάιμς» του ‘Οτάγκο (Νέα Ζηλανδία) έδημοσίευσαν τὰ ακόλουθα:

«‘Η ”Αννα Φράνκ, τὸ διάσημο θύμα τῶν Ναζί, ξαναγεννήθηκε;»

‘Η νεαρά Σουηδὴ συγγραφεὺς Μπάρμπρο Κάρλεν τὸ ὑποστηρίζει καὶ λέγει ὅτι ἔχει σοβαροὺς λόγους νὰ τὸ ὑποστηρίξη. Λέγει ὅτι ἦταν ‘Εβραίοπούλα σὲ προηγούμενη ζωὴ της. «“Ἡμουν ἡ ”Αννα Φράνκ — λέγει — πού ἔγραψε τὸ ‘Ἡμερολόγιο. Τὸ 1945 πέθανε στὸ στρατόπεδο τοῦ Μπέλσεν καὶ ξαναγύρισε στὴ ζωὴ τὸ 1954 στὸ Γκότενμπουργκ ὡς Μπάρμπρο Κάρλεν».

‘Η Μπάρμπρο εἶναι πεπεισμένη ὅτι κάθε πρόσωπον ζῆ πολλές φορές ἕως ὅτου ἐξαγνισθῆ καὶ ἀποθῆ παρὰ τοῦ Θεοῦ. ‘Ισχυρίζεται ὅτι ὁ διάσημος

Σουηδὸς δραματουργὸς Αὐγουστος Στρίνπεργκ ξαναγεννήθηκε καὶ ἤδη κατέχει ἕνα ἄλλο σῶμα στὸ Γκότενμπουργκ.

‘Η Μπάρμπρο Κάρλεν, ἡλικίας 19 ἐτῶν, συνέγραψε ἕνα βιβλίο ὑπὸ τὸν τίτλο «“Ανθρωποι ἐπὶ τῆς Γῆς», πού ἐπώλησε 100.000 ἀντίτυπα καὶ μετεφράσθη στὰ ἀγγλικά, γερμανικά καὶ ἰαπωνικά. “Ἐχει ἔτοιμα ἄλλα δέκα βιβλία, τῶν ὁποίων τὰ χειρόγραφα εἶναι κρυφωμένα σὲ θυρίδα τραπέζης. “Ολα πραγματεύονται τὸ πρόβλημα τῆς μετενσαρκώσεως, τὴν ὁποῖαν περιγράφει ὡς τὴν αἰώνια ἀλήθεια. Στὸ ὑπὸ ἔκδοσιν νέο βιβλίο της ἀσχολεῖται μὲ ἄλλες περιπτώσεις μετενσαρκώσεως γνωστῶν προσώπων.

● " Ἀρτος

● Ζυμαρικά

● Φρυγανιές

διὰ διαθητικούς

Ζ Ω Γ Ρ Α Φ Ο Υ

ΤΑ

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Σημειώσεις ΧΡΙΣΤΟΥ Α. ΡΙΖΟΠΟΥΛΟΥ

Ο ΒΟΥΔΔΑΣ ΕΙΠΕ... 'Ανθολογία Βουδδιστικῶν κειμένων. Είσαγωγή-μετάφρασις Γ. Ζωγραφάκη, έκδ. Δωδώνη.

Υπάρχει κάποια ἐσωτερική συνάφεια τοῦ Βουδδισμού, ἀφ' ἑνός, τοῦ ἑλληνικοῦ καὶ χριστιανικοῦ πνεύματος ἀφ' ἑτέρου. Ἡ Ἰνδική ρίζα τοῦ ὀνόματος τοῦ μεγάλου διδασκάλου τῶν ἀνατολικῶν λαῶν (buddh = ἀφυπνίζεσθαι, ἀντιλαμβάνεσθαι, ἐπίστασθαι) εἶναι συγγενής μετὰ τὸ δικό μας ο Ἰ δ α τοῦ Σωκράτους. Ἐξ ἄλλου, ἡ βουδδιστικὴ φιλοσοφία εἶχε προεκτάσεις μέχρι τῆς περιφήμου κοινότητος τῶν Ἑσσιῶν, ὅπου ἐφοίτησε, κατὰ ὠριαμένους συγγραφεῖς ἐρμηνευτὰς τῶν παπύρων τῆς Νεκρᾶς Θαλάσσης, καὶ ὁ Ἰησοῦς, ὁ ὁποῖος καὶ ἐπροσωποποίησε τὴν Ἀλήθεια καὶ τὴν Ὁδὸν. Τὸ βαθύτερο πνευματικὸ περιεχόμενον τοῦ μηνύματος ἢ «ῥόδου» τοῦ Βούδδα (μετὰ δύο δέλτα, διότι μετὰ ἓνα μόνον ἢ λέξις σημαίνει ἀπλῶς τὸν σοφόν, ἐνῶ μετὰ δύο, τὸν ἀφυπνισθέντα, τὸν φωτισμένον, τὸν ἐπιστάμενον, τὸν γκωρίζοντα) εἶναι συγγενὲς πρὸς τὴν Σωκρατικὴν γνῶσιν καὶ τὴν Χριστι-

ανικὴ Ἀλήθεια. Ὁ Βούδδας κηρύσσει τὸν ἀδιάκοπον ἀγῶνα κατὰ τῆς ἀγνοίας. Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπε: «Γνώσεσθε τὴν ἀλήθειαν καὶ ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει ὑμᾶς».

Ὡστόσο, ἡ συγκριτικὴ θρησκευολογία δὲν ἔχει, στὸν τόπο μας, σημειώσει προόδους καὶ τὸ μεγάλο κοινὸν ἀγνοεῖ, σχεδὸν παντελῶς, ἔστω καὶ τὸ περιγράμμαμα τῶν ξένων θρησκειῶν. Καὶ ὅμως, καθὼς ὑπογραμμίζει ἓνας σύγχρονος ἀνατολιστής, ὁ μεταφραστὴς τῆς «Μπαγκαβάδ Γκιτᾶ» ἀπὸ τὰ σατανιστικά, «ἢ Ἑλλάς καὶ οἱ Ἰνδῖες συμπληρῶνουν τὴν ὄψιν τοῦ κόσμου ἀμοιβαίως». Ἡ Ἑλλάς «μᾶς δίνει τὴν χαρὰ τῆς αἰωνίας ὁμορφίας στὸν ἐξωτερικὸν κόσμον καὶ οἱ Ἰνδῖες τὴν αἴσθησιν τοῦ ἀπείρου στὸν ἐσωτερικὸν κόσμον».

Γιὰ μιὰ τέτοια ἀλληλοσυμπλήρωσι, βοήθημα ἀξιολογώτατο εἶναι τὸ νέο βιβλίον τοῦ κ. Γ. Ζωγραφάκη. Τὰ προσόντα τοῦ εἶναι πολλὰ. Πρωτίστως, ἡ λιτότης. Σὲ 50 σελίδες μᾶς προσφέρει μιὰ περιεκτικὴ βιογραφία καὶ ἔκθεσιν τῆς φιλοσοφίας τοῦ μεγάλου διδασκάλου τῆς ἀνθρωπότητος. Ἐπει-

τα, ή έκλεκτικότης. Μέσ' από ένα τεράστιο όγκο βιβλιογραφίας, ξεχωρίζει τὰ πλέον χαρακτηριστικά ανέκδοτα και κείμενα, πού συγκροτούν τόσο τήν προσωπικότητα «μέ τήν έκθαμβωτική φωτιστεφάνη» (ικαθώς έλεγε ό Λούβαρις) όσο και τήν βιωτική του Βούδδα.

Ή άνθολογία τών βουδδιστικών κειμένων δέν μάς βοηθάει μόνον νά προσεγγίσουμε τόν πνευματικό κόσμο τών άνατολικών λαών, μά και νά έξυψώσουμε τόν δικόν μας.

Άς προσέξουμε τήν βουδδιστική έκδοχή τής χριστιανικής φιλαλληλίας, διατυπωμένην έξη αιώνας πρό Χριστού:

«Ανήκω στόν πλησίον. Τετοια πρέπει νά είναι ή πεποιθήσή σου, ή καρδιά μου. Τό συμφέρον όλων τών όντων πρέπει στό έξής να είναι ή μόνη σου σκέψη. Δέν άρμόζε τά μάτια αυτά πού άνήκουν σε άλλους νά βλέπουν γιά τό συμφέρον μου. Δέν άρμόζει τά χέρια αυτά που άνήκουν στόν πλησίον νά κινούνται γιά τό δικό μου συμφέρον. Με άπο κλειστική φροντίδα το καλό τών πλασμάτων, ότι όφέλιμο βλέπεις στό σώμα, πρέπει να τού το άφαιρέσης και νά τό θέσης στήν ύπηρεσία του πλησίον. Θεωρώντας τούς ταπεινούς σάν τόν έαυτο σου και τόν έαυτό σου σάν τόν πλησίον, μπορείς νά καταπιέξης χωρίς ένδοξαμό τόν φθόνο και τήν άλλαζονεία».

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΟΥ ΕΝΩΧ (άπόκρυφον). Εισαγωγή-μετάφρασις Γρηγ. Κατσαρέα, δικηγόρου.

Τό «βιβλίον του Ένωχ» (πατρός του Μαθουσάλα και άρχηγού τής άπό Άδάμ έβδόμης

γενεάς) είναι ένα περίεργο κείμενον τής Ιουδαϊκής άποκαλυπτικής, γραφέν, πιθανώς περί τό 110 π.Χ. και περιέχον «θείας άποκαλύψεις» περί τής γενικής Ιστορίας του κόσμου μέχρι τής «συντελείας».

Ένα μέρος του βιβλίου σώζεται σε έλληνική μετάφρασι έκ τής σημιτικής, τό δε πλήρες κείμενο σε μετάφρασι αιθιοπική. Ό κ. Κατσαρέας, μέ τήν παράλληλη παράθεσι του σωζομένου έλληνικού κειμένου και μεταφράσεως άπό τά γαλλικά, πού είναι μετάφρασις έκ του αιθιοπικού κειμένου, τεκμηριώνει τήν πιστότητα του δευτέρου, εις τρόπον ώστε τό μέρος του βιβλίου, του όποίου στερούμεθα έλληνικής άποδόσεως, νά γίνεται δεκτόν ως έγκυρον, έν σχέσει με τό πρωτότυπο, βάσει του πλήρους αιθιοπικού κειμένου στην γαλλική μετάφρασι.

ΜΥΣΤΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΣΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ ΕΘΝΕΓΕΡΣΙΑΣ. Άνέκδοτα κείμενα, Ντίβου Κονόμου.

Ό γνωστός Ιστοριοδίφης ρίχνει, μέ τήν καινούργια έργασία του, άκτινες φωτός σ' έναν άγνωστο έως τώρα χώρο: Τόν Καρμποναρισμό.

Ήταν, βέβαια, γνωστόν, ότι ή Έγερά Συμμαχία έθεώρησε τήν επανάστασι τών Έλλήνων του 1821 ως έκδήλωσι μασονική και καρμποναρική. Ήταν ή έποχή πού οι Καρμπονάροι τής Ιταλίας (ώργανωμένοι κατά τά

τεκτονικά πρότυπα) είχαν ξε-
 απολύσει επαναστάσεις για
 την ελευθερία τῶν λαῶν καὶ
 είχαν προκαλέσει ἀπροκάλυ-
 πτη εἰσβολὴ ξένων στρατευμά-
 των γιὰ τὴν ἀνάκλησι τοῦ
 παραχωρηθέντος Συντάγμα-
 τος (!) στὸν λαὸ τῆς Νεαπόλε-
 ως. Ἀλλά, δὲν ξέραμε ὅτι ἀνά-
 μεσα στοὺς Φιλέλληνες, ποὺ ἔ-
 σπευσαν ἀπὸ τὴν Εὐρώπη νὰ
 δώσουν τὸ αἷμα τους γιὰ τὸν
 ἱερὸν ἀγῶνα τῆς παλιγγενεσί-
 ας μας, δὲν ἦσαν μόνον Τέκτο-
 νες, ἀλλὰ καὶ Καρμπονάροι.

Ἡ συμμετοχὴ καρμπονά-
 ρων στὴν ἑλληνικὴ ἐθνεγερσία
 ἀποδεικνύεται ἀπὸ ἔγγραφα
 τοῦ ἀπορρήτου ἀρχείου τοῦ
 Βατικανοῦ, ποὺ ἀπέκτησε σὲ
 φωτοαντίγραφο ὁ καθηγητὴς
 τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ.
 Γεώργιος Ζώρας καὶ παρεχώ-
 ρησε στὸν Ντίνου Κονάμο, ὁ ὅ-
 ποῖος καὶ τὰ παρουσιάζει. Εἶ-
 ναι μία λεπτομερὴς ἀναφορὰ
 τοῦ γενικοῦ προξένου τοῦ Πα-
 πικοῦ κράτους στὴν Κέρκυρα,
 περιέχουσα πληροφορίες γιὰ
 τὸν τρόπο εἰσδοχῆς ὑπομηφίων
 σὲς ὀργανώσεις τῶν Καρμπο-
 νάρων (=καρθουινιάρηδων συμ-
 βολικῶν, κατὰ μίμησιν τῶν
 συμβολικῶν οἰκοδόμων, τεκτό-
 νων), ποὺ περιῆλθαν στὰ χέ-
 ρια του ἀπὸ τὸν γενικὸ ἀστυ-
 νόμο τῆς Κερκύρας. Ἐπίσης
 περιλαμβάνεται φωτοαντίγρα-
 φο διπλώματος τοῦ καρμπονά-
 ρου Νικολάου Γκριφόνι ἀπὸ
 τὴν Κορσική, ὁ ὁποῖος ἔλαθε
 μέρος, μαζί μὲ ἄλλους φιλέλ-
 ληνες, μεταξὺ τῶν ὁποίων πολ-
 λοὶ τέκτονες καὶ καρμπονά-

ροι, στὴν πολυαίμακτη μάχη
 τοῦ Πέττα, ἦταν δέ, ὅπως ἀνα-
 φέρεται, μέλος καρμποναρι-
 κῆς σ τ ο ἄ ς, λειτουργού-
 σης στὴν Κόρινθο ὑπὸ τὸν δια-
 κριτικὸν τίτλο «Ἀληθινοὶ φί-
 λοι τῆς Ἐλευθερίας».

Προκύπτει, ἐξ ἄλλου, ἀπὸ
 τὴν ὀρθὴν ἀνάγνωσιν δύο δι-
 πλωμάτων τῆς περιόδου τῆς ἐ-
 θνεγερσίας, θεωρουμένων ἕως
 τώρα ὡς τεκτονικῶν, ὅτι ἦσαν
 καρμποναρικά καὶ ὅτι προήρ-
 χοντο ἀπὸ δύο στοᾶς τοῦ Ναυ-
 πλίου.

Εἰς ἐπίμετρον, ὁ ἱστοριοβί-
 φης δημοσιεύει τὸ ἱδρυτικὸν
 τῆς ἀγνωστῆς ἕως τώρα «Φιλο-
 λάου Ἐταιρίας» τοῦ Ναυπλίου,
 ἡ ὁποία ἦταν πατριωτικὴ ὀρ-
 γάνωσις ἔ ν δ ο ν τεκτονι-
 κῆς στοᾶς. Ἡ ὀργάνωσις αὐ-
 τή, ἡ ὁποία ἱδρύθη τὸν Μάιο
 τοῦ 1825, μὲ τεκτονικὴ διάρ-
 θρωσι σὲ τρεῖς βαθμοὺς («τά-
 ξεις» Ἀετοῦ, Γλαυκὸς καὶ Με-
 λίσσης), συνεστήθη σὲ σπί-
 τι τοῦ τέκτονος ὑπουργοῦ Δι-
 καισύνης Ἰωάννου Θεοτόκη
 καὶ εἶχε ἀρχηγοὺς πολιτικὸν
 τὸν Ἰωάννη Κωλέττη καὶ στρα-
 τιωτικὸν τὸν Γεώργιο Καραϊ-
 σκάκη. Σκοπὸς τῆς ἦταν ἡ ἀ-
 ποτροπὴ τοῦ κινδύνου τοῦ ἐ-
 θνικοῦ διχασμοῦ καὶ ἡ συνένω-
 σις ὄλων τῶν ἀπατριάστων δυ-
 νάμεων γιὰ τὴν τόνωσι τοῦ ἀ-
 πελευθερωτικοῦ ἀγῶνος. Ἀνέ-
 πτυξε, πράγματι, καθὼς ἀφη-
 γεῖται ὁ Παναγιώτης Σοῦτσος,
 σημαντικὴν δρᾶσιν καὶ συνετέ-
 λεσε στὴν αἰσίαν ἔκβασιν τοῦ
 ἐθνικοῦ ἀγῶνος. Ἀξισημίω-
 τον εἶναι τὸ ἄρθρον τοῦ μυστι-

κού οργανισμού της «Φιλολόου Έταιρίας», σύμφωνα με τὸ ὁποῖον αἱ «τάξεις» τῆς Γλαυκός καὶ τῆς Μελίσσης (ἐκ τῶν ὁποίων ἡ Μέλισσα ἐκτελεῖ διαταγὰς τῆς Γλαυκός χωρὶς νὰ γνωρίζῃ τοὺς ἀποτελοῦντας αὐτήν) «δὲν διοργανίζονται ἰδιαιτέρως, διὰ πολιτικὰς αἰτίας, ἔνεκα τῶν ὁποίων καὶ ἡ τοῦ Ἄετοῦ (Σημ. ἡ ἀνωτάτη ἡγεσία ἀπὸ 21 τὸ πολὺ μέλη) λαμβάνει τὸ π ρ ὄ σ χ η μ α τῆς Μ α σ ο ν ι κ ῆ ς Ἑταιρείας, ὅπῃ τὸ κάλυμμα τῆς ὁποίας θέλει ἐνεργεῖ πρὸς τὸν σκοπὸν καὶ θάσιν τῆς Φιλολόου Ἑταιρείας».

Ἡ διάταξις αὐτὴ ἀποκτᾷ τὴν πλήρη σημασία της, ἐάν συνδυασθῇ: α) μετὰ τὸ γεγονός ὅτι ἡ Φιλικὴ Ἑταιρεία συνεστήθη, κατὰ τὰ τεκτονικὰ πρότυπα, κατόπιν τῆς μύθεως τοῦ Ἐμμανουὴλ Ξάνθου εἰς τεκτονικὴν στοάν τῆς Λευκάδος, καὶ ὅτι τέκτονες ἦσαν πολλοὶ ἐκ τῶν πρωτεργατῶν τῆς Φιλικῆς, ὁ ἀρχιστράτηγος πρίγκιψ Ὑψηλάντης καὶ ἄλλοι ἀρχηγοὶ τῆς ἐθνεγεσίας.

β) τὸ ἀφηγούμενον ἀπὸ τὸν Φωτῶικον, ὑπασπιστὴν τοῦ Κολοκοτρῶνη, ὅτι ἓνα μέρος τῶν Ἀποστόλων τῆς Φιλικῆς Ἑταιρείας προσήλθον εἰς τὸν Τεκτονισμὸν πρὸς μύθους, καὶ

γ) τὸ ἀναφερόμενον ἀπὸ τὸν Πάλλον συγγραφέα Πιέρ Ἐσσινάρ «Ἕλληνες καὶ φιλέλληνες στὴ Μασσαλία», ἴδε «Ἰλισὸν» 1973 σελ. 407) ὅτι πολλοὶ ἐκ τῶν ἀναχωρούντων γιὰ τὴν Ἑλλάδα ἐθελοντῶν παρεκι-

νοῦντο νὰ μνηθοῦν προηγουμένως τὸν Τεκτονισμὸν καὶ ὅτι ἐκ τῶν ἤδη τεκτόνων ἔβρυσαν στοὰς, ποὺ θὰ εἰργάζοντο στὴν Ἑλλάδα, παραλλήλως πρὸς τὸν ἐνοπλιον ἀγῶνα.

Ἀποδεικνύει ὅτι ὁ Τεκτονισμὸς, θεθαίως λόγῳ τῆς συμβολῆς του στὴν ἐθνεγεσία, ἀπήλασε ἐξαιρετικῆς ὑπολήψεως καὶ αἱ τεκτονικαὶ στοαὶ ἐλειτουροῦσαν ἐλευθέρως, χωρὶς νὰ δίδουν καμμιά ὑποψία. Ἄλλο ζήτημα, ἡ ἀπόφασις τῆς ἐν Ἐπιδαύρῳ ἐθνικῆς συνελεύσεως τοῦ 1822 περὶ καταργήσεως τῶν σημαῶν καὶ λοιπῶν συμβόλων τῆς Φιλικῆς Ἑταιρείας, διὰ λόγους ἐντυπώσεων στὸ ἐξωτερικόν, καθὼς φαίνεται, διότι, ὅπως ἀναφέρει ὁ Μ. Οἰκονόμου, γραμματεὺς τοῦ Κολοκοτρῶνη, ἡ διάσκεψις τῆς Ἱερᾶς Συμμαχίας τοῦ 1821, στὸ Λάιμπαχ, κατεδλίκασε τὴν Ἑλληνικὴν ἐπαναστάσιν ὡς ἀποτέλεσμα καρμποναρισμοῦ, «τῶν ἡγεμόνων ἀπάντων φριτόντων τὰς ἐπαναστάσεις, ἅς αἱ ἑταιρίαι τῶν Ἀνθρακῶν (καρμπονάρων) καὶ τῶν Μασόνων ὑπεκίνουν κατ' αὐτῶν».

Τὸ συμπέρασμα εἶναι ὅτι ὁ Ντίνος Κονόμος, μετὰ τὴν καινούργια ἐργασία του, ρίχνει καινούργιο φῶς στὴν πολὺ ἐνδιαφέρουσα πτυχὴ τῶν σχέσεων Τεκτονισμοῦ καὶ Ἑθνεγεσίας.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ, ποιήματα Μίλιας Ροζίδη.

Ὅπως καὶ στὴν πρώτη συλλογῇ, τὴν «Λήκυθος» τοῦ 1971, μερικὰ ἀπὸ τὰ ποιήματα τοῦ

«Ἐσωτερικοῦ χώρου» ἔχουν ἐκπηγάσει ἀπὸ τὴν πικρότατη γεῦσι τοῦ πολέμου καὶ τῆς κατοχῆς. Οἱ τουφεκισμοὶ καὶ οἱ ἀπαγχονισμοὶ ἀπὸ τοὺς Γερμανούς, ἀλλὰ καὶ, πλιτύτερα, τὸ ἐσωτερικὸ δρᾶμα τοῦ τόπου, μὲ τὴ ζωὴ ἀνάμεσα σὲ ἀγκαθωτὰ σύρματα. Τὰ ποιήματα αὐτά, ἐκ τῶν ὁποίων ἓνα ἔχει τὸν χαρακτηριστικὸν τίτλο «Παραμῦθι», δίδονται σάν ἀπὸ μεγάλης ἀπόστασι χρόνου καὶ μὲ χρώματα θαμπά, δίχως πάθος καὶ δίχως κραυγές, ἀλλὰ καὶ ἀνεξάλειπτα. Περασμένο ἀπὸ μιά τέτοια βιοπλαστικὴ κατεργασία εἶναι τὸ εἰσαγωγικὸ ποίημα τῆς συλλογῆς, στ' ἀχνάρια τοῦ περιφήμου «Ἄν» τοῦ Κίπλιγκ. Ἀξίζει νὰ τὸ προσέξουμε:

ΑΝ.

« Ἡ ὀλήθεια εἶναι σπὸν πυθμένα ἐνὸς ἀπύθμενου πηγαδιοῦ».

(Κινέζικη παροιμία)

Ἄν δὲν κατέβεις στὸ πηγάδι
βαθιά, νὰ πιεῖς ἐκεῖνο τὸ νερὸ
Ἄν δὲν σχιστοῦν τὰ δάχτυλα στὰ δυο
καὶ βᾶκρυα δὲν πατίσουν τὸ χορτάρι
Ἄν δὲν χαθεῖς στῆς νύχτας τὸ κενὸ
μ' ἄδεια καρδιά καὶ πρόσωπο σπασμένον

Σ' ὅλα τὰ κάμποπρά σου ἰδανικά
τὸ φῶς σου ἐξαυτλημένο

Ἄν δὲν χτυπήσεις καὶ δὲν χτυπηθεῖς,

πικρά ἂν δὲν μεταναιώσεις,
δὲν πέσεις καὶ δὲ σηκωθεῖς.
Φωνὴ ἂν δὲ σηκώσεις στοῦ τύραννου
τὴν πόρτα.

Ἄν δὲν κλειστοῖς στὴ φυλακὴ,
τὴ λευτεριά ἂν δὲ δώσεις ἀπλᾶ καὶ
ταπεινά.

ὦ, ἄνθρωπος —παιδί μου λατρευτό—
ποτέ σου δὲ θὰ νοιώσεις.

Ὁ «Ἐσωτερικὸς χώρος» εἶναι διαποτισμένος ἀπὸ πίκρα γιὰ τὴν χθαμαλότητα τῆς καθημερινῆς ζωῆς (οἱ θόρυβοι ἀπὸ τὸ τάβλι καὶ τὶς ραδιοφωνικὲς διαφημίσεις στὸν ἱερό — θὰ ἔπρεπε — χώρο τοῦ πρώτου ἐθνικοῦ σαλπίσματος τοῦ Ρήγα) καὶ ἀπὸ βαθειὰ φιλοσοφικὴ διάθεσι («ἡ ξένη», ἡ ψυχὴ στὸ «πήλινο σῶμα», τὸ «καλοκαίρι», «ἀναγέννηση», «ἀνατολή»).

Ο ΝΟΥΣ, Η ΨΥΧΗ ΚΑΙ ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ, Η ΓΝΩΣΗ: μελέτες Διδῶς Καλλέργη.

Τρεῖς συνδυασμένες μελέτες: Ὁ Νους ὡς αἰτιολογικὸς παράγων τῆς δημιουργίας καὶ τῆς ἐξελιξέως τῶν ὄντων. Ψυχὴ καὶ Πνεῦμα: φιλοσοφικὴ ἀνάπτυξις τῆς δυαδικῆς θεωρίας. Ἡ Γνώσις, ὡς μεταμόρφωτικὴ δύναμις.

Γραμμένες μὲ ἀπλὸ τρόπο, ἀποτελοῦν εὐχρηστὴ μῦθισι στὴ φιλοσοφία, ἐπηρεασμένη ἰδιαίτερος ἀπὸ τὸν Πυθαγορισμὸ.

ΟΔΥΣΣΕΙΑ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΑΣ, ἔπος. Κωστῆ Κριεζῆ, ἔκδ. Νέα Σκέψη.

Τὸ «ἔπος» αὐτὸ εἶναι ἀφιερωμένο στοὺς νεκροὺς τοῦ β' παγκοσμίου πολέμου. Θύματα καὶ πάλι...

Τὸ κατ' ἀνάγκην ἐπικὸ ὕφος ὀδηγεῖ σὲ γλωσσικὲς ἀκρότητες. Ὁ ἥλιος γίνεται «γῆλιος», τὸ αἷμα «γαῖμα» (γενική: τοῦ γαιμάτου). Κατὰ τὸν ἴδιον τρόπο ἔχομε: τὸ ἀπροσδόκητο «τοῦ θαμάτου» καὶ τὴ ζωντανά

νά «του θλεμάτου». Ὁ καλλιεργητής τῆς γῆς γίνεται «ἀγροβουλευτής» καί «γητεργάτης». Ὑπάρχει καί ἡ λέξις «καμπιφονοοσίδερα», σημαίνουσα φάλαγγα (σάν τις κάμπιες, ἢ μία πιασμένη ἀπό τὴν οὐρά τῆς ἄλλης) ἀπὸ ἄρματα (φονικά σίδερα). . . Κατόπιν τούτου, εἶναι ἀσήμαντος ὁ τονισμὸς εἰς τὴν λήγουσαν, τοῦ Διὸς (ὁ Διάς) καί τῆς Νορθηγίας (ἢ Νορθηγιά). Δικαίως ἰσχυρῶς χάριν, πρέπει ν' ἀναφερθῆ ὅτι δὲν ἀστοχεῖ πάντοτε ἡ ψυχρολατρικὴ λεξιπλαστικὴ. Τὸ κλαροτόπι καί τὸ θραχοτόπι εἶναι ἐπιτυχῆ, καθὼς καί ἡ Φήμη ὡς διαλαλήτρα, φτεροπόδαρη καί «προφτάστρα».

Ὡς πρὸς τὴν οὐσία τοῦ ἔπους, περιλαμβάνει μερικὲς ἀξιόλογες σελίδες, ἀλλὰ ἐντελῶς λεπτομερειακῆς. Ὁ βασικὸς μῦθος εἶναι ἀνατριχαστικὸς στὴν κατάχρησι κάθε «ποιητικῆς ἀδείας». Ἡ Ὀδύσεια (καί γιατί Ὀδύσεια;) τῆς Γαλλίας, τὸ δράμα τῶν εὐρωπαϊκῶν λαῶν (διότι ὁ πόλεμος δὲν ἐντοπίσθηκε στὴ Γαλλία, θέβαια), ὀφείλεται στὸν... Δία, ὃ ὁποῖος διέταξε τὸν Ἥφαιστο, τὸν «πυροδουλεύτη», νὰ ἐφοδιάσῃ τὸν Χίτλερ μὲ ὄπλα φοβερὰ, νὰ κτυπήσῃ τὴν Γαλλία, καί νὰ τὴν ἐκδικηθῆ, ἐπειδὴ... μᾶς ἔκλεψε τὸ ἀγαλμα τῆς Ἀφροδίτης! . .

Ἐνα παιδί ἀναρωτιέται: **ΑΝΤΩΝΗ ΣΠΙΝΕΛΗ.**

Ἔκδ. «Σείριος». Ἐνα —σπάνιο, δυστυχῶς, γιὰ τὴν ἐποχὴ μας— συναρπαστικὸ γράμμα, διότι εἶναι πηγαῖο καί ὄχι «περίτεχνο». Ἐνα παιδί διερωτᾶται γιὰ τὴ ζωὴ, τὸν θάνατο, τὸν Θεό, τὸν ἔρωτα καί τὰ ἄλλα προβλήματα τοῦ κόσμου, μὲ τὰ ὁποῖα καί συμπυκνώνεται (συμβιβάζεται) στὸ τέλος.

Περιπλέοντας τὴ Μεσόγειο:

Ντίνας Τάκαρη, ὑπαλλήλου τοῦ ΟΤΕ, πού ἔλαβε μέρος στὴν θερινὴ κρουαζιέρα τῶν δύο ἑβδομάδων, γιὰ νὰ συνδέσῃ μὲ ἐπιτυχία τὴν ἱστορία, τὴν γεωγραφία μὲ τὴν σφύζουσα σημερινὴ ζωὴ. Στὴν Λίσσαβῶνα, δὲν μπόρεσε νὰ νιώσῃ τὴν ἀρχιτεκτονικὴ τοῦ καθεδρικοῦ ναοῦ τῆς, πού εἶναι ἀφιερῶμένος, ἀπὸ τὸν 12ον αἰῶνα, στὸν ἅγιο Βικέντιο. «Ἀχαιὴς, ἀπέραντη καὶ πανύψηλη στὸ ἑσωτερικὸ τῆς, ἡ ἄκκλησία —γράφει— σοῦ παγώνει τὸ αἷμα. Σοῦ δημιουργεῖ τὸ συναίσθημα τῆς φυγῆς. Οἱ καμπυλωτὲς τεράστιες καμάρες, πού φτιάχνουν τὰ τόξα μὲ τις κολόνες, κρύβουν τὸ πρόσωπο τοῦ Θεοῦ. Ἄγιε Βικέντιε, προσκυνοῦμε τὴ χάριή σου, ὁμῶς κρῶνουμε τόσο στὸ ἀπέραντο παλάτι σου».

Διηγήματα: ΑΝΔΡΕΑ ΡΟΔΙΤΗ,

Ἰερωτά. Ἐφιαλτικῆς πλοκῆς ἀλληγορικὰ διηγήματά (ἔπως ἡ ἱστορία μὲ τις πολυκατοικίες, πού ἔστασιασαν καί

πήγαν να πνιγούν στη θάλασσα, του γάστρου που υπεβάλλετο σε βασανιστήρια για να γαυγίσουν (κλπ).

Τό τεῖχος, ΘΕΟΔ. ΤΕΜΠΟΥ.

Διηγήματα, διαποτισμένα από το βαθύτατο ανθρωπισμό, όπως, ιδιαιτέρως «ό Γρηγόρης, ό άντι-ήρωας», τό τσοπανόπουλο «παιδί τής φύσεως», που σκοτώνεται σε μάχη από έχθρική χειροβομβίδα, πάνω στη στιγμή που ήρνείτο να πυροβολήσει «κατά του έχθρου». Πολύ ενδιαφέρουσα είναι και ή «Ανθρώπινη έμπειρία», μία άναζητήσι για τό βαθύτερο μυστήριο τής ζωής.

Στή χώρα τών ευδαιμόνων:

ΜΙΧΑΗΛ ΛΟΥΚΑ ΣΤΕΦΑΝΟΥ.

“Εκδ. Βάκων. “Ενα από τά έπτά ή άκτώ βιβλία μιās «σειράς», όπου ό συγγραφέας άφηγεΐται «τί είδε και άκουσε» στον “Ολυμπο, φιλοξενηθείς από τους θεούς, μαζί με τον πρόεδρο Τρούμαν και την Έλευθερία. Είναι μία χαριτωμένη, αλλά και τεκμηριωμένη από την άποψη πολλών έπιστημών, προσολή τών δυνατοτήτων τής Γης να γίνει «χώρα ευδαιμόνων» τών ανθρώπων, έάν κριτήριο ήταν ποτέ δυνατόν να γίνει ό “Ανθρωπος.

“Ανοΐζτε τους τάφους: ΔΗΙΔΑΜΕΪΑΣ Π. ΣΤΑΤΗΡΑ.

Διηγήματα κοινωνικών τάσεων. Δημοσιεύονται με μονοτονικό σύστημα, με μία όξεια μόνον στις λέξεις δύο και πλέον

συλλαβών. Κατά την συγγραφέα, «πρέπει κάποτε να προχωρήσουμε στην άπλοποίηση τής γραφής μας». Πρόκειται, φυσικά, για ύπερ-άπλούστευση του προβλήματος. Τήν κατάργηση τών και πνευμάτων, θ’ άκολουθοΐσε κάποια όρθογραφική μεταβολή, όταν πιά θέν θα υπήρχε λόγος τών «μακρών και βραχέων» για μη φωνητική γραφή, με άποτέλεσμα την ριζική άπομάκρυνση από την ιστορικότητα τής έλληνικής γλώσσας.

‘Απόψε: ΓΙΑΝΝΗ ΓΥΠΑΚΗ.

Ποήματα, Χανιά, 1973. ‘Επιλογή έργασίας 25 έτών. “Ας ξεχωρίσουμε τό «Γράμμα σ’ Έναν άπιστο», όπου Ένας Χριστιανός ζητάει από Ένα μουσουλμάνο να ευχηθΐ και σ’ αυτόν «είρήνη», κάποια νύκτα Χριστουγέννων:

“Εδώ, Σεγκαΐρ, άποψε ή χριστιανούσνη,
θά γιορτάση το Θεο της που γεννάται,
της Βηθλεέμ άσπερι θά πλανήται
και μέσ’ τη φτώχεια άπελπίσια
θά σβύνη
Κι’ οι άνθρωποι, Σεγκαΐρ, θά γιορτάσουν
τη μέρα τής ‘Αγάπης, θά μεθάνε,
πινοντας δάκρυα κι’ αίματα, και θά ναι
αΐτοι που στη Βηθλεέμ τους, δέν θά φτασουν

Οι δύο ρεμπούπλικες: ΛΟΥΛΑΣ ΙΕΡΩΝΥΜΙΔΗ.

‘Αφηγήματα, έκδ. Δωρικός. ‘Η συγγραφέας, Αιγυπτίωτισσα, σ’ Ένα από τά δυνατά της διηγήματα, άσχολεΐται με τό φυλετικό πρόβλημα. Είναι ή

δραματική ιστορία ενός νέ-
γρου από μητέρα, με λευκό
πατέρα, που γίνεται στην άρ-
χή πατέρας ενός αγοριού λευ-
κού, αλλά μ' έναν μαύρο λεκέ
στο σώμα και έπειτα ένα κα-
τάμαυρο αγόρι. Μ' αυτό στην
αγαλιά θά πνιγεί στον Τάμεση,
τραγουδώντας θρησκευτικά
τραγούδια, σαν παράπονο για
ένα κόσμο διακρίσεων του έπι-
δερμικού χρώματος.

Γράμμα στη Μητέρα: ΚΩΣΤΑ ΜΟΝΤΗ,

Λευκωσία. Με τον ίδιο τίτλο,
πρώτο βιβλίο στά 1965. Τό
1972, τό 'δεύτερο «γράμμα».
Είναι μια έξομολόγησις, διά
μέσου της οποίας ασκείται κρι-
τική κοινωνική. "Ένα δείγμα:
Μητέρα, είν' όλα ένας φαύλος κύκλος,
μητέρα, είμαστε όλοι ένας φαύλος
κύκλος,
μιά άστειότητα.
Καθάμαστε με τίς ποδιές και τίς φα-
νελλίτσες μας στά θρανία
κι' άκούμε τούς άμωλητές που ψεύ-
δονται
καθάμαστε στά θρανία
κι' άκούμε τούς άμωλητές που ξέ-
ρουμε πώς ψεύδονται
κι' άκούμε τούς άμωλητές
που ξέρουν πώς ξέρουμε πώς ψεύδον-
ται.

Σκέπη τών ππερύγων: ΣΩΚΡΑ- ΤΗ ΒΕΝΑΡΔΟΥ,

"Έκδ. "Ιωλκός. Ποιήματα
μυστικιστικής άνατάσεως, με
πηγή τίς παιδικές άγνές έντυ-
πώσεις από τίς ούράνιες άρ-
χαγγελικές στρατιές ..

"Άς άνθίσει ή άγάπη: ΓΙΩΡΓΟΥ Μάγνη,

Ποιήματα, έκδ. Α. Καραβία.
"Η πρώτη συλλογή ενός νέου

που διαμένει στο Τορόντο του
Καναδά, με ποιήματα αισθη-
ματικού και κοινωνικού περιε-
χομένου. "Ο Νίκος Σημηριώ-
της στον σύντομο πρόλογό του
χαιρετίζει «τήν παρήγορη έξαι-
ρεση μέσα στά τόσα έξαλλα
ξεφωνητά τών ημερών μας με
τήν έτικέττα του «μοντέρνου».
"Άς άκούσωμε τό «Κυνήγι»:

Στής άρκούδας τό κυνήγι
πήγαν βασιλιάδες, λόρδοι
πλούσιοι, ντόπιοι, ξενικοί
δούλοι κι' άμαξάδες

Κι' όταν φθάσαν κυνηγώντας
πάνω στο ψηλό θωινό
συναυτούν ένα κουφάρι
ξεχασμένο μοναχό.

Σταματούν όλοι κοιτάζον
κι' όλοι ψάχνουν τί νάναι αυτό

"Ένας άρχοντας φωνάζει
«είναι δούλος!».

«Μαύρος» άπαντά ένας άλλος .
«όχι, όχι, είν' λευκός»
ή «μιαός», ή «ερυθρός».

Μοιάζει για «καθολικός».
Και ό βασιλιάς φωνάζει
«είν' όρθόδοξος αυτός!».

Μέσα στη μεγάλη όντάρρα
μιά γλυκειά φωνούλα ήχει
κι' ό μικρός του άμαξά
σ' όλους λέει: «Σιωπή!»
ΕΙΝΑΙ ΑΝΘΡΩΠΟΣ.

"Ελήφθησαν επίσης:

ΣΟΦΙΑΝΟΙ και ΣΟΦΙΑΝΟΠΟΥ-
ΛΟΙ κατά τό 1821:

Μελέτη του γονιμοπάτου
συγγραφέως Νικολ. Παν. Πα-
παδοπούλου, Πρωθιερέως.

"Η γλώσσα τών Τεχνών: ΠΕΡΙ-
ΚΛΗ Π. ΚΑΙΣΑΡΗ.

Ευχάριστα γραμμένη «μη-
τική» είσαγωγή στην άρχιτε-
κτονική, γλυπτική και ζωγρα-
φική.

**Τò Κυπριακò και οι Έλληνικές
κυβερνήσεις:**

Κλ. Παπαλοΐζου, μέλους τῆς
ὄραγνώσεως Κυπρίων ἐν Ἑλ-
λάδι, μὲ στοιχεῖα κυρίως ἀπὸ
τὴν περίοδο ἀπὸ 1964 — 1967

Τὰ συμβάντα ἔχουν χιούμορ:

Σατιρικοὶ στίχοι Βάσου Κόρ-
πα, ἀπὸ τὴν καθημερινὴ εἰδη-
σεογραφία.

**Γιατὶ σκοτώσαμε τὸν ποιητὴ:
ΝΙΚΟΥ ΜΟΥΛΙΑ, Ἰωάννινα.**

Ὁμιλία γιὰ τὰ 45 χρόνια ἀ-
πὸ τὸν θάνατο τοῦ Καρυωτά-
κη, μὲ πολλὲς φωτόγραφίες.

**Τρελλός, ἀστεῖος κόσμος: ΜΑΙ-
ΡΗΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗ ΚΑΛΑΝΤΖΗ.**

Μικρὰ χρονικά, μὲ καυστι-
κότητα γιὰ τὴν κατάπτωσι τῆς
σύγχρονης ζωῆς, πού δεσπόζε-
ται ἀπὸ τίς πολυκατοικίες, τὰ
καυσαέρια, τίς διαφημίσεις, τὰ
μέντιουμ, τὸ προ-πό, τὰ χά-
πια, τὴν ρύπανσι κλπ.

**Διηγήματα: ΝΙΚΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝ-
ΤΙΝΕΑ.**

Ἔκδ. «Τὸ Ἑλλην. Βιβλίο».
Κοινωνικοῦ περιεχομένου.

**Οἱ κάμπιες: ΝΙΚΟΥ ΒΑΖΑ, Πύρ-
γος Ἡλείας.**

Ἠθογραφικά, κοινωνικά διη-
γήματα.

Ἡ Μητέρα στὴ ζωὴ μας:

Ὁμιλία τῆς Ἑλένης Α. Σο-
φρᾶ, γιὰ τὴν Παγκόσμια ἡμέ-
ρα τῆς Μητέρας, μὲ ἀπανθί-
σματα ποιητῶν καὶ πεζογρά-
φων.

**Σὰν γιατροί: ΒΑΣΙΛΗ Ε. ΤΣΙΑ-
ΤΗ, Πειρ.**

Ἀφηγήματα ἠθογραφικά, πε-
ριγηγικά, πολεμικά, λαογρα-
φικά. Ὁ τίτλος εἶναι ἀπὸ τὴν
φράσι μιᾶς ἀπλοϊκῆς γυναίκας,
πού ἐθαύμασε ὅταν εἶδε μιὰ ὀ-
μάδα νέων νὰ διαβαίνουν κα-
μαρωτὰ, μὲ τὰ ἐνδεικτικά τοῦ
γυμνασίου στὸ χέρι.

**Ἐνὰς Θεὸς κι ἕνας ἄνθρωπος:
Διηγήματα τῆς ΔΕΣΠΟΙΝΑΣ
ΠΑΤΡΙΝΟΥ.**

Δοκίμιου συγγραφῆως, Ἔκ-
δοσις «Διφροῦ». Δυνατὰ ψυχο-
γραφήματα.

**Πορεία σὲ ἐχθρικό περιβάλλον:
Διηγήματα ΓΕΡ. ΤΣΑΚΑΛΟΥ,
Πειραιεύς.**

**Συμβιβασμοὶ μὲ τὸ φῶς καὶ τὸ
σκοτάδι: Διηγήματα ΓΕΩΡΓ.
ΧΑΛΑΤΣΑ,**

ἔκδ. «Ἑλληνικό βιβλίο».

**Ἐφτά διηγήματα: ΓΙΩΡΓΟΥ
ΜΑΤΘΑΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ.**

Ἔκδ. «Δωδώνης». Μὲ τὴν
θεβαιότητα τῆς νεότητος, ὃ
συγγραφεὺς, ἀσχολούμενος μὲ
τὸ θέμα τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θά-
νάτου, ἀποφαίνεται ὅτι «γεν-
νιούμαστε καὶ πεθαίνουμε, ἔ-
τσι, ὅπως οἱ μύγες».

Ποιήματα: ΟΛΓΑΣ ΠΛΑΣΤΗΡΑ.

Μιά διαμαρτυρία γιὰ τὴν
σύγχρονη ἀντιπνευματικὴ ζωή.
«Βάλαμε κάτω τοὺς χημικούς
τύπους, ὅσους ξέραμε τουλάχισ-
τον, καὶ πήραμε ζωὴ. Τὴν ἐμ-
φιαλώσαμε. Τί ἀκρίβεια, Θεέ
μου! Στὸ τέλος, ἦρθε ἡ δια-
τίμησι».

Σοφίας Αντζακα: «Η ΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ Γ. ΘΕΜΕΛΗ» και «Ο ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΚΟΣΜΟΣ στην ποίηση του Γ. Θ. Βαφόπουλου».

Κριτικό σημείωμα ΜΕΛΙΣΣΑΝΘΗΣ

‘Ακομη δυο ενδιαφερουσες εκδόσεις της Σοφίας Αντζακα—αυτη τη φορά, πρωτοτυπες δοκιμασκες συμβολές πάνω στην ποίηση δυο κορυφαιων υπαρξιακών ποιητών της Θεσσαλονικης. του Γ. Θεμελη και του Γ Θ Βαφόπουλου

‘Η Σοφια Αντζακα, ακατάβλητη σ’ εργατικότητα και δημιουργικότητα, μαθαίνουμε οτι αυτη τη στιγμή τυπώνει νεα εργασία της — που είναι επίσης μιá δοκιμασκή ψυχογραφική μελέτη πάνω στην ποίηση του πρώτου Νάμπελ της Ελλάδος, του Γ Σεφέρη

Η Σοφια Αντζακα μεσα στο χρονο που μός περασε κατόρθωσε κάτω απ’ τις πιο δυσμενείς οικονομικες και άλλες συνθήκες να πραγματοποιήσει περι τις δεκα εκδόσεις Συγκεκριμένα, έκτος απ’ τó παραπάνω δοκιμιο και μιá μελετη της για τόν ποιητή Μηνά Δημάκη « Η περιπέτεια της ψυχής» (Βλεπε επιλεγόμενα στα «Ποιήματα» Μηνά Δημάκη εκδ. 1973), άλλα επτά θιβλία Ψυχολογίας, ολα προλογισμένα με βαθυστόχαστες και έμπεριστάσιμνες εισαγωγές. Ουαπένακο, Μάρτιν και Καρλ Γιούγκ που για πρώτη φορά στην Ελλάδα γίνεται με αυτόν τόν τρόπο γνωστός. Κι ακόμα, έχει προγραμματίσει για τó 1974 τήν έκδοσιν άλλων τόσων εργασιών της, καρπο μακρού πνευματικού μόχθου

Έμφρανίζεται δηλ ή Αντζακα με τέτοιον όγκο εργασιών στο ενεργητικό της, στο έπιθονα σύνταμο αυτό χρονικό διάστημα, όσες καλύπτουν συνήθως μιá πολυχρονη, παραγωγική συγγραφική σταδιοδρομία. Πράγμα που μός δίνει τó δικαίωμα να μιλούμε γι’ αυτήν σάν γιá ένα φαινόμενο. Φαινόμενο πνευματικής γονιμότητας και συγγραφικής δραστηριότητας. Δέν είναι, λοιπόν, τυχαίο οτι ή παρουσία της Σοφίας

Αντζακα αποτελεί μιάν έκκληση για τόν κοσμο τών Γραμμάτων, όπου έχει βρή τήν πιό πρόθυμη αναγνώριση από κορυφαίους της Λογοτεχνίας μας και της ελληνικής Διανοησικς κι ακόμα, έχει κερδίσει, απο σύνταμο αυτό διάστημα, τήν άμεριση εκτίμηση και τó ενδοσφύρον ένος εύρύστου αναγνωστικού κοινού

Στις παραπάνω μελέτες της, η Σοφία Αντζακα έγκωμιάζει εναν έντελως νέον τροπο προσέγγισης της ποιητικής δημιουργίας, παράλληλο ή ανάλογο προς εκείνον μεγάλων αναλυτών επάνω σε διεθνείς ποιητικές, καλλιτεχνικές, και άλλες φυσιογνωμίες (Τού Καρλ Γιούγκ πχ γά τόν Πικόσο, τόν Τζαιμς Τζόυς, τόν Φρόντ κ.ά. ‘Η του Μάρτιν γιά τούς Θ. Ελιατ, Γκαίτε, Τόινμπε κτλ). Με σπάνια οξύτητα αναστέμνει ψυχογραφικά τó ποιητικό έργο πών Θεσσαλονικέων Γ Θεμελη και Γ Θ Βαφόπουλου, όπου ειδικά αναζητεί και φωτίζει άρχετυπικές καταστάσεις και άρχετυπικά σύμβολα. Σάν τέτοια ύποσημαινονται ή «νύχτα» και ή «μέρα» — και άλλα ζεύγη θεματικών αντιθέσεων. Τό «άνθρώπινο πρόσωπο», τó «σπαιρικό» σχήμα και ό «θάνατος» ως έσωτερικό ψυχολογικό γεγονός που οδηγεί μέσο απ’ τή «στενή πύλη» στο «Μείζον» ή άλλαιώπια, όπ, τήν άπουσία στην «Παρουσία»

Με τόν τρόπο αυτό, η Σοφία Αντζακα κάνει να διαφανεί μέσα απ’ τούς καιρικούς στόχους της ποίησης ό τελικός λόγος της, αυτός που άγγίζει τά όντολογικά βάθη του ανθρώπου, τήν δχρονη ούσία του και συνεργεί στην ύψιστη πραγματοποίηση του ανθρώπινου προορισμού που είναι ή συνειδησιακή του διεύρυνση ως τήν Θέωσή του.

ΜΕΛΙΣΣΑΝΘΗ

ΧΡΟΝΙΚΑ

Ὁ Ζεὺς ὑπὸ παρατήρησιν

Μετὰ τὰ «ματια» τῆς διαστημοσυσκευῆς «Πρωτοπόρος-10», ἡ ἀνθρωπότης μπόρεσε νὰ ρίξει γιὰ πρώτη φορά μιὰ ματιά στὸν μεγαλύτερο πλανήτη τοῦ ἡλιακοῦ συστήματος, τὸν Δία.

Μία ἀπὸ τὶς πιὸ σημαντικὲς καὶ ἀπρόσπετες ἀνακαλύψεις τοῦ «Πρωτοπόρου-10» ἦταν ὅτι ἡ ραδιενεργὸς ζώνη, πού περιβάλλει τὸν Δία, εἶναι 10 ἑκατομμύρια φορές ἰσχυρότερη τῆς ραδιενεργοῦ ζώνης Βάν Ἀλλεν, πού περιβάλλει τὴν Γῆ. Ἡ πυκνότης τῶν πρωτονίων ὑπῆρξε ἐκπληκτικὴ: Τὸ σκόφος ὑπέστη βομβαρδισμό τεσσάρων ἑκατομμυρίων πρωτονίων κατὰ τετραγωνικὸ ἑκατοστόμετρο, ἐντὸς ἑνὸς δευτερολέπτου. Ἡ πυκνότης αὐτὴ εἶναι ἀρκετὴ γιὰ τὴν διάτρησι χάλυθος πάχους μιᾶς Ἴντσας. Ἡ διαστημοσυσκευὴ «ἐπέζησε» τῆς πυκνότητος αὐτῆς τῶν πρωτονίων μόνο διότι παρέμενε στὴν ζώνη των γιὰ μικρὸ χρονικὸ διάστημα.

Πολλὰ ἀπὸ τὰ στοιχεῖα, πού μετέδωσε ἀπὸ τὴν περιοχὴ τοῦ γιγαντιαίου πλανήτη τοῦ «Πρωτοπόρος-10», ὑπῆρξαν ἀπρόοπτα καὶ καταπληκτικά. Οἱ ἐ-

Ὁ πλανητὴς Ζεὺς μετὰ τὴν μυστηριώδη ἐρυθρὰ κηλίδα τοῦ καὶ τὶς τροπικὲς ζώνες καθὼς καὶ τὶς ζώνες τοῦ Ἰσημερινοῦ

πιστῆμονες ἐγνώριζαν ὅτι ὁ Ζεὺς εἶναι μεγάλος — 1300 φορές μεγαλύτερος ἀπὸ τὴν Γῆ καὶ μὲ μᾶζα ἀντιπροσωπεύουσα τὸ 71% τοῦ συνόλου τῆς μάζης τῶν πλανητῶν. Ὁ «Πρωτοπόρος-10» ὅμως κατέδειξε ὅτι ὁ Ζεὺς εἶναι ἀκόμη μεγαλύτερος καὶ θαρύτερος ἀπὸ ὅ,τι ἐπιστεύετο.

Ἐξ ἄλλου, ὁ πλανητὴς Ζεὺς δὲν ἔχει στερεὴ ἐπιφάνεια, ὅπως τῆς Γῆς. Τὰ 99% τῆς μάζης τοῦ Διὸς θρίσκεται σὲ ζώνη 2.300 χιλιομέτρων κάτω ἀπὸ τὴν ὑποθετικὴ ἐπιφάνειά του.

Διεπιστώθη ή ύπαρξις του αέριου ήλιου επί του Διός. Η θερμοκρασία τών νεφών του Διός κυμαίνεται μεταξύ 215 και 230 βαθμών Φαρενάιτ.

Η θερμοκρασία αυτή δέν επηρεάζεται από τις ακτίνες του Ηλίου. Όταν τὰ νέφη του Διός είναι προστατευμένα από τις ακτίνες του Ηλίου (θρίσκονται δηλαδή στην επιλεγόμενη «πίσω» μεριά του) ή θερμοκρασία τους δέν μειώνεται. Τό αντίθετο ακριβώς συμβαίνει στους άλλους πλανήτες.

Φαίνεται νά επιβεβαιώνεται ή άποψις μερικών άστρονόμων ότι ο Ζεύς δέν είναι στερεό σώμα, αλλά άστρο. Ένα από τὰ στοιχεία, τὰ ένθαρρυντικά της θεωρίας αυτής, είναι επίσης ότι ο πλανήτης άκτινοβολεί 250% περισσότερη ένέργεια στον διαπλανητικό χώρο από όση δέχεται από τον Ηλιο.

Αλλά και τó γεγονός ότι ο Ζεύς διαθέτει 12 σελήνες, που γυρίζουν. όλες γύρω του σαν μικροί πλανήτες, συνηγορεί για την άποψη ότι πρόκειται για άστρο. Οι έπιστήμονες της ΝΑΣΑ διηκρήνησαν έδώ ότι οι τροχιές τών δορυφόρων του έχουν πολλές όμοιότητες με εκείνες τών πλανητών του ήλιακού συστήματος.

Κατά τούς έπιστήμονας, ο Ζεύς είναι μία μεγάλη σφαίρα στροβιλιζόμενου ύδρογόνου, ήλιου, μεθάνης, άμμωνίας και (πιθανώς) νερού. Πώς όμως επενεργούν τó ένα στο άλλο τὰ αέρια αυτά; Ποιά ή

δομή της άτμοσφαιρας του πλανήτη; Τι συμβαίνει στην ύποθετική επιφάνειά του; Τι συμβαίνει στο έσωτερικό του;

Απάντησις στα έρωτήματα αυτά θά δοθ ή όταν αναλυθούν τὰ κωδικοποιημένα μηνύματα του «Πρωτοπόρου-10».

Έν τώ μεταξύ ή ιστορική διαστημοσυσκευή απέχει ήδη πολλά έκατομμύρια χιλιόμετρα από τον Δία, κατευθυνόμενη προς τον δεύτερο στόχο της (τον Κρόνο). Τό μηχάνημα μεταδίδει πάντοτε στοιχεία από την διαδρομή του, τὰ όποια από έπιστημονικής άπόψεως ένέχουν μεγάλη σημασία παρ' όλον ότι για τó πολύ κοινόν δέν παρουσιάζουν αξιόλογο ένδιαφέρον.

Η συσκευή θά φθάση στον Κρόνο τον Άπριλιο του 1977 και στον Πλούτωνα τó 1987. Κατόπιν θά έγκαταλείψη τó ήλιακό σύστημα και θά κατευθυνθ ή πιά στον διαγαλαξιακό χώρο με ειδικότερο στόχο τον άστερισμό του Ταύρου. Πάντως, ο «Πρωτοπόρος-10» δέν θά μεταδίδ η πληροφορίες μετά την παρέλευσι 17ετίας από σήμερα. Τούτο, λέγουν οι έπιστήμονες της ΝΑΣΑ, θά συμπέση με την διέλευσίν του από τον πλανήτη Ούρανό, τó 1980.

Ψυχο-δυναμική

Με έξαιρετικές ψυχο-δυναμικές ιδιότητες και τηλεπαθητικές δυνάμεις φαίνεται νά είναι προικισμένος ο Ζεβης Ια-

ραηλινός Γιούρι Γκέλλερ, πρώην άλεξιπτωτιστής, ό όποιος ένεφανίσθη στην άγγλική τηλεόρασι και με μόνη την δύναμι της ύποβολής έλύγισε μεταλλικά άντίκειμενα — μαχαίρια, χαρτοκόπτας, κλειδιά και άλλα! Τό πείραμα ύπήρξε τοσούτω μάλλον έκπληκτικό, καθ' όσον πολλοί τηλεθεαταί ισχυρίσθησαν, μετά την έκπαμην, ό τι μερικά μαχαιροπήρουνά των — τά όποια ό έκφωνητής είχε ζητήσει νά προσκομίσουν ένώπιον της τηλεοπτικής συσκευής των — είχαν λυγίσει και ατά!

Ό παραγωγός του προγράμματος του έδωσε τό κλειδί του σπιτιού του και στάθηκε σέ μία γωνιά, μάλλον σκεπτικός. Ό Γιούρι χάριδεψε τό άντίκειμενο με τόν δείκτη του δεξιού του χεριού και έπειτα τό άφησε πάνω στό τραπέζι. Τό κλειδί σιγά - σιγά άρχισε νά στραβώνη, μέχρι πού σχημάτισε μία γωνία 120 μοιρών.

Στήν συνέχεια ήρθε ή σειρά ένός μεταλλικού χαρτοκόπτη, ό όποιος έγινε δύο κομμάτια, όταν τόν άκούμπησε άνάλαφρα με τό δάκτυλό του ό Γιούρι Γκέλλερ. Όση ώρα συνέβαιναν αυτά στά στούντιο του Μπι Μπι Σί, μία άλλόκληρη σειρά από παρόμοια φαινόμενα διαπιστώθηκε σέ μακρυνές τοποθεσίες.

Ό Γκέλλερ γεννήθηκε στό Ίσραήλ από πατέρα άγγλικής καταγωγής και μητέρα Αυστριακή.

Άπό πολύ νεαρή ηλικία διε-

Ό Γιούρι Γκέλλερ λυγίζει ένώπιον έπιστημόνων, ένα χαρτοκόπτην διά του βλέματος!

πιστώθησαν αι παραμυχολογικαί του Ικανότητες. "Όταν ήταν έπτά έτών και πήγαινε σχολείο, κοίταζε σταθερά τους δείκτες του ρολογιού του και αυτοί άρχιζαν νά γυρίζουν τρελλά. Έπανέλαθε τό πείραμα με τά ρολόγια των συμμαθητών του και κατάλαβε ότι οί δείκτες ύπάκουαν στην θέλησή του.

Τόν Αύγουστο του 1971 τόν έπεσκέφθη ό Δόκτωρ Πούχαριτς ένας Άμερικανός Φυσικός με 25 χρόνια πείρα στην Παραμυχολογία. Ένα πείραμα τελικά τόν έπεισε, όταν ό Γιούρι έσπασε σέ δύο κομμάτια μία μεγάλη καρφίτσα πού κρατούσε στό χέρι του χωρίς νά την άγγίξη καθόλου.

Βακτηρίδια 500 ἐτῶν Ξανάζησαν

Ὁ καθηγητὴς τῆς μικροβιολογίας στὴν Πολωνικὴ Γεωλογικὴ Ἀκαδημία δρ Μπόλεσλαβ Σμίτ ἐπέτυχε νὰ ἀναζωογονήσῃ βακτηρίδια πού ἐξοῦσαν σὲ λανθάνουσα κατάστασι στὸν τάφο τοῦ βασιλέως Καζίμιρ Γιαζελόν ἐπὶ 5 αἰῶνες! Μεταξὺ τῶν μικροοργανισμῶν αὐτῶν, ὁ δρ Σμίτ ἀνεκάλυψε ἕνα εἶδος πού δὲν ὑπάρχει σήμερα καὶ τοῦ ὁποίου ἡ ὑπαρξίς εἰς τὸ παρελθόν ἠγνοεῖτο παντελῶς. Ἀφοῦ ἔκανε τὰς ἐπιστημονικὰς παρατηρήσεις τοῦ ὁ δρ Σμίτ κατέστρεψε τὰ βακτηρίδια γιὰ νὰ ἀποφευχθῇ οἰσθητὸς κίνδυνος μολύνσεως.

Ὁ βασιλεὺς Καζίμιρ Γιαζελόν (1427—1492) καὶ ἡ σύζυγός του Ἐλισάβετ τῶν Ἀψβούργων, πρόγονοι ὄλων τῶν ἐστεμμένων οἱ ὁποῖοι ὑπολείπονται σήμερα στὴν Εὐρώπη, ἐξετάφησαν τὸν παρελθόντα Μάιον ἐκ τοῦ μαυσωλείου των στὸν καθεδρικό ναὸ τῆς Βαβέλ εἰς Κρακοβίαν, κατὰ τὴν διάρκειαν ἐργασιῶν ἀνακατασκευῆς.

Εὐθανασία

Κατὰ διαταγὴ τῆς βασιλείας τῆς Ἀγγλίας, ἐξετελέσθη διὰ τυφεκισμοῦ, στὸ Ρίτσομοντ πάρκ, μιὰ γρη῏ ἐλαφίνα, ἡλικίας... 8-ἐτῶν... Ὁ διεψυνητὴς τοῦ πάρκου εἶπε σχετικῶς: «Δὲν ἦταν θάρσραρη πράξις. Ὁ θάνατός τῆς, καθῶς καὶ ὁ θάνατος ἄλλων πέντε ἡλικιωμένων ἐλαφίων, ἦταν ἀσπαρά-

τητος. Ἐάν δὲν πέθαιναν ἀπὸ τὶς σφαῖρες, θὰ πέθαιμον ἀπὸ πείνα ἢ ἀπὸ τὸ κρῦο ὑστερα ἀπὸ λίγους μῆνες».

Πάντως, τὸ ὅτι ἡ ἐλαφίνα ἦταν γρη῏, δὲν ἐμπόδισε νὰ ἀποτελέσῃ ἐκλεκτὸ ἔθροσμα. Τὰ πῖο καλὰ κομμάτια κρέατος ἐστάλησαν στὴν βασίλισσα καὶ στὰ μέλη τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου, τὰ δὲ ὑπόλοιπα ἐπωλήθησαν. Αἱ εἰσπράξεις, ὡς ἀνεκοινώθη, διετέθησαν γιὰ τὴν συντήρησι τῶν ὑπολοίπων ἐλαφίων κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ χειμῶνα. «Ὁ θάνατός σου, ζωῆ μου» καὶ στὸν κόσμον τῶν ἐλαφίων...

Ἡ Κιβωτός

Μιὰ ἐξερευνητικὴ ὀργάνωσις, ἀνήκουσα στοὺς Ἀμερικανοὺς Βαπτιστὰς, ἀνεκοίνωσε ἔκει ὅτι ἔλαθε «ἡμεπίσημη» ἄδεια τῶν Τουρκικῶν Ἀρχῶν, πρὸς ἀποστολὴν μιᾶς ὀμάδος στὰς κλιτύς τοῦ ὄρους Ἀραράτ, ὅπου θὰ ἀναζητήσῃ τὰ εὐρισκόμενα πιθανῶς ἐντὸς τῶν αἰώνιων πάγων, ὑπολείμματα τῆς Κιβωτοῦ τοῦ Νῶε.

«Ἡ ἐξερευνητικὴ ὀμάς μας θὰ ἀναχωρήσῃ εἰς Μεσοποταμίαν τὸν προσεχῆ Ἰούνιον ἢ Ἰούλιον, γιὰ νὰ προσῆ εἰς ἐξερευνησεις κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς τῆξεως περὶ τὰ μέσα τοῦ θέρους τοῦ στρώματος πάγων, πού καλύπτει τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους, ὕψους 5.165 μέτρων», ἐδήλωσε στὸ Σάν Διέγο ὁ μίστερ Χένρυ Μάρρις πρόεδρος τοῦ Ἰνστιτούτου Ἐρευνῶν ἐπὶ τῆς Πλάσεως.

Ἡ ὀκταμελής ἀποστολή, ἐπὶ κεφαλῆς τῆς ὁποίας θὰ εὐρίσκειται ὁ υἱὸς τοῦ Μόρρις, Τζών, ἡλικίας 26 ἐτῶν καὶ μηχανικός τὸ ἐπάγγελμα, ἐλπίζει νὰ εὕρη ξύλα καὶ πιθανῶς δομικὰ τεμάχια τοῦ βιβλικοῦ σκάφους, τὸ ὁποῖον διατηρεῖται (ὡς πιστεύεται) ἐντὸς τῶν πάγων, εἰς ὕψος 3.500 μέτρων περίπου, στὴν βορειο - ἀνατολικὴ πλευρὰ τοῦ ὄρους.

Ἄφου ἐλπίζει, ἀς περιμένωμε!

«Καλὰ νέα»

Τὸ Μπι - Μπι - Σι ἐγκαινίασε στὴν ἐσωτερικὴ του ὑπηρεσία ἕνα τελείως καινούργιο ραδιοφωνικὸ πρόγραμμα. Τίτλος του: «ὁ θετικὸς κόσμος». Μεταδίδει εἰδήσεις θετικοῦ καὶ

ἐποικοδομητικοῦ χαρακτήρος. Τὰ συνήθη δελτία εἰδήσεων — λέγει σχετικὴ ἀνακοίνωσις — εἶναι πλημμυρισμένα ἀπὸ τὴν ἀμεση ἐπικαιρότητα, κατὰ κανόνα θίαη, ὥστε τὰ θετικὰ νέα ἐξαφανίζονται. Ἔτσι, ἀπεφασίσθη αἱ θετικαὶ εἰδήσεις — μιὰ ρόδινη ἀναλαμπὴ σ' ἕνα γκριζοκόσμο — νὰ μεταδίδονται σὲ εἰδικὸ πρόγραμμα. Ἄς ἐλπίσωμε ὅτι τὸ πείραμα θὰ θρῆ μιμητάς.

Ὁ πρίγκηψ Φίλιππος εἶπε: «Δίχως τὴ δυνατότητα τῆς δεκτικότητος τοῦ μηνύματος θρησκευτικῶν σκέψεων, τὸ πλεόν εὐφύες καὶ ἐνεργητικὸ ἀνθρώπινο θν δὲν θὰ ἦταν παρὰ ἕνας μπουρμπουλας παγιδευμένος σὲ μιὰ φιάλη».

Ο ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΟΣ

Ἐκυκλοφόρησε

A. Besant - C. Leadbeater

Ἡ Ἄτραπὸς τοῦ Ἀποκρυφισμοῦ

Μετάφρασις ΔΗΜ. Κ. ΕΥΑΓΓΕΛΙΔΟΥ

Σελίδες 400 — Δρχ. 150

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΠΟΥΛΟΣ

Ἀπεβίωσε καὶ ἐκηδεύθη τὴν 2αν Ἰανουαρίου ἐ.ἔ. ὁ Νικόλαος Παλαιολογόπουλος, ἐπίτιμος Ἀρεοπαγίτης, πῆως πρόσθετος Μέγας Διδάσκαλος τοῦ Ἑλληνικοῦ Τεκτονισμοῦ.

Ἡ Μεγάλη Στοὰ τῆς Ἑλλάδος ἐκήρυξε διήμενον πένθος, καθ' ὃ αἱ ἐργασίαι πασῶν τῶν ἐν Ἑλλάδι καὶ Κύπρῳ Στοῶν ἄρχονται καὶ παύουσι διὰ πενθίμου χειρακρουσίας.

Ἐπίσης ἐκήρυξε πένθος καὶ τὸ Ὑπατον Συμβούλιον τοῦ ἐν Ἑλλάδι φιλοσοφικοῦ Τεκτονισμοῦ, τοῦ ὁποίου ὁ ἀποβιώσας ἦτο ἐνεργὸν μέλος.

Ὁ Νικόλαος Οἰκονομόπουλος, πρῶην ὑπουργὸς καὶ ἐπίτιμος ἐπίσης ἀρεοπαγίτης, εἰς τὸν ἐκφωνηθέντα ἐπικήδειον, ἐτόνισε τὰ ἐξαιρετικὰ χαρίσματα τοῦ μεταστάντος.

«᾽Ἦτο — εἶπε — κατ' ἐξοχὴν πνευματικὸς ἄνθρωπος, ἄξιος ν' ἀποτελῇ ἡγετικὸν στέλεχος ἀπὸ τούτους νεανικοῦς του χρόνου. ᾽Ἦτο τέλειον ὑπόδειγμα σεμνοῦ πατριώτου. Ἐπεβόλλετο διὰ τῶν ἐπιστημονικῶν του γνώσεων καὶ τῆς πολυπλεύρου μορφώσεως, τῆς τεραστίας πείρας καὶ ἰδία τῆς σωφροσύνης του. Ὑπῆρξε θράχος ἀκλόνητος μετὰ τὴν παροιμιώδη ψυχραιμίαν του. Ὁ φανατισμὸς καὶ ἡ μισαλλοδοξία ἦσαν ἀγνωστοὶ ἢ ἀνευ οὐσίας λέξεις διὰ τὸν ἀδαμάντινον χαρακτήρα του. Ἡ ἀντικειμενικὴ ἐπισκόπησις τῶν πραγμάτων ὑπῆρξεν ἡ κα-

τευθυντήριος γραμμὴ τῶν σκέψεων καὶ ἀποφάσεών του καὶ ὡς τακτικοῦ Δικαστοῦ, ἀνεληθόντος εἰς τὴν ἀνωτάτην βαθμίδα τῆς Ἱεραρχίας, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς κοινωνικοὺς τομεῖς, τῶν ὁποίων προῖστατο καὶ προσέφερε τὰς ὑπηρεσίας του μέχρι τῆς τελευταίας του πνοῆς, μετὰ τὴν ἀξιοθαύμαστον ἐργατικότητά του. Τὸ ἀθῶον μειδίωμα, ἐνδευκτικὸν τῆς πραότητος, τῆς ἀμέτρου καλωσύνης καὶ ἀνοχῆς, ἀπετέλει τὸν καθρέπτην τῶν ἀγνῶν ψυχικῶν του αἰσθημάτων, δι' ὃ καὶ ἐγογγύετο τοὺς μεθ' ὧν συνεργάζετο. Οἱ προσφεύγοντες εἰς αὐτὸν ἔμενον ἱκανοποιημένοι ἀπὸ τὰς λύσεις, τὰς ὁποίας ἔδιδεν, εἴτε συμφερούσας εἴτε μὴ εἰς αὐτούς, διότι ἐπίστευον

ΜΕΤΑΞΥ ΜΑΣ

ΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΜΑΣ

Τὰ Γραφεία τοῦ «Ἰλίου», Δραγατσάνου 6, ὄροφος 6ος, (Πλατ. Κλαυθιῶνος), εἶναι ἀνοικτὰ μόνον κάθε Δευτέρα, Τετάρτη καὶ Παρασκευή 9,30 — 12,30 π.μ. Τηλέφ. Γραφείων 32 46 837

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ

Παρασπασίμην ἀποστέλλετε με ταχυδρομικὴν ἐπιταγὴν εἰς τὴν διεύθυνσιν: «Κωστὴν Μελισσοπόπουλον, Δραγατσάνου 6, Ἀθήνας, 122». Ἀποστολαὶ με τραπεζιτικὰς ἐπιταγὰς ἢ ἐντολὰς μᾶς δυσκολεύουν. Νὰ ἀναγράφεται καθαρά τὸ ὀνοματεπώνυμον καὶ ἡ διεύθυνσις τοῦ ἀποστολέως.

εἰς τὴν ἀκριβοδικαίαν κρίσιν του, προερχομένη ἐκ τῶν ἐγκάτων τῆς συνειδήσεως. Ἐφήρμοζεν ἐν παντί καὶ πάντοτε τὸ τοῦ Ἀριστοτέλους «ἐν δὲ τῇ δικαιοσύνῃ συλλήθεθιν πᾶσα ἀρετὴ ἔστιν».

Χαρακτηριστικὸν τῆς κοινω. νικῆς ἐκτιμήσεως πρὸς τὸν μεταστάντα ὑπῆρξε καὶ τὸ δημοσίευμα τοῦ ἐπιλέκτου συγγραφέως κ. Παύλου Παλαιολόγου εἰς τὸ «Βῆμα»:

«Ὁλοκληρωμένος ἄνθρωπος καὶ ἀνώτατος λειτουργὸς τῆς Δικαιοσύνης δ' ἐπίτιμος Ἄρεο. Παναγίτης Νικόλαος Παλαιολογόπουλος μετανάστευσε στοὺς ἄλλους κόσμους ὑπερ' ἀπὸ ἀσπίλο καὶ ἀμόλυντο θίο. Ἡ ἀκεραϊότητα τοῦ δικαστῆ στήν ψυχὴ, ἡ γλυκύτητα τοῦ ἀνθρώ.

ΠΑΛΙΑ ΤΕΥΧΗ ΚΑΙ ΤΟΜΟΙ

Δὲν ὑπάρχουν μεμονωμένα τεύχη ὑπ' ἀριθ. 1 - 9, 11 - 19, 21 - 23, 25 - 26, 29 - 33, 43 - 44, 49 - 50, 54 - 60, 67 - 70, 79 - 80, 85, 91, οὗτε τομοὶ 1959, 1962, 1963. Οἱ λοιποὶ ὑπάρχουν

ΑΛΛΑΓΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΝ

Τεύχη ἀποσταλόμενα στοὺς κατωτέρω συνδρομητὰς μας, ἐπιστραφήσαν ἀπὸ τὸ Ταχυδρομικὸν με τὴν σημείωσιν «μετώκησε ἢ ἀγνώστος» Παρασπασίμην ὅσοι τοὺς γνωρίζουν να τοὺς εἰδοποιήσουν ἢ νὰ μᾶς δώσουν τὰς διευθύνσεις των

ΑΘΗΝΩΝ

Γρ. Βασιμπαμπιώτης, Κολακωτῶν 69, Πειραιεὺς Ροθ Δορκαφύτης, Παπαρρηγοπούλου 31, Ψυχικόν, Γεώργ. Κουμανίδης, Ὑβρας 20, Χαλάνδρι Πραξ. Λαίος, Κοσμοαίλη 68 Παν. Χατζηθασαργίου, Σαίου 33 Ἄννα Χριστοβαυλίδου, Μεσογείων 9 Κ Σταματοπούλου, Κερκύρας 31—33

ΕΠΑΡΧΙΩΝ

Γ. Δελθινιώτης, Ἀλοῦλλιου 2, Πατραὶ Βασ. Καραγιάννη, Κοραῖ 2, Κασάλα Γρ. Μαρτίνου, Καρτάλη 158, Βόλος Γεώργ. Μπάκος, Βόλος Α. Χριστόπουλος, Πύργος

ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ

Ὁ κ. Κων. Μπερεθίμας, Καλαμαται, ἀπεστεύει δρχ. 225 ὑπερ τῆς Θεοδοσικῆς Ἑταιρίας ἐν Ἑλλάδι εἰς μνήμην Βασίλ. Κρημῆ

που σὲ ψυχὴ καὶ μορφή. Ὁ ἄνθρωπος ποὺ σὲ καιροὺς ἀπάνθρωπος ἔμεινε ἄνθρωπος. Ἡ ἀξιοπρέπεια, ἡ ἀγαθότητα, ἡ ἀνωτερότητα, ἡ πληρότητα Ὁ κύριος σὲ καιροὺς φτωχοὺς σὲ κυρίους».

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΕΥΧΟΥΣ

Η. Ρ. Blavatsky : Στοχασμοί Πρωτοχρονιάς	3
Εύογ Σ Σπαμάτη. 'Ο Πλάτων περι του 'Αγαθού	5
Πλάτωνος Δρακαύλη· Τά 4 Εύαγγέλια και οι Πρόβες	6
Ο 'Αντίμα και ή "Εφα	17
'Ι Δ Σταυραπόδη. Ο Ηλιος ως σύμβολον	16
Εύαγ. Τασιώνη Η ιδεαλογία του 'Αρχαιοφίλου	26
Παραρχάνσα Γιαγκανάτσα. Ο πόνος και ό νούς	29
Αιμιλίας Ιβου: Πολιτεία του μέλλοντος	30
Σαράντιου Παυλέα Τό πηγάδι (συνειδησ διάλογος)	31
Ζέτας Δούκα· Πρός το αυριό	39
Κ Πηγαδίκη. 'Επίκληση, Τό έπαθλο	40
'Αποκόμματα	41
Ο δόκτωρ Τζων Κόουτς κηρύσσει	
«άνοιγμα» της Θεοσοφίας απόν Κόσμο	49
Περικλοποι του Ν Σρί Ράμ	51
Οι 5 διαλογισμοί του Βούδδα	52
«Βασικαι αρχαι» της Γιόγκα	53
Είσαι Συ ποιημα Ραμπητρανόθ Τσγκορ	54
Τό θεμα της εκκλησιας	55
Η Άννα Φρόνκ Ξαναγεννήθηκε,	62
Τά Νεο Βιβλία, σημειώσεις Χρ Ριζοπούλου	63
Δύο βιβλια της Σοφιας Αντζακα, σημ Μελασσόντης	72
Χρονικα	73
Πένθη Νικ. Παλαιολογοπουλος	78
Μεταξυ μας	79

Τό ωραιότερο δῶρο

ΕΝΑ ΚΑΛΟ ΒΙΒΛΙΟ

**Βλέπε Τιμοκατάλογον Βιβλίων
εις σελ. 2 έξωφύλλου**

(**Ἀποστέλλονται ἐλεύθερα ταχυδρομικῶν τελεῶν**)

ΕΓΓΡΑΨΑΤΕ ΝΕΟΥΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΣ

Συνδρομή 1974 δρχ. 100 (έξωτερικοῦ \$ 5.00)

**Ὅλοι οἱ συνδρομηταὶ ἐσωτερικοῦ ἔχουν δικαίωμα
νὰ ἀγοράζουσι τοὺς τόμους ἐπιλογῆς**

Α' Τριετίας 1956—1957—1958

Β' Τριετίας 1959 - 1960—1961

ἕκαστον πρὸς δρχ. 100 ἀντὶ δρχ. 120

ΒΙΒΛΙΑ ΚΩΣΤΗ ΜΕΛΙΣΣΑΡΟΠΟΥΛΟΥ

Ἀποκρυφισμὸς καὶ Μυστικισμὸς ἄδ. 40 δεμ. 70

Μελετήματα ἄδ. 90 δεμ. 120

Εἰσαγωγή στὴ Θεοσοφία ἄδ. 100 δεμ. 140

Τὰ Βήματα τῆς Φιλοσοφίας . . . ἄδ. 70 δεμ. 100

**ΜΗΤΙΣ (Τὸ βιβλίον τῆς σοφίας) Β' ἔκ-
δοση ἀναθεωρημένη 1971 δεμ. 120**

Ἐκλογαὶ ἀπὸ τὸν Κρισηναμοῦρτι . ἄδ. 70 δεμ. 120

Ὁ Ἰησοῦς χαρτόδ. 60

Βραβεία Έκδησεων

ΛΟΝΔΙΝΟΥ - ΒΟΛΩΝΙΑΣ - ΝΙΚΑΙΑΣ

**“ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΟΜΒΡΕΛΛΟΠΟΪΑ”**

- ΟΜΒΡΕΛΛΕΣ
- ΜΠΑΣΤΟΥΝΙΑ
- ΕΙΔΗ ΕΞΟΧΗΣ

ΠΡΑΤΗΡΙΟΝ: ΧΟΝΔΡΙΚΗΣ-ΛΙΑΝΙΚΗΣ ΑΙΘΡΟΥ 70

Δ. ΡΗΓΑΣ

ΑΙΟΛΟΥ 70 • ΤΗΛ. 32.12.322 • ΑΘΗΝΑΙ
ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΑΣ 25 • ΤΗΛ. 831.768 • ΑΘΗΝΑΙ
ΑΝΔΡΟΜΑΧΗΣ 289 • ΤΗΛ. 968.467 • ΚΑΛΛΙΘΕΑ